

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A tudomány remetéje.

Budapest, július 13.

(s.) Nem tartozik az aktuális emberek közé. A legkisebb magyar tenorista neve több nyomdafestéket látott, mint az övé. A közérdeklődésből nagyobb része jut akármelyik szájas városatyának, mint *Biró Lajos*nak. Egyetlen védőbeszéd, amelyet a budapesti törvényszék előtt valamely apró reklámfiskális elmond, nagyobb dicsőség forrása lehet, mint a mekkorára *Biró Lajos* szert fog tenni valaha világlétében. Mert *Biró Lajos* csak tudós, még pedig, szerencsétlenségére, magyar tudós. A magyar tudósok pedig leginkább csak halálukban lesznek aktuálisak. Egyszer *Biró Lajos* is kerülgette a nemzeti elismerés. Halálának híre érkezett tünnik és akkor nagyon szépen elparentáltak. Amde neki volt esze, hogy meg ne haljon egy kis reklám kedvéért; életben maradt és — újra elfelejtettük.

Most az a legújabb hír róla, hogy hazajön, már utban is van; hazajön, mert beteg; felfrissítő, egészségetadó hazai levegőre van szüksége, hogy erőre kapjon. És fájó szívvel, ronsolt testtel abbahagyja hatesztendei fáradságos munkáját, hazajön pihenni.

Azt hát tudjuk, hogy miért jön haza *Biró Lajos*. De mi volt az, ami messze idegenbe vitte? Mi kergette ezt a fiatal magyar embert át a világóceánra, ismeretlen regegekbe, gyilkos klíma alá, vérre szomjas vadak közé, kietlen magányosságba, olyan messzire az emberi kultúrától, hogy hónapokba kerül, míg magához hasonló emberrel szót válthat, egész esztendőbe kerül, míg lába az édes hazai földet érintheti? Mi adott neki erőt és elszántságot arra az ijesztően nagy vállalkozásra? Mi az, ami serkentette, hajtotta, kényszerítette arra, hogy Uj-Guinéának kultúrembert nem látott vidékeit bebarangolja, felkutassa és kiaknázza a tudomány számára? Nekimenjen az ismeretlen sivatag-

nak, küzdjön percről-percre megújuló halálos tusát százféle ellenséggel: vadállatokkal, vad emberekkel, levegővel, vízzel, mocsárral, éhséggel, szomjúsággal, bizonytalan sikerért biztos veszedelemmel? És összegyűjtsön állatot, növényt, ruhát, fegyvert, szerszámot — drága kincseket az ő sivar szemében — tömérdek ládára valót és hazaküldje ebbe az országba, ahol biztosan tudja, hogy nem fogják megbecsülni érdeme szerint?

Semmi egyéb, csak fiatal lelkének szárnyaló rajongása, a tudomány fanatikus szeretete üzte *Biró Lajos* vakmerő útjára, amely nem hozott neki mást, csak veszedelmet és betegséget. Nem remélhetett semmit, nem kapott semmit, még csak annyi pénzt sem, hogy koplálnia ne kelljen, még csak annyi biztatást sem, mint egy külföldi tanulmányutra küldött miniszteri segédfogalmazó. És *Biró Lajos* járt-kelt, fáradott, küzdött, nyomorgott, egyetlen ideális célért, csak azért, hogy a tudományt előbbre vigye.

Furcsa gusztyus, annyi bizonyos. Ámulbámul az ember, hogy manapság magyar földön ilyesmí is megteremhetett. Hiszen volt egyszer egy *Magyar László*, egy *Körösi Csoma Sándor*, aki ilyen módon világgá ment. Oda is veszett mind a kettő. Ma is akad egy gróf *Zichy Jenő*, aki százezer egynehány forintot beleöl egy nagyarányú tudományos vállalkozásba — ki is nevetik érette — de ez a *Biró Lajos* mégis egészen más. Annak az áldozatrakész magyar mágnásnak volt is miből százezer forintot kidobnia, volt is miért. Ne essék csorba az érdemén, de végre is a családfájának gyökerét kereste. *Biró Lajos*nak semmije sincs, csak esze, tudása és lelkesedése és nem is keres semmit magának, mindent csak a tudománynak. *Magyar László* és *Körösi Csoma Sándor* pedig abban a korban éltek, mikor az emberekben több volt az idealizmus, mint ebben a mostani szürke, reális világban. És a példájuk ugyancsak nem vonzó. Ellenben *Biró Lajos* most él, ebből a generációból való, amely vagyonra

vadászik és karriérré, hozományra és protekcióra; amely színészeket nevel és szónokokat, bankárokat és méltóságos proleárokat; amelyet a *kis bögre* jobban érdekel, mint az ujguineai vadnépeknek etnografiai érdekességű edényei, a *petit cochon* százszor jobban, mint bármiféle exotikus állat. *Biró Lajos* keserves munkával, leirhatatlan szenvedések árán megváltott kincseit hazaküldi a Nemzeti Múzeumnak és nem jut eszébe, hogy manapság minálunk a tudóst magát nézik muzeumba való, kitömní való lénynek.

A *Körösi Csoma Sándor* korának nálunk lejárt, a tudománynak, a nemesebb kultúrának a kora még nem érkezett el. *Biró Lajos* így kétféleképpen is anakronizmus. El is készt, korán is jött. Az ő sorsa bizony elég anyagot ad a keserű elmélkedésre. Jellemző adaléka a *ma* történetének. Milyen szörnyű elszigeteltségben folyik le az élete! Itthon, ebben az országban, amelynek büszkesége lehetne, szinte egészen ismeretlen; ennek a nemzetnek soraiban, amelynek hódoló tisztelettel kellene körülvennie a tudománynak ezt a hatalmas bajvivőjét, alig talál több rokonlelket, őt megértő, törekvéseit átérző elmét, mint messze Ausztrália vad népei között. Hagyták nyomorogni, átengedték gyakran a kétségbeesésnek a miatt, hogy abba kell hagynia megkezdett munkáját, mert nincs miből befizetni. Primadonnának szánt virágkosokra mennyit költenek el itthon egy-egy szezon alatt. És *Biró Lajos*nak olykor nem volt pénze életének fenntartására.

Pedig nem lehet mondani, hogy a tudomány hősei iránt éppenséggel nem érdeklődik a magyar. Néha-néha, kivételesen minket is megkap egy rendkívüli jelenség. *Nansent* nem ünnepeitük kevésbé, mint norvég honfitársai — igaz, nem is jobban, mint a mennyire megérdemelte — és *André* expedíciójának sorsa mindannyiszor lázba ejti a magyar közvéleményt, valahányszor egy-egy hamis hír jön arról, hogy megtalálták. És *Marconi* és *Zep-*

T Á R C A.

Üzenetek.

I.

Nagy baj történt az éjszaka.
Egy csillag, — szép, mosolygó, fényes —
Lehullt az égről hirtelen —
Sajnálja édes?

Húllt, húllt sokáig és nyomán
Egő csik támadt fenn az égen,
Mintegy mutatva, merre tűnt
A messzeségben.

Töprengő aggyal gondolom:
Sorsunk mi bú, létünk mi véges!
S a tündöklésünk mily rövid —
Sajnáljon édes...

II.

Kérdik: honnan veszem
E sok vágyó, szerelmes éneket?
S én felelem:
„Van egy férfi, ki engem nem szeret
S kiért én meghalok —“
S ők szólnak: „Különös dolog...“

III.

A kedvesem ajka vérpiros.
A szeme se szürke, se kék.

A haja sötét, a keze fehér,
Vajjon mit mondjak róla még?

Ha csókol, a csókja mint a tűz;
A szívemig, lelkemig ég,
A nézése lebűvöl, megigéz —
Vajjon, mit mondjak róla még?

De mindennél jobban szeretem
A fehér, a puha kezét.
Ha áld, simogat, vagy ha enyeleg,
Vajjon mit mondjak róla még?

IV.

Ha én álom volnék —
Éjszakai órán szivedre borúlnék.
Telistele szórnam csupa jóval, széppel,
Ezer színes, édes, tündérfényes képpel.

Ha én sugár volnék —
Hajnalpirkadáskor szobádba hatolnék.
Piros fényt hintenék álmodó szemedre,
Körüleikkáználak játszva, enyelegve.

Hogyha volnék árnyék —
Reggeltől estelig a nyomodban járnék.
A nélkül, hogy látnál, látnálak én téged.
Reggeltől estelig együtt volnék véled.

De nem vagyok álom.
Nem mehetek hozzád csendes éjszakákon.

Föl nem kereshetlek reggeli sugárkép',
Nem is követhetlek, mint egy titkos árnyék...

Sem nappal, sem éjjel —
Nem lehetek véled, édes üdvösségem.
Csak a sóhajom száll közeledbe mindég:
„Ha én sugár volnék... Ha én álom volnék...“

Erdős Renée.

Nyári multság.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Latskó Andor.*

Esti hét óra tájban betévedtem az Eötvös-villába egy pohár sörre. Fehérruhás kisasszonyok sétáltak a terrasse alatt és felsallangozott fiatal urak várták a kapuban az érkező vendégeket. A sok fekete kabátból csak egy özlött a naftalin illata, a legtöbben sárga cipővel tüntettek a nyári jelleg mellett, és soha életemben mélyebben kivágott mellényeket nem láttam, mint akkor este.

A rendezők már izgatottan törölgették a homlokukat, nagyon komolyan fogták fel a tisztjuket. Komoly grandezzával vezették a mamát, kecses könnyedséggel a lányokat. Minden mama után két leányt.

Mire felkészültem, már körülbelül teljes volt a társaság. A fehér kartonruhák között sűrűn tarkáltak a világoskék és rózsaszín bluzok, csipkebetéttel, vagy egy kicsit dekolletálva, könyökig cérnakeztyű takarta el a sovány karocskákat; nem akadt egy negyedik szín, egy új divatu

pelin, nemkülönben a jeles Schenk professor egyaránt megcsinálták a maguk szenczióját nálunk is épp úgy, mint fölünk nyugatra. Lám, minden érdekli a magyart, ami külföldi, ritka kivételképpen még a tudomány is.

Csak az nem kell nekünk, ami a mienk. A tudomány főképpen. A magyar tudósokkal szemben fokozottan érvényesül a sajátunk kibontás. Ott van Herman Ottó, aki legnagyobb tudósaink egyike. Nem becsülik meg eléggé, mert nagyon is magyar. Az a csökönyös averzió a magyar tudomány önálló fejlődése ellen, amely annak idején *Semmelweis*-ot az örületbe kergette, ma kipusztíthatatlanabbnak látszik, mint valaha. A kultúra komoly értékeinek nincs kelendőse nálunk. Az egyetlen kulturintézmény, amely állandóan be tudja hajtani az emberek érdeklődésének közadóját: a színház. Ezenkívül csak a politika számít és a botránykrónika.

Hogy mégis akad magyar ember, aki, mint *Biró Lajos*, a tudomány és csakis a tudomány szenteli az életét, igazán csodálatos dolog. És abból, hogy ilyen csoda is előfordul, biztatást meríthetünk. Biztatást a magyar kultúra jövődjére, amely fel fog virradni egyszer. Biztatást az idealizmus újjászületésére, amely ránk fog köszönteni egyszer. Ennek a virradatnak, ennek az újjászületésnek a hirdetője a tudomány hőselekü ifju remetéje, akit vezéreljen haza jó egészségben a magyarok Istene.

BELFÖLD.

Szenteltett törvények. A hivatalos lap mai száma a következő szentesített törvényeket közli: az 1901. évi XIII. törvények a szeszadóra vonatkozó 1899. évi XXIV. törvények névelő határozmányainak módosítása tárgyában: 1901. évi XIV. törvények nyugtatványi és szerződési bélyegilletékeknek bizonyos esetekben készpénzben leendő lerovásáról.

Az 1900. évi zárszámadás. Az állami számvetésznél már hetek óta serényen folynak a zárszámadási munkálatok melyek mellett éppen csak a legsürgősebb folyó ügyeket intézik el. A minisztériumok és különböző többi hatóságok már átküldték az 1900. évi kezelés eredményeit illetendő pénzkezelési és leltári kimutatásokat, melyeket egyenként megvizsgálunk és állami zárszámadással összefoglalunk. Ez a zárszámadás az első, mely a kezelési eredményeket koronaértékben fogja kimutatni.

Horánszky Nándor beszámolója. Horánszky Nándor augusztus 25-ikén mondja el beszámolóját Abauj-Szepsiben, a hová öt számos képviselő elkiséri.

szabás, mintha a takarékoság szelleme rukkoltatta volna ki egyruhában a hadseréget.

A fehéruhások le nem ütök volna a világot sem, a bluzosok vidáman fecsegték az asztalok mellett. Minden arcon várakozás ült és a halálos melettség: mulatni, jól mulatni másnap reggelig.

Nincsen furább látvány az ilyen embereknél, akik mulatni készülnek, arcuk verejtékével. Az a gondolat, hogy szabtak, varrtak, takarékoskodtak hetekig erre az estére, életre kelti a rég felejtett gimnázista sablonokat, a hervadt virágokról, amelyek eltaposva hevernek az agyontáncolt padlón, jelképeül a bál utáni verejtékes hangulatnak. Egyszeribe meglágyulnak a plasztronok és összezúgorodnak a gallérok, mint a harmonika oldala, és szederjes a lányok ajka és foltos a bőrük. Nincs az az optimizmus, amely ellentétlana ennek a látványnak, és nincsen ember, akiből ki nem esikarna néhány olcsó filozófiát.

Menekültem. — Már majdnem a kapuban megállított egy titokzatos jelenet.

Egy kövér, rákvörös mama jött a lányával és a rendezők sorfala némán nyílt meg előttük. Senki sem ugrott mellőlük, senki sem nyújtotta a karját, a hátuk megett összesugtak izgatottan és a leánynak, láttam, könny szökött a szemébe.

Mi volt ez?

Sarkon fordultam és végignézttem fent, a terrasse alatt még egy ilyen jelenetet. A vendégek sztrebbentek, a zsvajv elmúlt egy percre, míg az anya és leánya leültek egy sarokban.

Megfogtam az első felsallangozott urat. Nagyon szabadkozott. Azt a hölgyet nem ismeri! — Hivatkozott rendezői méltóságára, erre meglágyult, nagy elkényszeredve odavitt és bemutatott.

Az állami tisztviselők mozgalmá.

Budapest, július 13.

Az állami tisztviselők akolójának egyik nagyrédekü dokumentuma a *Kalocsai* tisztviselők felirata a képviselőházhoz. Panaszos hangon mutatnak rá az állami tisztviselők kétségbeeszt helyzetére és ezzel szemben utalnak arra, hogy Európa minden államában felismerték a kulturális és gazdasági élet fejlődése folytán előállott nehéz megélhetési viszonyokat és siettek emelni a tisztviselők illetményeit, csak nálunk nem történt 80 év óta semmi ebben az irányban. Az 1893. IV. törvények foglalkoztak ugyan a tisztviselők fizetésének csekély emelésével, de nem a szükségességnak megfelelő emelésével.

Tudjuk, hogy vannak irigyek, nyílt vagy titkos ellenségeink és álnok barátaink, akik szemérmegtárással, hü igérettel, vagy pedig a „salus reipublicae“ elvére utalással a kérdést elődázni, sőt elaltatni, elnyomni törekednek; ámde mi élni akarunk és nekünk kenyér kell, hogy képesek legyünk dolgozni; s ha a magyar törvényhozás mint egy ember szavazta meg már évekel ezelőtt a sokkal kedvezőbb körülmények közt élő katonatisztek és katonai hivatalnokok illetményei emelését; a jog, törvény és igazság nevében elvárhatjuk mi is, hogy az állam és törvényhozás velünk szemben is amazokkal egyenlő elbánást tanusítson. Miért lennének csupán mi, a magyar állam tisztviselői, mostoha gyermekek országunknak, mikor békében legalább is épp úgy szolgáljuk a hazát, mint a katonák, háboruban pedig épp úgy kötelesek vagyunk vérünket ontani a hazáért, mint amaz. S mert ugyanazon kötelességnek teljesítése, sőt nagyobb terheknek viselése mellett legalább is hasonló javadalmazást igényelhetünk, azt kérjük:

1. hogy a magyar állami tisztviselők fizetése és lakáspénze emeltesse, melynek mértéke a fizetés tekintetében az osztrák állami tisztviselő fizetése, lakbér tekintetében pedig a katonai lakáspénz legyen.
2. hogy az állami alkalmazottak javadalmazásának a szolgálati évek arányában való emelkedése minden eshetőség ellen biztosítsák.
3. hogy az összes állami tisztviselők szolgálati ideje a középiskolai tanárokéval egyenlően 30 évben állapítsák meg.
4. hogy a szolgálati pragmatika sürgősen megalkottassék.

5. hogy az özevgyi nyugdíj, a neveltetési pótlék és temetési jutalék igazságosabban állapítsák meg, a nyugta-bélyeg pedig eltöröltessék.

6. hogy a törvényhatóságoknak a minisztérium által is jóváhagyott határozatának megfelelőleg a millenniumi év a nyugdíj kiszabása alkalmával az állami tisztviselőknél is legalább 3 évet számítsanak.

Amaz biztos reményben, hogy a magyar törvényhozás ezen jogos igényeink kielégítése elől elzárkóznai nem fog, maradtunk az édes magyar hazánknál: Az állami tisztviselők érdekeiben *Kalocsai* alakult intézőbizottság által 1901. évi július hó 6-án megtartott értekezlet határozatából *Dr. Kenedi Imre* kir. ügyész, intéző elnök, *Bokunichy Ödön* kir. törvényszéki elnök, bizottsági elnök, *Pekárdy Géza* kir. törvényszéki irodavezető bizottsági jegyző. Bizottsági tagok: *Bencsik Ferenc* kir. ítélőtáblai bíró, *Rihmer* Kazmér ktr. ítélőtáblai bíró, *Kákonvi Dezső* m. kir. posta- és távrida felügyelő, *Baksa György* kir. adóhivatali pénztárnok, *Christi Márton* m. kir. posta- és távrida ellenőr, *Sarlócs István* m. kir. posta- és távrida s. tiszt, *Mórocz Arpád* kir. törvényszéki telekkönyvvezető, *Wanderstein András* kir. adóhivatali ellenőr, *Mareczky János* kir. adótiszt, *Ujváry Béla* kir. törvény-

széki aljegyző, *dr. Hangel Károly* kir. törvényszéki aljegyző.

Több állami tisztviselő a Budapesten tervezett kongresszus elé a következő indítványba foglalta össze a tisztviselők óhajait:

Mondja ki az országos kongresszus, hogy a magas kormányhoz felterjesztést intéz, amelyben kéri:

1. hogy a m. kir. állami tisztviselők fizetése és lakpénze emeltesse, melynek mértéke a fizetés tekintetében az osztrák állami tisztviselő fizetése, lakbér tekintetében pedig a katonai lakás-pénz legyen;
2. hogy az állami tisztviselők javadalmazásának a szolgálati évek arányában való emelkedése minden eshetőségben biztosítva legyen. Enneközt az állami tisztviselő, ha előléptetésre érdemes, de az előléptetés a létszám kis voltánál fogva, vagy bármely a tisztviselő hibáján kívül eső ok miatt nem történhetik meg, és ily körülmények között egy és ugyanazon fokozatban 5 évet töltött, tekintet nélkül a fokozatos előléptetésre, legalább is az évi törzsfizetés 10 százalékának megfelelő s nyugdíj is beszámítandó korpotlék élvezetében részesüljön, továbbá, hogy a nyugdíjazásnál ne csak a fizetés, hanem a lakbér is alapul véssék.

3. az összes állami tisztviselők szolgálati ideje a középiskolai tanárokéval egyenlően 30 évi szolgálatban állapítsák meg.

4. Szükséges a szolgálati pragmatika, mert csak a pragmatika alapelveinek ismerete által lesz képes a tisztviselő hivatását magasabb szempontból felöngni és ezt oly tökéletesen betölteni, amint azt az állam célja kívánja. Csak az oltalmazhatja meg a tisztviselőt a felsőbbes esetleges tulkapásai, igazságtalanságai ellen.

5. Méltányossági okok javasolják, hogy az állam kiterjeszse gondoskodását tisztviselőinek hátramaradt családjára is. Kívánjuk, hogy az özevgyek nyugdíja nagyobb legyen, az árván maradt gyermekek mind-egyike, tehát ha csak egy gyermeke van, ez is és pedig a mostaninál magasabb nevelési pótlékokat kapjon. Temetési járulékt minden tisztviselő után, akár van hozzátartozója, akár nincs, minden esetben járjon, hogy ezáltal eleje vételessék annak a már számtalanszor előfordult esetnek, hogy a nőien tisztviselőt tisztviselőtársai saját költségükön, esetleg könyöradományokból voltak köntelenek eltemettetni.

6. A millenniumi oly mélyreható ünnepeit és évét a magyar törvényhatóságok úgy siettek emlékeztetés tenni tisztviselőkre, hogy a millenniumi évet 5, 4 vagy 3 évnek számítják be. Az állami tisztviselők szintén intéztek kérvényt a képviselőházhoz, hogy a nyugdíjkiadás alkalmával a millenniumi év nekik is három évet számítsanak. Reméljük, hogy törvényhozásunk ezen óhaj teljesítése elől nem fog elzárkózni. Legjobb alkalom lenne erre a szolgálati pragmatika és a nyugdíjtörvény kiegészítése alkalmával a rendelkezési törvénybe iktatni, melyet a miniszterelnök már meg is ígért.

7. Az állami alkalmazottaknak hivatalos kiküldetések és átköltözködések alkalmával járó illetményeket szabályozó 1896. évi március 25. kelti miniszteri tanácsi szabályzat 17. és 27. §§-teljesen eltöröltessék, hogy az államtisztviselők mindenütt egyforma napidíjban és utarköltésben részesíthessék, mert utazék a tisztviselő akár saját, akár idegen kerületben: a kiadásai egyformák. Végül

8. A fentebb említett minisztertanácsi határozat 40. §-a terjesztessék ki az esetre is, ha az államtisztviselő kinevezése által kénytelen más állomásra utarköltözni, mert legtöbb esetben a régi és új fizetés közötti különbséget 200 korona, melyből az első évben szolgálati díjra 87 korona vonatik le és így a 133 korona fizetéstöbbletből a 6-7 száz koronát kitevő átköltözködési költséget fedezni nem képes.

Az ünneplő ruhában szorongó emberek tulzolt udvariassághával fogadtak. A leány ügyetlenül emelkedett fel a székről és megmondta a nevét. A mama is. Mikor leültem, éreztem, hogy mindenki engem néz. Észrevettek és eltemettek egyszerre.

A beszélgetés rosszul indult. A lánynak ki volt sirva a szeme; elvesztett a karkötője, azt siratta — állítólag. Ránéztem a mamára: milyen arcot vág erre a hazugságra, de ügyet se vetett reánk. Nekikönyökölt az asztalnak és elkeseredett érdeklődéssel bámult le Pest felé, ahol most gyultak ki az első lámpák.

Érdekel a dolog, bevittem a leányt táncolni, sétáltam vele a kertben, végre színt váltott. Valami jómódu fiu udvarlója volt, sűrűn járt a házukhoz, küldött virágot, cukrot, csokoládékat, bizonyos dolog volt, hogy elveszi. Egy szó mint száz, — vagy egy órahosszat magyarázta a dologot, — hírbe hozta és laképnl hagyta. Csak 6 volt rossz! És most...

De a vábeszédet már nem tudta elmondani, sirva fakadt, valahányszor belefogott.

Sajnáltam, meg untam is már, mikor egyszerre csendesen begördült egy gummikereki kocsi egészen a terrasse alá. Ismerősök szálltak ki belőle: valamelyik énekes színpad egy ötöd-rangu csillaga, az idei szeretőjével.

Alighogy leültek, forróságba jött a bálterem. Szájról-szájra járt a hír, hogy: itt van! Kisergettek a párok, mindenki tisztelettel nézte a korrektil felmanesettázott urat és bálmulattal a kis színésznőt, a ruháját, a fülbevalóit. Sügtak, búgtak; a hátam megett mindenki arról beszélt, hogy melyik szerepében látta utójára. Mikor egy

perere átmentem az asztalukhoz, moraj futott végig a terrasszon.

Egy félóra múlva már együtt pezsgőztünk, mi hárman, meg 6k ketten. Közbe félszememet rajt tartottam a társaságon. Minden legyezött épp a szomszédos asztalon felejtettek, mindenki a közelünkben ült le sörözni. Bent a teremben pedig jeffórmán szünetelt a tánc. A mig mi, pezsgős fejjel, kedvet kaptunk és bevonultunk egy fordulóra.

A két leány együtt ment karonfogva. Hátuk megett mellém furakodott a mama és azt sugta a fülemben:

— Milyen barátságos!

Bent egyszerre megváltozott a bál képe. Megostromolták a kuckókat. Az az egy szál rendező, akinek bemutatkoztam, tuatszám hozta az urakat és a kis színésznő mosolygós leereszkedéssel táncolt mindenkivel. Fördött a népszerűségében. Ott forogtak folyton a párok között, 6 meg az én megvetett barátóm. Az első félénken jött, a többi már mohón, rohanna; előjegyzett egy tórt a színésznőnél és aztán felkérte a másikat. Többet táncolt, mint akármelyik...

A művésznő meghívott a kocsiába, hársány éljenzés kísért, mikor elgördültünk. Már szürkült a reggel, hallgatagor ültünk, Buda felett hűvös szél jött a Dunáról. Megborzongtunk, a színésznő odabujt a barátjához és ásitott. Egy kicsit elnéztem őket, mielőtt megszólitam:

— Tudja, hogy nagyon jót tett azzal a lánnyal? Rehabilitálta. Egy kicsit rossz hiro volt.

Komolyan nézett a szemem közé és boldogan felelte:

— Igazán? Nagyon örülök!

Továbbá mondja ki az országos kongresszus, hogy az esetre, ha a jelenlegi országgyűlés bezárása előtt oly törvény nem hoztaték, amelyben a fennnebbi 8 pontban felsorolt jogos kívánalmaink teljesítenének, az összes állami tisztviselőnek minden politikai pártszínezet kizárásával erkölcsi köteleességük csak oly országgyűlési képviselőjelöltekre szavazni és annak megválasztását minden erejükből elősegíteni, kik programjukban kötelező ígéretet tesznek arra, hogy amennyiben a kormány az újonnan összehívandó országgyűlés elé kívánalmaink teljesítése céljából törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé, azt támogatják, amennyiben pedig a kormány a törvényhozó-testület elé annak megnyitását számítva tíz nap alatt ily törvényjavaslatot nem terjesztene elő, kötelezik magukat ily indítványnak megtételére és annak még az évben leendő keresztülvitelére.

A szakolczi tisztviselők július 6-án megtartott gyűlése elhatározta, hogy csatlakozik egy tordai, mint a szegedi állami tisztviselők mozgalomához, s hogy a kongresszus megtartását szükségesnek tartja, annak helyéül Budapestet ajánlja s azon dr. Hamar Gyula és Alain Gyula tagokkal képviselteti magát.

Huszti városi állami tisztviselői szintén egyhangulag kimondották a tordai mozgalomhoz való csatlakozásukat. Megválasztották az állandó bizottságok, élükre itt Petrovics Lajos kir. ítélőtáblai bíró, intéző-elnök Hauser Antal kir. telegkönyvezető, jegyzője Horváth József kir. aljegyző. A kongresszuson képviseltetni fogják magukat.

KÜLFÖLD.

A csehek tömörülése. Valamennyi cseh párt erősen készül a tartománygyűlési választásokra, ami azért is jelentős, mert úgy látszik, hogy ez a készülődés az összes cseh pártok tömörülésére fog vezetni. Az 6- és uj-csehek vezérei e célból értekezletre gyűltek. Első sorban arról van szó, hogy a két párt minden taktikai, politikai és gazdasági kérdésben egyetértően járjon el. A szemlélyi kérdések csak második sorban állanak. Ha a két párt között megegyezés jön létre, amire biztosan számíthatnak tárgyalásba bocsátkoznak majd a többi cseh párttereddékekkel. Az új- és ó-csehek folytatni fogják tanácskozásait.

Sándor és Draga a cárnál. A szerb királyi párnak tengeri kigyóvá lett oroszországi utazására vonatkozólag most azt írják Belgrádból, hogy a királyi pár mégis csak meglátogatta a cárt. Szeptember tizedike az elutazás napja, az utat hajón teszik meg Reniig, ahol a cár udvari vonata várja őket s ezen teszik meg az utat Pétervárig. A cár több orosz méltóságot küld Renibe a királyi pár, azok kívül elrendelte, hogy az egész utvonalon az állomásokon katonai diszörtség üdvözölje a királyi vendégeket.

A Berliner Localanzeiger ma érkezett száma azt a furcsa hírt közli, hogy a szerb királyi pár a cár tanácsára a bécsi udvart is meg fogja látogatni. Ennek a látogatásnak azonban nehézség az előkészítése, mert Sándor király Milán királyi halálakor nyíltan hirdette, hogy azért nem adják ki neki az apja holttestét, mert ő nem akart egy osztrák főhercegnőt nőül venni. Ehhez a hírhez csakugyan nem kell kommentár.

Bülów kancellár legközelebb várható lemondásáról ad hírt a berlini Zukunft. Ez a hetilap, amely különben ösmeretes politikai indiskrécióiról, azt is tudni véli hogy ki lesz Bülów utóda. Az utód szerepe: a Khinából visszatérő Walderssee. Ugyancsak a Zukunft jelenti azt is, hogy Eulenburg Fülöp herceget, a bécsi német nagykövetet, nemokára Elzász-Lotaringia helytartóvá nevezi ki Vilmos császár. Ezek a hírek azonban ez idő szerint nélkülözök a megbízhatóság minden ismertétől.

György herceg nem mond le kormányzói állásáról, ezt jelenti a Daily News-nek egy római távirata. A görög királyi híre szerint kijelentette, hogy megmarad további három éven át Kréta kormányzójának. De leintartja magának azt a jogot, hogy elhatározását a föltételekhez kösse, amelyeket később fog közölni a hatalmak képviselőivel. Anglia, Francia- és Oroszország képviselői július hó végén az olasz külügy-miniszter elnöklete alatt Kréta helyzetének megvitatása tárgyában tanácskozásra gyűlnek össze.

A macedon liga pöre. A szófia törvényszék élükre már átvette a macedon ligának, rekte Szaráfov és társainak bűnpöréről szóló vádindítványokat. A vádlottakat Bakalov és Gengyev élököl bolgár ügyvédek védik. Több külföldi lapnak azon híré, mintha Verbánov államügyész-helyettes úgy nyilatkozott volna, hogy nincs elegendő bizonyíték Szaráfov Boris

és társainak bűnösségeire nézve, a Bulg. Handeltstg. illetékes forrásból a leghatározottabban megcáfolja, mert ugymond, abszurdum lenne, hogy az ügyész vád alá helyezést indítványozon, ha nem talál a bűnösségre bizonyítékot. A Szaráfov-párt azonban nem nyugszik bele vezérének elejtésébe és e hó 21-ére nagy gyűlést hitt egybe Szófiába, amelyre Macedóniából is sok résztvevőt várnak.

Egy elkerült háború. A Figaróban Felix Faure ismeretlen intímusa folytatja visszaemlékezéseit, amelyek közt ma a legérdekesebb rész az, amelyben elmondja Casimir-Périer elnök lemondásának körülményeit. A lemondás okát eddig a legsűrűbb fátyol borította. Faure elmondta a barátjának, hogy akaratlanul is ő maga idézte elő Casimir-Périer visszalépését. Faure ugyanis, aki tengerészeti miniszter volt, a minisztertanácsban azt követelte, hogy fogják pörbe Gérault Rikárd hirlapírót, aki az elnököt megrágalmazta. A tanácskozás folyamán azonban annyira gyalták Casimir-Périer-t, hogy ő végre is jónak találta lemondani.

Faure nyilatkozatainak már visszhangja is támadt. A Gaulois-ban ugyanis egy ex-miniszter rektifikálja a Pasoda-kérdésről mondott dolgokat. E szerint Marchandot nem Delcassé, hanem Guieyesse gyarmatügyi miniszter bizta meg a nilusi expedíció vezetésével 1886. február 21-én. Guieyesse után Lebon gyarmatügyi- és Hanolauz külügyminiszter foglalkozott az expedícióval. Az ex-miniszter kijelenti, hogy az expedíciónak az a határozott politikai célja volt, hogy Franciaország biztoson magának egy fix pontot a Niluson hogy az egyiptomi kérdés esetleges megvitatása alkalmával erre hivatkozassék. A parlamenti bizottság eladója, mikor az expedíció költségeinek megszavazását kérte, ezt a következő szavakkal tette:

— Politikai vótum az, amit most önöktől kérünk. Az exminiszter avval vádolja Delcassé-t, hogy az angoloknak szándékosan segítséget nyújtott arra, hogy azok Marchand visszahívását követelhesék. Tette pedig ezt azért, hogy elkerülje a konfliktust.

Ezután érdekesen írta le azt a jelenetet, amely Delcassé és Marchandnak Párisba rendelt társa, Baratiert kapitányt közt lejártszódott. Delcassé dühösen tenyegtetve, majd amikor ez nem használt, kétségbeesve végül pedig sirva kérte Baratiert, hogy beszélje rá Marchandot a visszavonulásra.

— De mik az ön instrukciói, miniszter ur? — kérdezte Baratiert.

— Kairóban meg fogja azokat találni. — felelt Delcassé.

Ebben a pillanatban a szolga bejelentette Monson angol nagykövetet.

— Látja ön — szólta Delcassé Baratiert, — itt van a háború. Az ultimátum már itt van a zsebemben.

Erre kezével beíró zsebére ütött. Erre Baratiert kapitány othagyta a minisztert, csomagolt és Kairóba utazott.

A khinai bonyodalom. Pekingi hírek szerint a Khinával folyó tárgyalásokban újabb fontos lépés történt. Azt javasolták ugyanis, hogy adósságtörlesztő alapot teremtsenek a khinai kártérítés kifizetésére és ezt a javaslatot valamennyi hatalmasság elfogadta. A javaslat fokozatosan emelkedő törlesztésről szól, amely mellett az összes kötvényeket 1934-ig teljesen beváltanák.

Ma kelt utra Csun khinai herceg, hogy Berlinben megkövesse a német császárt Ketteler pekingi német követ meggyilkolásáért. A herceget és kíséretét különvonat vitte Takuba, ahonnan hajóval Sanghaiba megy. Sanghaiban 20-ikán a Bayern Lloyd-gőzörsre száll, amely Genuába viszi, onnan pedig vasuton Berlinbe megy. Pekingben a német követ a titkáraival fogadta a herceget, akinek tiszteletére a pályaudvaron egy német diszszáhad foglalt állást zenekarral. Csun herceg díszes ruhában és sárga kabátjában lóháton érkezett a pályaudvarra nagy kísérettel és társzekerék hosszú sorával. A pályaudvaron bucsuzott el a hercegtől két testvére és azok a khinai élököléségek, akik kísérték a pályaudvarra. A követséget Walderssee grófnak két törzstisztje vezeti.

Washington, július 13.

Hay külügyminiszter utasította Rockhill pekingi amerikai követet, hogy támogassa Japánnak azt az indítványát, hogy a Japánnak fizetendő kártérítés összegét emeljék fel. Japán ezzel kárpótlást akar nyerni azért a külömbözetért, amelylyel az ő bondjai kevesebbet érnek a többi hatalmasságok címeiténél.

A délafrikai szabadságharc.

Budapest, július 13.

Mig a délafrikai rengeteg csatáratén minden a lehető legrosszabbul áll az angolokra nézve és a hadjárat még igen hosszasan ígérkezik, úgy hogy már az angolok egy része is megunta és nyíltan szólalnak fel saját kormányuk, illetőleg a háboru folytatása ellen: a hivatalos Anglia még egyre úgy cserélti a kardot, mintha ez a kínos-keserves hadjárat egyike volna a legdicsebbeknek és akkor volna sikeresen befejezhető, amikor az angoloknak tetszik. Ez a szellem szól abból a bizalmi szavazatból, melyet legutóbb a londoni Guildhallban tartott gyűlés a kormánynak adott, és ez jut újabb kifejezésre Salisbury kormány-elnöknek egy mai nyilatkozatában, melylyel arra a bizalmi szavazatra reflektál. Azt mondja Lord Salisbury, hogy a boerokat az angol boer-barátok beszédeci bátorítják föl, ami egy kicsit merész állítás. Azonkívül pedig kijelenti a kormányelnök, hogy a kormánynak erősen, eltökélt szándéka a háborut véglegesen és sikeresen befejezni. „A végleges és sikeres” alatt csak a boerok teljes kiirtása érthető, ami az adott körülmények közt nem tartozik a legkönnyebb feladatok közé.

(A boer kommandók helyzete.)

Egy Délafrikában élő német orvos több levélben megírta legújabb harctéri tapasztalait az Allgemeine Zeitung pretóriai munkatársának, aki az orvos érdekes és objektív közléseit most adja ki lapjában. A német orvos levelei szerint jó sokáig szó sem lehet róla, hogy a boeroknak elfogyjon a municiójuk. Azonkívül előleges puska áll rendelkezésükre. Ágyuk is vannak, így Botha seregének egyedül 10-12 ágyuja van, egyedül elegendő municióval. Egy ideig bajt okozott a ruhaniány, de azóta a boerok juhbórból készítenek tartós és meleg rubát. Sátor helyett a legtöbb boer juhbórból cserzett zsakokban hál, amelyeket könnyebben lehet szállítani s jobb szőlgálatot is tesznek, mint a sátrak. Lovakban nincsen hiány s a legtöbb boer harcosnak hátsólovan kívül egy teher szállító lova is van. Ily körülmények közt érthető, hogy a boerok hihetetlen mozgékonyasága tünkre sányítja az angolok legszebb terveit. Botha embereinél nem lehetett észrevenni azt, hogy beleáradtak a kü-delembé, sőt a legtöbb harcos hónapja esküt tett, hogy addig nem teszi le a fegyvert, amig hazája ismét független nem lesz, a többi pedig már köteleseggéztől is ragaszkodik ehhez. Sokan tisztán kétségbeesett önvédelemből küzdenek tovább, ilyenek a natáli és a foköldi íökölök, akikre halál vagy sok évig tartó börtön vár, ha az angolok kezébe kerülnek. Egy részük fiatal boer akiknek nincsen családjuk s másként nincsen veszténialójuk; ezek már félig elvadultak, valóságilag vadásznak az angolokra s szinte sportot őrnek a kisebb állomások és tehervonatok megtámadásából. Schalk-Burger, Transval helyettes elnöke Bothánál van. Mind a ketten kijelentették, hogy az angolok által ajánlott békefeltételek elfogadhatatlanok és határozottan állították, hogy a boerok ki fognak tartani, mig az angolok végre is megújítják háláladani jóadatukat. A boerok hírszolgálatát kitünően van szervezve. A vezérek pontosan értesülnek az angolok minden mozdulatáról s a helyőrségek erejéről. Az egyes kommandók között majdnem állandó távirati összeköttetés van. A hol az összeköttetés lehetetlen, ott lovasok közvetítik a táviratokat. A katonák egészségi állapota kielégítő s sokkal kevesebbet szenvednek a szigoru tétől, mint az angolok. Egész keleti Transvaalban az angolok csakis a vasuti vonalak mentén az urak, beljebb csakis nagyobb seregek merész-kedhetnek, mert a kisebb csapatokat az éber boerok azonnal megtámadják. Mindebből azt következtetik, hogy a háboru még soká fog eltartani. Pretóriából egyre szökdősnek a boerok harcoló honfirtásaik közté. Néhány héttel ezelőtt egyszerre husz boer között el, miután lóval és puskával ellátták magukat. Ezeket ugyan elfogták s néhányat közülök elrejtett példál agyonlövették. De a szökdösés azóta is tart. Nemrég közvetlenül a város mellett valóságos harc volt egy angol őrsjárat és a menekülő boerok között, s két boer és egy angol katona elesett.

Hogy mennyire igazak e szemtanu állításai, azt megerősíti a Daily Mailnek egy brüsszeli híre, amely szerint Krüger legutóbb azt a jelentést kapta Bothától, hogy 7000, a Fokgyarmatból való hollandus főkölő a boer seregen harcol. Nap-nap után újabb hollandus felkölők érkeznek a boer táborba.

(Harctéri hírek.)

London, július 13.

Lord Kitchener jelenti Pretóriából: A délafrikai rendőrsapat egyik őrségét Houtkopnál Dreningentől

Az Én Ujságom.

A legjobb képes gyermek-hetilap, a gyermekek legkedvesebb szórakoztatója. Minden szám tele mesével, verssel, képpel. Szerkesztő: Pósa Lajos. Ngyedévre 2 kor. Kiadóhivatal: Budapest, Andrassy-ut 10.

északnyugatra megtámadták a boerok. A boerok elfoglaltak egy régi hadfontos ágyut, de aztán visszautították őket. Nekünk 3 halottunk és 7 sebesültünk volt. Egy ütközetben, amelyet Lord Methuen 5-én Zeerustól nyugatra vívott a boerokkal, 3 boert megölték és 43-at elfogtak, továbbá hadiszereket és árutakat zsákmányoltak. Nekünk 2 sebesültünk volt.

(Az idegen legio.)

Páris, július 13.

Ricchiardi ezredes a Matinban folytatja az idegen légiókról megkezdett cikksorát. Az Elandslaagte melletti ütközetben, írja, a legionáriusok igen nagy veszteséget szenvedtek. Súlyosan megsebesülve, fegyverüket nem akarták az ellenségnek átadni, mire az angol dzsidások kegyetlenül össze-vissza döfték testüket. Az angolok ezt a barbárságot rendszeresen üzték és ezt a nevet adták neki: Pig sticking.

A skandináv dandárcsapat, amely tisztán svéddekből, norvégekből és dánokból állott és Mafeking ostromában is résztvett, december 10-én elsőnek támadta meg Maggersfontein mellett az angolokat. Rettenetes vakmerőséggel rontottak az ellenségre. Ember ember ellen küzdött. De nem volt bajonettjük s így minden hősiességük dacára majdnem valamennyien a csatatéren lették halálukat.

Egy kis francia ezred, amelynek Galopaud hadnagy volt a parancsnoka, február 19., 20. és 21-ikén, a midelburgi csapattal egyesülve, Buller harmincezer főnyi serege ellen harcolt és csak nagy veszteségek árán adták föl pozíciójukat.

Sok kellemetlenség okozott az angoloknak Schiffi olasz önkénteskapitány, aki a háború első évében több, mint ötven vasuti hidat robbantott fel.

Az osztrák csapat báró Goldégy vezetés alatt és a magyar önkéntesek, akiknek báró Luzsénszky volt a parancsnokuk, főleg a földérintő szolgálásban tüntették ki magukat. Később, a Pretóriába való visszavonulás alkalmával ők képezték a idezetet.

1900 szeptember 16-án Hector Spruit közelében Both elanőklete alatt nagy haditanács volt. Beismerték, hogy a háborút nyílt harcra tovább folytatni teljes lehetetlenség és a guerilla csatározásoknak a megkezdését határozták el. A legionáriusokat, akik eszekély kivételével majdnem valamennyien elvesztették lovaikat, a portugál határszélre rendelték. Később a legtöbbször Laurengo-Marquezbán hajóra szállt és visszatért Európába. Ezzel a hősi idegen legionárius csapat teljesen fölcsillott.

HIREK.

A zászló.

Ma reggel egy csomó gyerek ment el a kávéház előtt s a hátuk mögött egy élemezett ur, valószínűleg a tanítójuk. Már vége van az iskolai esztendőnek, hát nem tudom, hogy hogy kerültek össze a gyerekek ilyen szép számban. Azonban hát így volt s valószínűleg valami kirándulásra mentek a fiúk. Az érettek banketjének mintájára miért ne banketoznának az éretlenek is. Szatyrokban, összebogozott szalvétákban, tarisznyákban vittek az elemzési s a tanító ur kosarából kíváncsian kinyújtotta a nyakát egy üveg boroska is. Szaporán lépkedtek a fiúk a Margithid felé s csacsogtak... Hangos csatára lett a sok gyerekszóból s képzelem, hogy micsoda remek kimerültségben bandukolnak most este befelé s valami kis könnyű vacsora, egy kis tejeske után csak behullanak az ágyba és elpihennek az Urban. Most már bizonyosan be vannak göngyölgötte a zászlók...

Igen, a zászlók. Az tűnt fel nekem az egész menetben, hogy roppant rossz volt benne a zászló. Minden gyerek kezében egy kis trikolor. Olyk rosszul is volt összevarrva. Ossze voltak csereberélve bennük a színek. De legfőképpen az nem tetszett nekem, hogy ezeknek a gyerekeknek — úgy látszik — senki se magyarázta meg, hogy mi a zászló. Lobogtatták, hadonáztak vele, némelyik majdnem hogy kiverte a másíknak a szemét a rud hegyével s olyan is akad, aki lefelé fordítva a háromszínű szövetet, a hóna alatt vitte Magyarországot zászlóját. — Ugy képzelem el, hogy a tanító bácsi azt mondta:

— Gyerekek, holnap kirándulunk a Zugligetbe. Mindenik hozzon valami kis enni-valót uzsonnára, meg délre, aztán mindenik hozza el a zászlóját. . . .

Ezt pedig így nem szabad csinálni. Ilyenformán a zászló: gyermekjáték. Beleszokik a gyerek, hogy neki van egy lova, egy bugó-csigája, egy skatulya építőköve és egy zászlója. S a gyermek-szeszélye minden egyéb játékszerek között a zászló is, amelyet aztán egyszer, amikor felmutatják neki, nem tud majd komolyan venni. Hiszen ilyen volt neki is... Elábrándozik rajta. Szép gyermekkor — és összegabalyodik az emlékek között a bugó-csiga, a ló, a zászló és az építőkövek... S van abban valami fura, hogy most meglepetik előtte ezt a zászlót s azt mondják, hogy: — esküdni kell rá. Ez az a szent jel, amiben akár meg is kell halni a hazáért és a királyért... Hogyan, hát ez volna...

A zászlónak hatalmas jelentősége van. Ő az állam. A hova leszurják, az a mi földünk. (Hogy a miszégény zászlónk helyett másikat, főlkül idegent szurnak le erre-arra, ha alkalom kínálkozik rá, az nem változtat a lobbogónk méltóságán.)

Ezt a méltóságot nem szabad, hogy veszélyeztesse még az öntudatlanság se. Zászlónak nem szabad annyianak használatban lenni, mint a mennyi sétatálcá meg játékkapa vagy ásó megfordul a gyerek kezén. A gyerekek nem szabad megszokni azt, hogy minden kezeckébe jut egy egész Magyarországot, amivel aztán dobálózni lehet. De igenis, ha én tanító volnék az iskolában, hát valami ilyest mondanék a gyerekeknek.

— Fiúk, holnap kísétálunk a Zugligetbe. Egy kicsit messze van, de ha valaki elfárad, csak mondja meg. Nem kell azért szegyenkezni. Annyit pihenünk, amennyi nekünk tetszik. Hozzatok egy kis enni-valót, akinek van labdája, azt is elhozhatja. Hanem a zászlókat hagyjátok otthon. Az nem játék, fiúk.

Én egy tisztas, öreg kollégiumban voltam diák s a mit itt a zászlórol mondok, azt az én öreg professzoraim már kitalálták. Minálunk minden osztálynak megvolt a maga zászlója, ami nem is került ki minden apró-cseprő alkalomra a tokból. Az alatt mentünk majálisra, tornavizgára s fátölt köve a hegyébe, temetésre, ha egy-egy kis barátunk meghalt. Aztán volt egy szép nagy lobbogónk is, a többinek az apja. Az volt a kollégiumé. A nagy diákok legderekabbja lobbogtatta az egész nagy menet élén. Es voltak a mi zászlóink között negyvennyolcasok. Némelyik rongy a nyelen. Már nem is igen zászló, hanem összetépett, meglyuggatott selyemke a póznán. Mi tudtuk, hogy mi a zászló. Mikor az erre a tisztességre érdemet szerzett diákok kihozták az udvarra a zászlónkat, éreztük, hogy ez ünnepi pillanat. S előbb csend volt és csak aztán bontakozott ki a megindultság ünnepiségéből az éjen. A mire aztán az öreg Salamonnak a bandája ráhuzta a tust.

Szóval: — zászló nem játék. Azt hártalanul meg kell becsülni. Az a becsület.

(Th.)

Budapest, július 13.

— BUDAPESTI NAPLO. Július 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— Személyi hír. Pallavicini Ede őrgrof Nauheimból, hol egészségének helyreállítása végett hat hétig tartózkodott, ma a fővárosba érkezett.

— Az ischli udvar. A württembergi herceg és hercegné, továbbá Robert württembergi herceg nejével és testvéreivel délelőtt Ischilbe érkezett; résztvettek az udvari családi ebéden, este 9 órakor pedig visszavertek Gmundenbe. Délután megérkezett Ferenc Szalvátor főherceg is.

— Koerber Rátóton. Bécsből táviratozzák, hogy Koerber miniszterelnök ma délután Rátóra utazott, ahonnan 15-én tér vissza Bécsbe.

— A királyné szobra Salzburgban. Salzburgban tudvalevőleg a jövő héten lepezik le a király jelenlétében Erzsébet királyné szobrát. A király fogadására már nagyban készülődnek a salzburgiak. Különösen az ischli pályaudvarról a hajdani hercegei palotához vívő utat díszítik nagy fényvel. Már most is temérdek idegen van a városban. Jenő főherceg hadtestparancsnok és báró Waldstätten csapatfőfelügyelő már ma Salzburgba érkezett. Lajos Viktor főherceg hosszabb idő óta Salzburg mellett a schloss-heimi kastélyban időzik s így az ünnepélyen biztosan meg fog jelenni. A szoborbizottság meghívta Gödöllő közönségét is az ünnepségre. Gödöllő közönsége ma díszes korszort küldött Salzburgba. A korszor nemzetközi színű szalagján ez a felírás van: Erzsébet királyné emlékének, Gödöllő közönsége.

— A belga királyné balesete. Brüsszelből jelentik: A spaai királyi villa kertjében a belga királyné tegnap vendégeivel kroskettet játszott. Játék közben a királyné, aki tudvalevőleg József főherceg nővére, hirtelen rosszul lett a nagy melegből és sápadtan támaszkodott a közeli padhoz. Azonnal lakásába vitték, ahol csakhamar jobban lett. Dr. Thiriart, a királyné orvosát még az éjjel táviratilag hívták Brüsszelből a spaai fürdőbe. Egy újabb távirat szerint a királyné rosszullete nem volt komolyabb jelentőségű. A királyné orvosa már vissza is tért Brüsszelbe.

— Miniszterek Boszniában. Szerajevéből jelentik, hogy a gabela-bocche di catlaro-i vasut megnyitására ma reggel fél kilenckor Kállay Béni közös pénzügyminiszter, Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter, Cseh Ervin horvát miniszter és báró Call osztrák kereskedelmi miniszter nagyszámú meghívott vendég társaságában Szerajevába érkezett. A minisztereket Bosznabródban, Zenicán és Visokóban a hatóságok fejei és a papok ünnepiesen üdvözölték. Dél előtt a vendégek Hörmann Szilárd udvari tanácsos kalauzolás mellett megtekintették Szerajevó nevezetességeit. Este illdésén mulatság lesz a vendégek tisztelőre.

— Egy amerikai magyar kegyelete. Rég idő óta elkerült Szapárról egy Malenna Pál nevezetű szegény ember. Amerikába vándorolt ki s azt írja a levelében, hogy sok hányattatásban volt része odaát, hanem végre mégis csak belegyökerezett abba az idegen talajba. Észak-Amerikában, North-Graftannban lakik s most már egy kis félérakozott pénze is van. Nem sok. Arra még nem elég, hogy nagy családjával együtt hazahajózzák s itthon is alapja legyen az új életnek, hanem módjában van már megemlékezni a szapári templomról. Levelet irt tehát egy képerkeskedő-cégnak, amelynek valami prospektusa áttévedhetett a tengerentútra, s megbízást adott, hogy küldjenek egy szép szent képet Szapárra Pálffy Ferenc plébánosnak s írják meg neki, hogy Malenna Pál intézkedett a kép dolgában — Amerikából. A levéllel együtt utalványon harminc dollár is érkezett. — A cég még nem küldte el a képet, mert egy kis munka van még vele. Tudniillik részapot illesztettek a keretbe, a mibe bele van vésvé, hogy Malenna Pál ajándékozta a képet a szapári templomnak.

— Erekye-museum az akadémiában. Az országos képtár a magyar tudományos Akadémiából tudvalevőleg átköltözik új otthonába, a városligeti Szépművészeti Muzeumba. Az Akadémia palotájának javarésze, mely muzeumi célokra készült, így üresen marad. Mivel a kormány nem akarja, hogy az Akadémia elessék a mintegy negyven ezer korona évi bérösszegtől, továbbra is megtartja a helyiséget, melynek alkalmas módon való fölhasználásáról illetékes helyen most folynak a tanácskozások. Először az a terv merült föl, hogy ide helyezték át a néprajzi muzeumot, mely most egy Csillag-utcai bérházban szorong. Ez a terv azonban kivihetetlen, mert a néprajzi gyűjtemények az Akadémiában sem férnének el s különben is a néprajzi muzeum számára több kisebb, egyenesen erre a célra készült épület szükséges. Az erre vonatkozó javaslatokat már ki is dolgozta dr. Jankó János, a muzeum igazgatója. Az Akadémiai helyiségek fölhasználására Szalay Imre miniszteri tanácsos, a Nemzeti Muzeum igazgatója tett javaslatot. Eszerint az akadémia palotájában kellene elhelyezni az erekye-muzeumot. A Nemzeti Muzeumban ugyanis tömérdek ereklyetárgy van, innét az Akadémiába tennék át a Deák-szobát, itt lehetne berendezni az Erzsébet királyné szobáját, a Széchenyi-, Kossuth-, Eötvös-, Arany- és Petöfi-szobát. Ezenkívül a kormány ingyen hajlékot adhatna a Kisfaludy-, Petöfi-, a Filológiai- és a Néprajzi-Társaságnak.

— Egyházi kinevezések. Esztergomból táviratozzák, hogy Venczell Antal prépostkanonokot, az ottani papnövelde kormányzóját nagyszombati érseki helynökké nevezték ki. Venczell utóda Vézinger Károly prépostkanonok, a budavári szent István-kápolna plébánosa lesz.

A kormányozható léghajó. Párisból Dumont léghajójának mai utjáról a következőket táviratozzák: A léghajó, ugyszólván program szerint, 15 perc alatt ért St.-Cloudból az Eiffel-toronyhoz s azt 30 méternyi felváltásban a második és a harmadik emelet között néhányszor megkerülte, majd egyenesen visszatért St.-Cloudba. Egyszerre csak a közönség észrevette, hogy a szárnycsavar, amely percnként 300 forgást tesz, megállott s abban a pillanatban gyöngye nyugotí szél a Szajna felé vitte a léghajót. Dumont erre zsebkecsével keresztülhasította a léghajó burkolatát, s így a léggömb hirtelen lefelé ereszkedett. Báró Rothschildnak a Bois de Boulogneban levő parkjának sűrű fáinak között akadt meg a léghajó. Sietve letrát hoztak és kiszabadították a léghajót s Dumont is sértetlenül ért a földre. Egy hét múlva fog legközelebb felszállani. A mai balesetnek Dumont szerint az volt az oka, hogy a 16 lóerejű petróleum-motor nem volt jól regulázva s egyszerre felmondta a szolgálatot. Szakértők azt mondják, hogy Dumont léghajója, eltekintve egy-némely praktikus javítástól, nem jelent valami nevezetes haladást a léghajó kormányozhatósága tekintetében *Krebs* és *Renard* léghajójához képest, amely 1884-ben olyan nagy feltűnést keltett, de épp oly kevésbé oldotta meg a nagy problémát, mint akár Santos Dumont, akit máris úgy ünnepeleltek, mintha nem volna tőle elvitatható a 100 ezer frankos díj.

Fiume kérelme. A fiumei rappresantanza emlékiratot intézett a bel-, igazság- és pénzügyminiszterekhez, melyben a fiumei igazságtügyi palota szépségét hangsúlyozza. Az emlékiratot gróf Szápáry László kormányzó útján terjesztették föl a kormányhoz a következő sorok kíséretében:

Excellenza! Ez a város, melynek partjait a végtelen tenger csókolja, speciális helyzeténél fogva sok idegent fogad talai közt, akik hosszu utról érkezve, itt ismerik meg először a magyar területet és innen vizik haza a benyomásokot hazájukba. Ez a város alázatosan kéri a nagyméltóságú kormányt, hogy létesítse a kért hasznos és hazafias művet és képviselő-testülete útján arra kéri excellenciádat, hogy kegyeskedjék támogatni e nemeslelkű indokok által vezérelt jogos kérését.

Fiume, 1901. július 10.

Dardi Basilio,
tanácsjegyző.

Dr. Mayländer Mihály,
podesta.

A Margitszigetről. Fényes szezonja van az idén a Margitszigetnek. Egész nap tart a zárandoklás az új hidról a tündérvárába, ahol este villanyos lámpák szórják pazar fényüket. A sziget fogadói tele vannak, úgy hogy aki lakást akar, jól teszi, ha előre bejelenti, mert a lakások csak a bejelentés sorrendjében kaphatók. A közönség érdekeinek megóvására a napokban helyes intézkedés történt. A bérkoosások ugyanis a rendes díjnál többet követeltek, ami folytonos kellemetlenségekre adott alkalmat. Ezért most *Gloss Imre* rendőrfelügyelő, a sziget tiz tagból álló rendőri kirendeltségének vezetője, az alsó szigeten egy rendőrral állandóan inspekción tartat, ami elejét veszi a bérkoosások túlköveteléseinek.

Magyar orvosok a román királlyal. A budapesti orvosi körnek fűrduügyi tanulmányuton levő tagjai az erdélyi fűrduők megtekintése után Szinájába utaztak, hogy tisztelegjenek *Károly* román királlyal. A király csak egy küldöttséget fogadott, amelynek tagjai voltak dr. *Hainiss Géza*, dr. *id. Glass Izor*, dr. *Gerlóczy Zsigmond* és dr. *Medvey Béla* főorvosok. A király rendkívül szivesen fogadta a küldöttséget, melynek tagjaival élénk beszélgetésbe bocsátkozott s melegen érdeklődött Magyarország közegészségi és nemzetgazdasági ügyei iránt. Közél egy óráig tartott a szives és iesztelen kiballgatás, amelynek végeztével a király magyar vendégeit reggelire hívta meg. Bucuszáskor a király kezét fogott a küldöttség tagjaival, akiket különös figyelemből a királyi család által használt diszlepcsőn vezettek le a palotából.

A társaság erdélyi tanulmányutján megfordult Bálványos fűrduón is és a híres kénes barlang megtekintésekor egy emberi holttestet talált ott. Kiderült, hogy egy *Búz* Ferenc nevű nagykorúsi fiatal ember holtteste és valószínűleg az erős kénszag ölte meg.

Kristály árványvis. Ez a kitünő és izletes ásványvíz zárt, ezüstözött óncszővevényen folyik a forrástól a palackba és levegővel vagy szerves testekkel nem érintkezik. Tisztasága fölülmulhatatlan, minden palack legméntesen van elzárva s több évig eláll anélkül, hogy a legesekelelyebb üledék képződne. Mint mindennapi asztali használatra a legajánlatosabb üdítővíz, a legnagyobb külföldi kiállításokon a múlt évben 5 aranyéremmel lett kitüntetve. A m. kir. tud. egyetem vegytani intézete és a bakteriológiai vizsgálat is bizonyítja az ásványforrásvíz kiválóan jó minőségét.

Kitüntetés. *Zlinszky István* békésvármegyei közgazdasági előadó ő Felsége a Ferencz József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. A rendjelet Békésvármegye főispánja a közgazdasági bizottsága június havi ülésén nyújtotta át *Zlinszkynek*, aki ez alkalomból meleg óvációkban részesült.

Új püspökök. Rómából táviratozzák: A Vatikánban híre jár, hogy a *maria-lacki* apátot *metzi* püspöknek, *Frombolet-t* *strassburgi* főszentelt püspöknek fogják kinevezni. A mostani *strassburgi* felszentelt püspökök *Metze* helyezik át.

A gyalázat. Athénben egy gazdag fiatal leány beleszeretett egy szegény emberbe. Anyjára szerette, hogy az övé lett. Talán azért is történt ez így, hogy minden akadályt elhárítson, amely elszakíthatna volna a szerelmestől. Egymásé is lett a szerelmes pár esketésével, s látszólag rendben volt minden. A leány családja megfért a férjével, a két ház érintkezett s a fiatalasszony bátyja gyakran járt a sógorához. A napokban sétára hívta a testvérét. A tengerparton jártak s az asszony gyönyörködve nézte a szép naplementét. Akkor a bátyja revolvert rántott elő és hugarra lőtt. A golyó az asszonyt szemén érte és megölte. A gyilkos azért követte el tettetét, mert még a házasság se mosta le az ő szemében a gyalázatot, ami a nővéreben a családot érte.

Az eszt-téri Duna-híd. A főváros lakossága élénk érdeklődéssel kíséri a most már gyorsan épülő új Duna-hidat, amelynek első lánepárja ma már teljesen összeköti a két óriási hid-pillért E lánepár megerősítésével azonban a hatalmas munkának csak kisebb része készült el. A hidtestet i. épp úgy, mint a Lánchidnál, két lánepár tartja, amelyek egymástól csekély távolságra szabadon függenek a vaspillérek között. A legközelebbi teendő a második lánepár felszerelése lesz, amelynek külső, a jobb- és a balpartról jáható részei a 8 méternyi mélységben levő horgonykamrákból kuszának fel a vaspillérekre. Csak e második lánepár felszerelésének elkészülte után lesznek az egyes lánoszarmekot összekötő csapokon a függő vasak megerősíthetők, amelyek a hid tartására vannak szánva. Tévedés volna azt hinni, mintha az a vasalkotmány, amelyet a közönség most a lánca alatt lát, a lánchidnak már kész alkatrésze volna. Ott t. i. négy egészen önálló uti vashid van, amelyek az épülőben levő lánchidnál szerelőhidaknak használnak, mert fájlványuknál a hajóáratok számára szükséges 50 m. széles közlekedési utat nem lehetne áthidalni. Ha az új lánchid hidtestét megerősítették a lánccról leelőgő függővasakhoz, akkor ezt a négy önálló szerelőhidat eltávolítják és azokat ott, ahol uti hidakra lesz szükség, fel fogják használni. A hid teljes felszerelését még az idén be kell fejezni, mert a folyam közepére épített állványt, még mielőtt a Duna beállana, el kell távolítani. Magát az uttestet, melynek faburkolata aszfalt- és vasrétegen fog nyugodni, csak a jövő évben fogják lerakni. Rengeteg sok munkát fog a hid mázolás okozni, amire hihetetlen nagy mennyiségű festék szükséges, a hid színe a Lánchidnál valamivel élénkebb szürke lesz.

Köszönetnyilvánítás. A m. kir. honvédménház parancsnoksága Os-Budavára igazgatóságához a következő levelet intézte:

Igen tisztelt igazgatóság! Fogadják hálás elismerésem és köszönetemet úgy magam, mint bajtársaim nevében is azért az áldozatkész eljárásukért és adományért, melyben a m. kir. Honvédménház lakóit részesíteni szivesek voltak. Hazafai üdvözlétem mellett maradtam őszinte hívők *Szentimrey*, a menház parancsnoka.

A Rothschild-cég felszámolása. *Frankfurtból* táviratozzák: A *Rothschild* M. A. és Fiai cég felszámolásánál lord *Rothschild* Náthán Mayer Londonból és báró *Rothschild* Odön Párisból vesznek részt, mint felszámolók.

Lopás a debreczeni dohánygyárban. A debreceni dohánygyárban tegnap hajnalban nagy lopásnak jöttek a nyomára. Egy éjjeli őr, aki a dohánygyárban a tűzöri szolgálatot teljesítette, állítólag állandóan dézsálta a dohányt, tegnap azonban bűnös tétlen rajta vesztett. A fináncok ugyanis tudomást szereztek arról, hogy egy külvárosi házban lakó munkásnál ötven krajcárért árulják kilónként a dohányt. Utanjárták a dolgnak és megtudták, hogy ott egy dohánygyári éjjeli őr lakik. Tegnap hajnalban meglették, mikor az őr felesége elhagyta a házat s követte minden lépését. Utja a dohánygyárhoz vezetett, ahol a kökerítés mellett várakozott. Sem az asszonynak, sem a fináncoknak nem kellett sokáig várakozniuk, egymásután repültek ki a kőalkerítésen keresztül a köteg dohánylevelek. Az asszony alig lépett be az ajtón, sarkában termettek a pénzügyőrök, akik tőle a kilenc kiló dohányt nyomban elkobozták. Az esetről azonban jelentést tettek felettes hatóságoknak és a dohánygyár igazgatóságának, amely megindította a vizsgálatot.

Liga a tengeri betegség ellen. Hogy Franciaországon mindenféle ürügyek alatt hány különféle liga alakul, az egyszerűen rettenetes. A legújabb liga — amelyről ma adnak hírt — a *tengeri betegség ellen* alakult. Hogy mi értelme van ennek a nemes egyesületnek, azt bizonyára csak az alapítói tudják. Aki egyszer hajóra ül, lehet akármilyen liga tagja, lefizeti a tengeri betegség keserves adóját. De hogy az urak komolyan veszik a dolgot, bizonyítja az is, hogy külön lapot alapítottak, amelynek címe *Journal du Mal de Mer*. A liga védnöke nem kisebb notabilitás, mint *Lipót* belga király, akit bizonyára a tengeri betegség körül szerzett kiváló érdemei miatt választottak meg erre a gyönyörű méltóságra. Sőt kongresszusuk is lesz szeptemberben Ostendében, ahol a belga király fog elnökölni a gyűléseken. Ugyancsak Ostendében kiállítás is rendez a liga. Hogy mit fognak kiállítani, arra gondolni se merünk...

A berlini polgármester-konfliktus. Berlinből táviratozza tudósítónk, hogy a kabinetiródatól ma érkezett le a városi tanácshoz a hivatalos átirat, amely új polgármesterválasztást rendel el. Az átirat e szavakkal kezdődik:

Ó felsége nem hagyja jóvá Kaufmann Gusztáv városi tanácsosnak Berlin polgármesterévé történt megválasztását.

Valószínű, hogy a városi tanács újból Kaufmann fogja megválasztani.

A szibériai mammut-lelet. A pétervári tudósok nemcsak pontos tanulmány tárgyává tehetik azt a mammut-leletet, amelyet az orosz arktikus expedíció Szibériában jégben teljes épségében találtak. Egy pétervári távirat erről a következőket jelenti:

A tudományos akadémia ma Jakucskból táviratot kapott a kutató expedíciótól, amely az ép állapotban levő mammut-maradványt találta. Az expedíció gőzhajón utazik az *Alda*-folyón s aztán a 3000 versztnyire levő *Kolimszka*ba érkezik 2½ hónap múlva. A mammut-maradvány a maga nemében páratlan. A szőrzet, a hus teljesen ép, a gyomorban emésztetlen ételmaradékok is találtak.

Szibériában sok mammut-maradványt találtak már az örök jégbe fagyva. Az ily leletekről feljegyzések is maradtak ránk. 1700-ban találtak ott az első mammutot, amelynek híre Európába érkezett. De csak száz évvel később, 1806-ban vizsgálhatta meg az első ily maradványt szakember. Ezt 1799-ben tunguz vadászok találták s felhívták a leltre *Adams* természetbuzvár figyelmét. *Adams* teljes épségben talalta a mammut bőrét és csontjait, de a husrészek hiányoztak, mert azt a tunguzok állítása szerint a kuttyák megették. Csaknem bizonyos azonban hogy maguk a tunguz vadászok fogyasztották el a sok ezer éven át jégbe fagyott húst. A csontvázat és a vörhenyes, gyapjas bőrrészeket akkor nagy ügyvel-bajjal Pétervárra vitték, ahol ma is láthatók a császári muzeumban. Azóta sűrűn akadtak Észak-Szibériában mammut-maradványokra, köztük sok mammut-elefántsontra, — egy-egy agyar olykor hét méter hosszú volt s 80 kilogrammot nyomott. Ez azóta kereskedelmi cikké is vált.

A tunguz népek ma is azt a babonás hitet vallják, hogy a mammut a föld alatt él, akár a vakond. Hogy most itt-ott látni ez őssálat jégbe fagyott maradványait, annak oka az, hogy a jégretekkel állandó mozgásban vannak s olykor olyan régiókba csuszának, ahol a melegebb klímánál fogva oivadni kezdenek s így napfényre kerülnek a véletlenül közibük záródott, valamely geológiai katasztrófa folytán oda került mammut-maradványok. A mammut eredetileg sohasem élhetett jéges régiókban, hogy mégis a hatalmas jég-tömbök között akadtak maradványaira, az csak úgy magyarázható meg, hogy valamely földtani katasztrófa alkalmával hullott az állatok a jégretekhez köze, amelyek megszámlálatlan évezredekön át megóvták a rothadástól és széjjelmállástól.

A mammut az őstörténeti kutatások szerint még nem halt ki abban a korszakban, amelyben először jelent meg az ember a föld állatai közt. Mi több, még maradt is ebből az ősi időből egy-egy csontba karcolt vázlatosca, amelyen az ősember az őselefant formáit rögzítette meg kezdetleges művészetével.

Házasság. Dr. *Osztern* Lipót ügyvéd eljegyezte *Drozska* Frida kasszonyt Budapestben.

Bankóhamisítók. A temesvári csendőrség bankjegyhamisító bandának jött nyomára. Murány községben házkutatást végzett és több embert letartóztatott. Egy Fehéretplom melletti községben *Csonka* Arzennél bankprést találtak, melyet leigaltak és *Csonkát* letartóztatták.

Fényképezési műkedvelőknek

Kitünő fényképezési szalon- és utazó apparátusok, új, felülmulhatatlan pillaneti kézi-apparátusok

MOLL A. császári és királyi udvari szállítónál, **BÉCS, Tuchlauben 9. sz.**

Kívánatra nagy képes árjegyzék.

Ezen üzletán alapítottott 1854-ben.

— **Az óriás párok.** Ugy látszik nagyon kevesen vannak. Megirtuk annak idején, hogy egy gróf Pierrecourt nevű párisi dúsgazdag ember ötvenezer frankos pályadíjat tűzött ki fiatal óriás párok számára, akik mint férj és feleség, vagy mint házaspárijelöltek jelentkeznek. A nemes gróf ezen az uton óhajtott elérni a satnyuló emberiesség megújulását. Ezt a célt aligha éri el a bőkezű emberbarát, ellenben meggyőződést szerzett arról, hogy házassulandó óriáspárok alig vannak ezen a szép földön. A pályázat ugyanis július végén járt le s mindezeidig csak egyetlen óriás jelentkezett. Ez egy angol férfi Southamptonból. Két méter és husz centiméter magas. De menyasszonya nincs. Csak reméli, hogy a hónap végeig szerezze azt is. Ezt minden jó ember kívánja neki.

— **Gróf Potocky letartóztatása.** Gróf Potocky Henrik ellen, akit tegnap este *Turcsány* Pál borügynök feljelentésére a rendőrség letartóztatott, a következő újabb feljelentések érkeztek: *Sárközy* János békocsi iparos (Városmajor-utca 34.) 150 korona, *Kren György* fuvaros (Költő-u. 13.) 84 korona, *Rosner* József mészáros 158 korona 94 fillér és *Mosolygó* Gyula fűszerkereskedő (Alkotás-utca 9.) 243 korona 31 fillér erejéig történt megkötésük miatt.

Ezeknek az embereknek Potocky azt mondta, hogy nemsokára Budapestre jön az *udvara*, s akkor állandóan az ő szolgálatukat fogja igénybe venni. Amikor ezek az emberek az adósságot követelték, váltóval fizetett a gróf. Gróf Potocky Henrik gondnokság alatt állott és így önállóan nem volt jogosított az üzletkötésre. Turosnányék előtt elítélte ezt és a család büntetésének megállapításánál ez fontos körülmény volt. Potocky atyja egy Bécs melletti szanatóriumban akarta elhelyeztetni, s ebben az esetben a teljes ellátáson kívül 200 korona havi zsebpénzt biztosított a számára. Ezt az ajánlatot azonban nem fogadta el a könnyelmű fiatal gróf. Potocky a főkapitányság egyik második emeleti cellájában töltötte az éjszakát. Ma folytatta kihallgatását *Bérczy* kapitány s valószínűleg csak holnap kisérik át az ügyészséghez.

— **Üvegesek kongresszusa.** A magyar üveg- és porcellánkereskedők három napra terjedő kongresszust tartanak a fővárosban és pedig augusztus 18., 19. és 20-án. Az ország minden részéből érkeznek jelentkezők *Görög* Istvánhoz, a kongresszust előkészítő bizottság elnökéhez és a *Magyar Üvegipar* szerkesztőségéhez. Mint értesítünk a kongresszuson részt vesznek a bécsi, prágai, gráci, brünni üvegkereskedő egyesületek is, sőt a cseh porcellányárusok egy küldöttsége is. Képviselheti magát a kereskedelmi minisztérium, a főváros, a kereskedelmi és iparkamara, az országos iparegyesület, a magyar kereskedelmi csarnok és valamennyi hazai üvegyár. A kongresszust az új városháza nagytermében tartják meg.

— **Az amerikai hőség.** New-Yorkból táviratozzák, hogy az Egyesült-Államok déli és nyugati részein még egyre iszonyu hőség van. Missouriban és Kanszaban olyan szárazság van, amilyen 40 év óta nem volt és a tengeri csaknem teljesen tönkrement. Nebraskából sem érkeznek sokkal jobb hírek. Illinoisban, Jowában és Dél-Dakotában a vetések átlag jól fejlődnek.

— **Hajóösszeütközés a Dunán.** Tegnap a Dunán egy kis baleset történt. A Dunagőzhajózási Társaság *Szalack* nevű gőzöse a *Ferenc József-tér* előtt neki ment *Fleischmann* Antal dereglyéjének, amelyet a *Helén* nevű gőzös vontatott. A *Szalack* ketté tört a dereglyét, amely üres volt s szerencsére ember sem volt rajta. Egyéb baj nem történt.

— **Gyermekmenhely.** Ruffy Pál kormánybiztos ma Szegedre érkezett. Délután tárgyalta a várossal a Szegeden létesítendő gyermekmenhely ügyében. A város épület ad a menhely céljaira. Ezt az intézményt a bábaképzővel kapcsolatosan létesítik, amelyet 80 ágygyal és internátussal bővítenek ki. A *Fehérkereszt* a saját hatáskörében tovább is felügyel az államilag nem gondozott gyermekekre.

— **Tolvaj az imaházban.** *Neumann* Árnin 19 éves tanítóképzési növendék az éjszaka bezáratta magát a Kaczinoy-utca 52. szám alatt levő zsidó imaházba. Ott lefeszítette a perselyt és ma hajnalban azzal meg akart szökni. A házmaster azonban észrevette, rendőrt hívott, aki a tolvajt letartóztatta.

— **Lezuhant hegy.** *Csik-Szent-Mihály*nál a folytonos esőzés és a folyók áradása következtében egy hegy alázuhant és hatalmas tömegével a vasuti pályatestet is elborította. A Gyimes és Brassó közti közlekedő vonatok ennek következtében néhány órai késéssel érkeznek állomásaikra. Az elzárt területen átszállással történik a közlekedés.

— **A villám áldozatai.** A Bártfához közel fekvő *Hosszvet* községben ma délután a villám lecsapott a Rubin-féle házba. A házban alig történt kár, hanem a házban tartózkodó *Holländer* Ignác bártfai lakos és a 12 éves *Teitelbaum* Naftalit a villám agyonujtotta.

— **A koronaherog-utcai betörés.** Orzveg *Subáky* Károlyné Koronaherog-utca 10-ik szám alatt lévő ékszer-üzletébe történt betörés tetteseit a rendőrség nyomozza. Ma már megállapították az ellopott ékszerek jegyzékét. Az ellopott tárgyak között arany és ezüsttárcák, karkötők és evőeszközök vannak.

— **Mihály kisasszony kalandos története.** A világ legudvariasabb pincére *Mihály* vala. Gyönyörűsége és nevezetessége vala *Mihály Jarimce* fűrdőnek. Szerették, imádták a fűrdővendégek, különösen a lányok. És most — oh, mily csapás! — kiderült, hogy *Mihály* nem *Mihály*, hanem *Mariska*, aki tíz éves korában megszökött hazulról és férfiruhában kilenc hosszú esztendeig a pincérek gyöngye, ékesége vala. Persze hamis a cselédkönyve s szörnyű sors vár e leleplezés után reá. Nemde bus és tragikus e história? A rokonlelkekbe hallatára *Mihály* kisasszony e szomorú történetének bevonult a szánakozás: ez a magyarazata, hogy egy derék pikkoló ma késő éjjel ezt a verset hozta a redakcióba:

Lemberg mellett Jarimcében
Mindig sok a fűrdővendég.
Sok a szép lány — hajuk ében ...
Nyári esték mély csendjét,
A tó partján, kertek alján
Semmi nesz meg nem zavarja ...
A teli hold arca halvány ...
Lombok sóhaját nem hallja:
Csak *Mihály*, a pincér.

Lemberg mellett Jarimcében
Jó a konyha, szép az élet,
A vendégös örömeiben
Egyre gömbölyöbbre széled,
Megy az üzlet, a pénz folyik,
A sok vendég elégedett
És ha megharagszik olyik,
Megmenti a becsületet:
Jó *Mihály*, a pincér

Lemberg mellett Jarimcében
Szép legyen a pincérgyerek,
Tűz lobog a két szemében ...
Nézik is őt a lányzsemek.
Mindegyik csak nála rendel
Mindenki csak őtet hívja,
És ő mindent végez haddel,
Munkájának nincsen hja:
Éz *Mihály*, a pincér.

Lemberg mellett Jarimcében
Szomorúak a leányok,
A kurszalom étertermében,
Egyre csak fogy az étvágyok:
— *Mihály!* *Mihály!* — mind káltják,
Mint kicsiny ezüst harangok ...
De *Mihály* at, mégse látják,
Nem hallja, hogy hiv a hangjok:
Már *Mihály*, a pincér.

Lemberg mellett Jarimcében
Nevettek az ifjak, leányok
Ilyen nem történt meg régen:
Kisasszony volt a *Mihály*ok.
Hamis volt a cselédkönyve,
Igy sült az ki... jaj mi szegény,
Kicsordul a sok lány könnye
Te rajtad most, nevetésben:
Jó *Mihály*, te pincér!

— **Nagy zivatar Berlinben.** Berlinben, mint egy távirat jelenti, ma délután 3 óraker nagy zivatar volt szakadó esővel. A Wolff-ügyvétség szerkesztősége előtt a villám beütött a villamos vasut egyik oszlopába és felgyújtotta, majd a szomszéd házak villámhárítóin keresztül behatolt a földbe. A Wolff-ügyvétség szerkesztőségében a villám megrongálta a villamos vezetékét. A villámcsapás az egész szerkesztőségi helyiséget megrázkódattta.

— **Egy örült leány merényllete.** Izgalmas eset történt ma a klinikán. Dr. *Chudovini* Károly, a klinika elmeorvosai osztályának fiatal orvosa reggel 9 óra tájban ott ült az intézetben. Mielőtt a rendelés megkezdődött volna, beállított hozzá egy 30—32 évesnek látszó leány.

— **Beteg vagyok!** Mondta az orvosnak.
— Várjon csak, amíg megkezdődik a rendelés!
Szólt az orvos hozzá s egyidejűleg ki akarta tuszkolni a szobából.

A zavart kinézésű leány erre kést rántott elő a kendője alól.

— **Nem várok — kiáltotta nagy hangon —** vagy meggyógyít vagy pedig leszurom!

Ezzel nekiment az orvosnak, akinek volt annyi lélekjelenléte, hogy megragadta a leány karját és segítségért kiáltott. A zajra besiető szolgák ártalmatlanná tették a leányt s aztán rendőrt hívtak, aki a VIII. kerületi kapitányságra vitte. Itt kiderült, hogy *Juhász* Mari a neve és napszámosszó. Feleletei olyan zavarosak voltak, hogy a rendőrsöveget hívták hozzá, aki konstata, hogy a szerencsétlen közveszélyes örült. A lipótmezei tébolydába vitték.

— **Vidéki hírek.** *Bogdargó*s temesmegyei községben *Fogel* Márton korcsmái verekedésben leszúrta *Kádár* Miklós jómódú földbirtokos, aki szörnyet halt. A tettest elfogták. — Gróf *Wenckheim* Frigyes porteleki uradalmában nagy tűz volt. A sertéshizlalda leégett és 135 sertés égett benn. A kár 20.000 korona.

— **A magyar fűrdő sorsa.** Bővíben vagyunk csodás hatású fűrdőknek és a magyar pénz mégis a „Kurort” pénztártár gyarapítja. Régi baj ez már, sokszor elmondták az okát is. A magyar fűrdőknek nincs adminisztrációja, a közönség nem tud róla, nem hall róla, ellenben a külföldi vállalkozások hirdetések, rekláma folyton a szemé előtt van. Baranyamegye egy kedves, szép helyéről, *Harhány* fűrdőből kaptunk ma levelet, amelyben egy fűrdővendég, a dunántúli közélet egyik tiszteltreméltó, nagyérdemű tagja, erről a magyar nembánomságról beszél:

Itt vagyok *Harkányban*, így kezdődik a levél, és érzem, hogy a kénforrás vize reumatikus bántalmakon segíteni fog. Kérdezik talán, honnan tudom ezt? Hát onnan, hogy minden tagom, de leginkább a reumatikus annyira fáj, hogy elszertelnék innét szökni. Ily állapotban ígok tollat s így eliheltek, hogy bizony nem szerelmi ömlengéssel ígok olvasni, hanem egy stoikus megfigyelőnek a megjegyzéseit. *Harkány* fűrdő! U, ha ez a 62 fok meleg s annyira kényes fűrdő, melynek kutjánál a kiömlő gáz meggyújtva, folytonosan ég, nem is Európa egyéb országában vagy Ausztriában, de legalább a Szepezségben volna, ezer meg ezer vendégnek, illetőleg szenvedőnek találkozó helye lenne, de így a legközelebbi magyéknek is csak többnyire szegény népe keresi fel. Mi ennek az oka? Parkja ropant kiterjedésű és elég árnyékot nyújt. Virágágyai szépek. Rózsák kertje nagyszerű. A vendégös kosztja tisztességes és nem is drága, a parkszálloda megfelelő. Fedett sétányok is van, a társalgó terem is tágas és világos. Az első osztályú fűrdők tisztességesek. Újság is jár egynehány és mégis alig van aránylag sok vendég közül egy-kettő, aki messzebb vidékről vagy pláne Ausztriából ide jön! Miért is van ez így? Hát azért mert e jó urak *fej nélkül* dolgoznak. Van ugyan fáradhatlan buzgalmu orvosa és igen humanus pénztárosnője, van ügyes kertésze és előzékeny szolgaszemélyzete, de nincs *feje*, nincs egy szakavatott *igazgatója*. Avagy azt hiszi a birtokos, hogy elég az, ha hébe-korba itt megfordul, de senkivel nem érintkezik legteljesebb a pénztárt vizsgálya meg s miként egy ügyes Zirzon követő a begyűlt „mézet” elviszi. Itt egy szakavatott férfi kell, aki e drága kincset újságreklám útján a világgal megismerteti, az idejövő idegeneket — annak rendje és módja szerint — egymással megismerteti, a parkra felügyel, legalább a bejáratnál esős időben az utat főlkavicsozza, a parkot körülvevő utat a por ellen fecskenézéssel biztosítja, a lakók kényelmének megóvása végett a szolgáltatásokat ellenőrzi, a másodosztályú piszkos fűrdőhelyiségeket átalakítja s a borbélynak illetőleg köpülősnök tisztességes helyiséget épít s a nagymennyiségben elfolyó viznek legalább a park helyiségében egy megfelelő beboltozott csatornát készített. Biztosítom a fűrdő tulajdonosát, hogy ha e sorokat megszívleli, bőven fog ezért a pár ezer forint befektetésért, valamint egy rendszeres igazgató díjazásáért kárpótolva lenni s így kőzvetve sokat fog tenni Magyarország fűrdőinek emelésére. Természetes, hogy erre szakavatott férfi kell, nem pedig — mint előbb — egy rokkant, nyugdíjas katonatiszt, aki ugyan a lehető legjobb ember volt, de már egy századot sem lett volna képes vezetni, hát még egy fűrdőtelepet, Főhözhatni talán mentességül, hogy van egy ügyes, kora dacára még fűrge orvosa, aki erre közvetlenül felügyel. Hát uram, Istenem, hogyan teheti ezt mind, mikor naponként 30—40 ember is konzultálja. Amint tán soraimból kitetszik, nem ellenszenvből irtam ezt, a fűrdő iránti őszinte szeretetem, hogy úgy mondjam háláérzet tette közeleghemmé, hogy így tárjam fel a valóságot. Reumatikus bajban szenvedő honfitársaimnak pedig ilyen állapotban melegen ajánlom e telepet.

Egy fűrdővendég.

— **Gyilkos család.** Sopronból táviratozza tudósítónk, hogy a környék egy tanyáján a osendőrök letartóztatták *Farga* József gazdaembert feleségével és gyermekeivel együtt, mert egy jómódú asszonyt felakasztottak, aztán agyba fektették, hogy egy lésék, mintha természetesen halálra halt volna meg. Vargának a legkisebbik fia feljelentette a gyilkosságot. Évekkel ezelőtt egyszer már gyilkosság gyanuja miatt letartóztatták *Vargák*akat, de nem tudták rájuk bizonyítani.

— **Rendőri hírek.** *Pollák* József iskolaszolgának a Tanuló-utca 1. szám alatt lévő lakásából ismeretlen tolvajok több ruhameüt elloptak. — *Hrabek* Károly hegybányai születésű 51 éves cipész ma reggel az Elemér-utca 34. szám alatt lévő lakásán öngyilkossági szándékból dikosossal megcsontította magát. Eletszélyes sérüléssel a mentők a Rókusba vitték. — *Mózer* János süttősegéd ma az Aggteleki-utca 4. szám alatt lévő lakásán marólungot ivott. A Rókusban ápolták. — *Pijkovits* József kazánkovács *Teréz* nevű hét éves leánya ma lezuhant a Remete-utca 7. számú ház második emeletéről. Súlyosan sérülte a Rókusba vitték. — *Heretz* Abdallah Eliás és *Harp* Geriz Ósbudavári árusok *Heretz* Abdallah Józsefné Ósbudavári üzletéből 180 korona értékű díszműtűt elloptak és megszöktek. A tolvajokat *Galgócon* ellopták. — *Stefanek* Ferenc és *Szveticsky* Ernő kocások ma reggel a külső Váci-uton lévő magyar acélgyárban összeveszték s e közben *Stefanek* társát egy iorró acélruddal uge lebégátta, hogy a szerencsétlen eszméletlenül roskadt össze. Súlyos sebével a lakásán ápolták. — *Spitzer* Salamon esőleji születésű, 30 éves nőtlen szabósegéd VII. Almassy-tér 9. sz. alatt lévő lakásáról tegnapelőtt eltávozott és azóta nem tért meg vissza. Hátrahagyott leveleiben azt írja, hogy öngyilkossá lesz. — Ma délelőn 1 óraker a Margit-híd budai oldalánál egy 45—50 év körüli női holttestet fogtak ki a Dunából. Kiltétét eddig még nem állapították meg. Az orvostani intézetbe vitték.

— **Újdonságok.** A bécsi Lechner R. óg fotografusok számára ismét egy csomó újdonságot hozott forgalomba. A „Lechner's photographische Mittheilungen“ című szaklap bőven beszámol az újdonságokról.

— **A Vad-Dél-Afrika** nagy arénáján és a nézőtér elkészítésén számtalan dolgoznak az Állatkertben. Mint az előkészületekből látható, az Állatkertnek nem volt már régen ilyen látványossága. A bemutatása 19-ikén lesz a látványosságnak.

— **Katona- és cigányzene a Telefon Hírmondóban.** A Telefon Hírmondó ma előfizetőinek szórakoztatására katona- és cigányzenét közvetít. Délután 4 órától 7 óráig lesz a katonazene hangverseny, melyet az Erzsébet-terti kioszkból közvetít a Hírmondó, esti 8 órától 11 óráig pedig cigánymuzsika lesz hallható a kagylókon keresztül, mely az Emke-kávéházban játszó Zöldi Marci zenekara szolgáltat. Mindazok, akik szeretik a jó magyar zenét, de körülmények folytán azt kávéházban nem hallgathatják, a Hírmondó mikrofonjai a legfinomabb náunszirozással viszik haza azt az előfizetői lakására.

(x) **A legelegánsabb nyakkendők,** darabja 15 krajcár, megtekinthető **Kertész Pál** kiraklatában Kerespesi-ut 44. a Népszínházzal szemben.

(x) **Ritka mutatványok az állatkertben.** Egy-néhány nap óta Mr. A. Bonohy a hírességéről elismert állatszédit tartja előadásait 150 különféle oly állattal egy ketrecben, melyek a rendes életben egymásnak legnagyobb ellenségei, úgy, hogy a közönség ezen mutatványok felett nem tud eléggé csodálkozni. Az előadások naponta 4, 5 és 6 óraker tartanak meg.

NYÁRI ÉLET.

Egyedül egy kupéban.

— Jelenet. —

Utazó (lühelve): Hé, hordár! Ez a kassai gyorsvonat?

Hordár: Ez a bécsi személy. A kassai csak most fog bejárni.

(A kassai gyors bejár.)

Utazó: Kérem, ez a kassai gyorsvonat?

Állomásfőnök: Ez az, igen.

Utazó (fölmászás közben): Konduktor! Ez a kassai gyorsvonat?

Konduktor: Igen.

Utazó (a vonat folyósóján): Bocsnát, uram. Névem Gyorski. Ez a kassai gyorsvonat?

A másik utazó: Ez az.

Utazó: Akkor jó. Nem szeretek más vonatra ülni, mint amelyekre akarok. (Sorba próbálja az ajtókat.) Egyik sincs nyitva! Most hova üljek? Hé! Kalauz! Konduktor! Vezető ur! Gondnok ur!

(A kalauz épp az ellenkező irányba szalad.)

Utazó: Kalahuúz!

Az állomásfőnök (blazirt orrhangon): Indulás.

(A vonat elindul.)

Utazó: Most mit csináljak? Állhatok a folyosón Poprád-Felkájig.

(Hosszas robotás. Végre jön a kalauz.)

Utazó: Egy óra óta állok itt! Mégis csak különös, hogy... (hirtelen hangot változtat): Szívaros ember maga, kalauz?

Kalauz (akinek az az elve, hogy még egy korona is jobb, mint egy trabukó): Nem.

Utazó: Hm. Szeretnék egyedül utazni.

Kalauz: Pedig bizony nincs hely.

Utazó: Hát ezek a fülkék?

Kalauz: Ha éppen muszáj...

(Az utazó a zsebébe nyúl.)

Utazó: Én nem sajnálom a borraalót. Itt egy korona. De remélem, egyedül leszek a kupéban...

Kalauz (ravaszul sandít): Azt csak tessék rám bízni.

(Kinyitja. Az utazó elhelyezkedik.)

Utazó: Igy ni. (Leveti a kabátját): Ez már beszéd. (A csomagokat rendezzi.) Ez a kuglóf Berta nénié... Ez a hajó, ez meg a söröskoosi Pistikéé. Ez a szappan és ez a fogkefe. És ez az „Aranyember“. (Végigfekszik.) De jó így egyedül. Jojakát.

Kalauz (kinyitja az ajtót): Csak tessék, őrnagy ur. Itt már van egy ur, aki szintén egyedül utazik.

Utazó: Hogyan?

(Az őrnagy mereven szalutál.)

A kalauz eltűnik.)

Az őrnagy (harciasan néz a csomagokra.)

Utazó: Pardon. (Elrakja onnan.)

Az őrnagy (mereven fixirozza az ingujját.)

Utazó: Pardon. (Fölveszi a kabátját.)

Az őrnagy (dühösen szagolga jobbra-balra.)

Utazó: Pardon. (Eldobja a szivarját.)

(Az őrnagy erre kirakja bőrdöngőjeit, leveti a vassenrokkját és szivarra gyújt.)

Kalauz (kinyitja az ajtót): Csak tessék, nagyságos ur. Itt már van két ur, aki egyedül utazik.

A délvideki disznókereskedő (zsíros hangon): Köszönöm.

(Nagy bundáját leteszi, leterpeszkedik az utas mellé és zsíros ötösöket számlál.)

Utazó: Kérem, a combomon ül.

A délvideki: Bocsnát, azt hittem, az enyém. Huszonhat, huszonhét, huszonnyolc... harmincnak kellene lenni. (Ujra kezdi.)

Utazó (Olyan hangon, mintha azt mondaná: „Meddig zaklatasz még, nyomorult?“): Hová utazik uraságod?

A délvideki: Poprád-Felkára.

Utazó: Igen? (Kétségbeesik.)

A délvideki: Hát ön hova megy?

(Az őrnagy dühös felriadással jeli, hogy nem tud aludni. A feletet az utas torkában reked. Kinos csönd, amelybe szeretetreméltó hangon beleszóll):

A kalauz: Csak tessék, nagyságos ur. Itt már van három ur, aki egyedül utazik.

A turista: Köszönöm. (Tarisznyáját a délvideki nyakába akasztja, szöveget botját az utas lábára ereszt.)

Helyszíni rajz:

1	
2	4
3	

(1 = utas, 2 = turista, 3 = délvideki disznókereskedő 4 = őrnagy.)

A délvideki: Huszonkilenc, harminc, harmincegy... Most meg egygyel több van. (Ismét ujra kezdi.)

Utazó (magában): Borzasztó! De hála istennek, már nem tart sokáig!

Kalauz hangja (kűnn): Kőbánya, egy perc!... Tessék? Egyedül? Csak tessék utánam jönni, majd adok egy jó kupét...

—o.—

Julius Caesar.

— Történet 2000-dik születésnapján. —

Holdas éjféli.

(Capitolium. — Tanácsülés. — Egy sereg nép a Capitoliumba vivő utcán. Caesar, Brutus, Cassius, Antonius, Portia, Cicero, Metellus stb. — Caesar és a szenátorok ülésüket elfoglalják.)

Metellus:

Dicső, fenséges, nagy hatalmú Caesar, Metellus Cimber székedhez borul S alázott szívvel — (Letérdel.)

Caesar:

Kénytelen vagyok

Szavamba vágni, Cimber, úgy, mint egykoron, Mikor te Márciusnak idusán elém Térdeltél, hogy a többi kollégád Több kényelemmel dőlhessen le engem. Már akkor mondtam: dórén, azt ne hidd, Hogy Caesar vére olyan pártitű, Hogy édes szókat, mélyen görbedő Hajlongást kérne. — Szervuszok, fiuk, Beszéljünk nyíltan, egyszerű szavakkal, A mint ez ily vén klasszikusokhoz illik. Mért támadtunk föl hát halottainktól?

Cicero előrelép:

Quousque tandem?! — azaz megbocsáss, Rövid leszek: mi gratulálni jöttünk, Ma épp kétezer éve, hogy születél. Tartson meg isten érnek és erőnek Még számos évig, Caesar.

A többiek:

Éljen, éljen!

Caesar meghatottan:

Ilyen az élet, rosszabb, mint a lánchid. Akik megöltek, imhol, megjelennek, Hogy ilyen ritka öröm-ünnepen Ma együtt örvezzenek velem. Nem is haragszom már. Caesar, jegyezd meg, Igaztalan nem tesz s azért nem is Engesztelődik ok nélkül. Igaz, hogy Belém dőltek a halálhozó tört, — Szép pózban hallhattam meg legalább, — Minő reklám ez a történetben!

Brutus:

Eljöttem én is hozzád, gratulálni...

Caesar:

Brutus, te is? — keblemre, vén fiu, — Jó színbe vagy, — be rég nem láttalak?!...

Brutus:

Philippi óta. — Caesar, tudod-e, Hogy mit szavaltam, a mikor leléptem Az élet színpadáról?

Caesar:

Épp minap

Citálta nékem Sekszpír önművéből. Azt mondtad, hogy: „Caesar, most légy nyugodt, Nem öltelek meg íél ily örömet!“

Brutus:

Helyes. Így mondtam. Jól citálta Vilmos.

Antonius előlép:

Barátaim, rómaiak, földieim! Figyeljetek rám!

Caesar:

Ni Antonius!

Antonius:

Méltatni jöttem Caesart nem dicsérni. A rossz, mit ember tesz, túléli őt, A jó gyakorta sirba száll vele. Mind kedvelétek őt és volt: miért?...

Caesar közbevág:

Keblemre Tóni! Volna sok beszédem Veled, kis kéjenc. Irigyletelek, Midőn pletykálták a szellemvilágban, Hogy Nilus észbontó, sötét kigyója, Szerencsés kópé, áttont, átbillenselt Hajlékony teste büvös gyűrűjével. — Mesélj, milyen is volt hát Kleopátra?

Antonius:

Akár a többi, ő is bestia... Elvégre éppen úgy jártam vele, Miként te, Caesar. Veni, vidi, vici.

Caesar:

Neked is bal fülcimpádat harapta?

Antonius:

Nem.

Caesar:

Ez vigasztal s hízegő réám.

Antonius:

Nekem a jobb fülcimpámat harapta, És rólad tiszteletlenül beszélt.

Caesar:

Mit mondott?

Antonius:

Azt, hogy soh'se szeretett, S hogy csak most tudja: mi a szerelem?

Caesar:

Ezt mondta nékem is elődeimről, — Komisz egy asszony, annyit mondhatok! De végül öngyilkos lett a szegény. —

Antonius:

Szó sincsen róla, a kigyó mese, Amelyet udvari historikus Talált ki, hogy megmentse renoméjét. Rómába megszökött egy kis kadét... Téged különben kis kopaszknak csufolt, Viasz-jellemek, gyöngye férfinak...

Caesar (büszkén):

Szilárd vagyok, mint éjszak csillaga, Melyhez kimérten nyugvó szerkezetre Hasonló nincs az égnek boltozatján! — Mit mondatott még rólad a kadétnek?! Hazug egy nő...

Antonius:

Hazudni, azt tudott, — Ő a hazugság istennője volt!

Caesar egyszerre riva fakad:

Antonius, te simányelvű gaz, Be megmérgezted ezt a szép napot! Ezért lettem ma hát kétezer éves, Hogy elrabold legszebb illúziómat?! Hát szép ez? Ilyenekről értesüljön Az ember éppen születése napján?!

A többiek:

Ne sirj! Erős légy, Caesar! Gratulálunk.

Caesar:

Ez szemtelenség volt Antóniustól. — Nem gratulálni, ah, temetni jöttél Antonius, — temetni hitemet, Illúziómat, és szerelmemet. Eitemnek harmadik éveztredő Szépen kezdődik, mondhatom. Be fáj!

A többiek:

Ne busulj! Ave Caesar! Gratulálunk!

— Vége. —

FŐVÁROS.

(*) A külügyminiszter közlése. A közös külügyminiszter a székes fővárosnak meleg köszönetét fejezte ki azért a vendégszerető előzékenységet, mellyel a konzuli akadémiának a magyar ipartelepek látogatása végett kirándult tagjait fogadta.

(*) Közegészségügyi tervek. A jóléti bizottságot tudvalevőleg az a feladattal bízta meg a közgyűlés, hogy ésszerű javaslattal segítse eltüntetni a deficiit a főváros háztartásából. A bizottság tagadhatatlanul buzgón és lelkiismeretesen iparkodott megfelelni a megbízásának és nem rajta mult, hogy eddig csupa oly tervvel állt elő, amelyek legfeljebb csak a messze jövőben csökkenthették az ijeszítően megnőtt kiadásokat. Legutóbb a közegészségügyi intézetek megvizsgálására kiküldött albizottsága számolt be munkája eredményéről és a mint alábbi jelentéséből kitetszik, az sem tud számbevetést megalkotni az intézetek keretében.

A jelentés elsőbbségben az ügyosztály munkakörét ismerteti s konstatálja, hogy sok a munka, kevés a személyzet megtekinteni hát semmit sem lehet. Azután a főorvosi hivatalra kerül a sor. A főorvos huszonöt bizottságnak a tagja s egy tárgyban tizenöt bizottságban ugyanazt a szakvéleményt kell elmondania, ez csak igazán érthetően. Ott kellene megfogni az adminisztráció egyszerűsítését. A bizottságok kilenczödét kellene egyszerűsíteni megszűntetni.

Pontos elvi kérdést vitat meg a jelentés. Régi óhaj már, hogy a közigazgatás egyszerűsítése érdekében a tiszt főorvosi hivatalát egészen olvaszszák be az ügyosztályba. Már Márkus József mint polgármester megette a javaslatot. A tanács akkor nem fogadta el s több tanácsot a tanácsi határozat ellen különvéleményt jelentett be. A kérdés azonban lekerült a napirendről, mert Perceol Dezső, az akkori belügyminiszter megígérte, hogy sürgősen megosználja a fővárosi törvény revízióját. A kormány megbukott, a revízió elmaradt. A bizottság pedig most perhorreszkálja a beolvastatást.

A bizottság a tiszt orvosok és kerületi orvosok számát és fizetését sem akarja leszállítani. A tiszt orvosok fizetésének a leszállításáról nem is volt szó soha, mert a tiszt orvos hivatali teendőket végez és magánprakszist nem üzhet. A kerületi orvos 3200 koronát kap s ezért a szegény betegeknek naponként egy órárt rendel. A huszonkét kerületi orvos tavaly összesen 23.942 beteget kezelte, tehát átlagban naponként három beteget. De egyik-másik kerületi orvosnak alig van szegény betege. Az egyik kerületi orvos például tavaly augusztusban az egész hónapban egy ikvő és tizenhárom járó beteget kezelte. Volt kerületi orvos, akinek az egész évben 559 beteget volt, még pedig 247 ikvő és 312 járó beteget volt. A főorvos tehát minden betegvizit után, ha a beteg ment is az orvoshoz, öt korona betevényre fillért fizetett. Egy másik kerületben minden szegény beteg megvizsgálása öt korona 88 fillérére került a városnak. De a bizottság azt mondja, hogy csak a főváros rossz pénzügyei miatt nem javasolja a kerületi orvosok számára a szaporítást.

A himlőnyirk-termelő és oltóintézetre kimondja a bizottság a halálos ítéletet, amivel évenként körülbelül háromezer koronát takarít meg. A fertőtlenítő és a bakteriológiai intézetre szükség van.

A kórházakra vonatkozólag azt mondja a bizottság, hogy meg kell hagyni a két igazgatóságot, csak a címüket változtatja meg. Hogy az igazgató fizetését nem lehet leszállítani, azzal dokumentálja a bizottság, hogy husz kilencedi város kórházi igazgatójának a fizetését közli, amelyből kitűnik, hogy külföldön jobban honorálják a kórházi igazgatót, mint nálunk. A kórházi főorvosok fizetését úgy kívánja redukálni a bizottság, hogy két fizetési fokozatot állapít meg. Tizenhárom főorvos kapja a mostani 4000 koronát, fizettség pedig 2300 koronát.

A kórházak jövőjéről szólva, a jelentés elmondja, milyen retetenes állapotok vannak a Rókus-kórházban. Immár halaszthatatlan, hogy vagy új kórházat építsen a város, vagy a mostani kórházat alakítsa át. Hogy melyik volna helyes megoldás, abban a bizottság sem tudott megállapodni. A bizottság elnöke, dr. Schweitzer Ottó az átalakítást javasolja, mert az új kórház közel hét millióba kerülne. A bizottság két tagja, dr. Hainiss Géza és Hüvös József nem járultak a javaslathoz. Ebben a kérdésben tehát a nagy jóléti bizottságnak kell döntenie. Abban azonban egyetértett a bizottság, hogy a kórházak szaporítása helyett ezután a meglévő kórházakat üdülőházzakkal egészítsék ki.

A bizottság még elismeréssel nyilatkozott a köztisztaságról és megszüretti a kötelező ravatalozás behozását s már most kijelenti a bizottság, hogy a temetkezést a városnak házilag kell ellátnia.

(*) Új rendelő orvos. A polgármester az Erzsébet-szegényház belgyógyászati osztályának rendelő orvosává dr. Hasenfeld Arthurt nevezte ki.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Ooskay brigádéros — Budán. Csillag Teréz vendégjátéka alkalmából a Vigszínház átengedte ma estére Hercegy Ferenc nagystíliú darabját, az Ooskay brigádéros a Fővárosi Nyári Színháznak. A budai társulat Temesvárott már többször adta a remek darabot, amelynek mai, budai premierjére is zutolóság megtelt a színház. Az Aréna vendége, Csillag Teréz

asszony Tisza Ilonát játszotta némes egyszerűséggel és érzéssel, művészi alakításának nagy volt a hatása, a közönség lelkesen tapolta a kitűnő művésznőt. A cimszerepben Pethes Imre teljesen eredeti, a szerző intencióinak megfelelő s mindenképpen kiváló alakított produkált. T. Hadrik Anna, Klenovits, Krémer, Sebestyén, Faragó, Pázmán, Mihályi és a többiek szintén kivették részüket a nagy sikerből. A kiállítás díszes, a rendezés gondos, az előadás magas színvonal volt.

** Kisfaludy-Színház. A Kisfaludy-Színházban ma este volt Zöldi Márton Ester című bibliai melodramájának a főpróbája. A pompás darab összevágó előadásának nagy hatása volt. A főszerepek Torádi Etelka, Tomori Melissza, Hegedűs Paula, Földváry József, Kispáfi János, Sárközy Árpád és Fehér József ügyesen játszottak. Singer Nándor szép muzsikáját egy kis zenekar kedvesen interpretálja. Szóval ez a darab jobb napokat jelent az ó-budai színháznak. A bemutató előadás holnap este lesz.

** Solymosi Elek vendégszereplése. Solymosi Elek, a Népszínház kitűnő komkusa e héten három este vendégszerepelt Mezőtúron, Kunhegyi Miklós társulatánál. A művész az Arendás, a Vetrán és a Lumpácus című darabokban játszotta legjobb szerepeit. Vendégjátékainak nagy volt a hatása, a közönség elhalmozta szeretetével és mind a három este lelkesen ünnepelte Solymosit.

** Fővárosi Nyári Színház. Holnap, vasárnap Csillag Teréz utolsó vendégjátékául a Nagymama kerül színre, melyben a művésznő egyik legjobb szerepét, Márháti fogja játszani. A többi szerep Ebergényiné, Havasi Szidi, Szentmiklóssy, Erdy B., Galloné, Krémer, Faragó, Klenovits, Pethes, Pázmán és Virágháti játsszák. — Hétfőn megismétlik a Troubadourt, szerdán a Traviatát, Pénteken a Trilbyt kerül színre Hadrik Annával a cimszerepben. — Szombaton lesz a bemutatója Faragó Jenő és Márkus Géza látványos operettjének, a Budapest szépe, a melynek próbái már nagyban folynak Krémer Jenő rendezése mellett.

A szinkör e heti műsora a következő: Hétfő: Troubadour, kedd: Cyrano de Bergerac, szerda: Traviata, csütörtök: Allamtitár, péntek: Trilby, szombat: Budapest szépe (először), vasárnap: Budapest szépe, délután Királyfogás.

** Városligeti szinkör. A Városligeti szinkörben holnap, vasárnap kerül huszonötödöszer színre Feld Mátyás óriási sikert aratót, rendkívül mulatót, parodisztikus bohóságát, az Oeska brigádéros. A darab iránt való érdeklődés, dacára hogy egyhuzamban került huszonnyolcszer előadásra, még mindig igen nagy, sőt még fokozódik. A holnapi jubliáris előadáson teljesen új kiegészítést is fognak énekelni. A jubliáris előadás után bankettet rendeznek a szerencsés szerző tiszteletére, melyen művészek, írók és uságrírók vesznek részt. Déltűn 4 órakor a Vasgyáros kerül előadásra kitűnő szereposztásban.

** P. Lukács Juliska vendégszereplése. Porzsoltné Lukács Juliska, a Népszínház kiváló drámai művésznője Kunhegyi színtársulatánál Mezőtúron vendégszerepel. A művésznő a Bölcső, Kaméliás hölgy és Fedora főszerepeit játssza.

** A hanyag Rejane. Rejane asszony ez idő szerint egyik londoni színházban vendégszerepel. És alkalmat adott arra, hogy a máskülönbben komoly és hideg angolok furcsa kis tréját kövessenek el vele. Rejane asszony ugyanis esténként későn kezdte az előadást. Negyed kilenkor kellett volna kezdeni a színlap szerint, de negyedórával, félórával, sőt volt rá eset, hogy háromnegyed órával is késő az előadás. Mindenestefelény bizonyoság az angol közönség flegmájának, hogy nagyobb veszedelem nem lett a dologból. Elvégre a színházi közönség szeszélyes és követelő mindenütt. De azért ezultal nem történt baj. Hanem azért mégis sikerült elérni, hogy Rejane asszony pontosan kezdje az előadást. A színházlátogató urak tanácskoztak a klubjaikban, az eredmény egy hasznos ötlet lett. Vettek közkösségen egy díszes kronométert, s elküldték a francia színházszászárság rendezőjének. A rendező ur megőrült az órának, Rejane asszony pedig elérte a célzást. Attól kezdve pontosan kezdődött az előadás.

** Új zeneművek. Megjelent és kapható Bárd Ferenc és Testvére zeneműkereskedés és színházajgyirodalmában, IV. Kossuth Lajos-utca 4. szám. „Csak egy kis lány” angol dal magyar és német szöveggel 2 korona. „Susi mein Kind” dal 2 korona. „Miér vagy másod” dal magyar és német szöveggel 1 kor. 50 fill. Palotás-Huber-léle 101 legszebb magyar dal cigányos modorban, II. kötet 3 korona. Legszebb magyar nóták V. folyam 16. szám „Jaj de szépen muzsikálnak” és „Pista bácsi jöjjön ide kérem” 60 fillér. 17. szám „Te felőled álmodoztam” és „Restanálják a vármegyét” 60 fillér. 18. szám „Fel a pohárt” és „Ez az élet” 60 fillér. VI. folyam I. szám „Sólyommadár rakja fészket a sziklán” és „Csütörtökön este” 60 fillér. „Cirkuszélet” teljes zongorakivonat 6 korona. „Hoffmann meséi” 2 füzeten ének és zongorára magyar szöveggel 6 korona. „Postás fiú” teljes zongora kivonata 7 korona. „Julcsa a Postás fiuból” 3 korona. „San Toy” teljes zongora kivonata 5 kor. 40 fill. „Napjogvatózás, Modelle” ének és zongorára magyar szöveggel 3 füzeten. Modelle ének és zong. magyar szöveggel 3 füzeten. Modelle 2 füzeten, füzetenként 3 korona,

Bárd-féle cimbalom-gyűjtemény. 10 legújabb magyar dal tartalommal 3 korona. Fűtyi-kuplé „New-York szépe” operettéből cimbalomra 2 korona, zongorára 2 korona.

** Az aradi színház új karnagya. Leszky András, az aradi színház igazgatója, akinek a bérlete 1902. végeig tart, Dientl Oszkár szerződtette első karmesterül. A fiatal művész, aki Budapestén jóhangzása nevet vívott ki magának, jövő szeptemberben foglalja el állását.

** Legújabb zeneművek kaphatók Szilágyi Béla könyv- és zeneműkereskedésében, Károly-körút 26. Az árak koronában értendők. Operettek és operák: Hoffmann meséi 10.—, Troubadour 3 60, Traviata 4.80, Rigoletto 4.80, Aida 9.60, Aiarcos bal 5.—, Faust 7.20, Mignon köve 10.80, Bohémek 10.—, Bajazset 8.40, Postás fiú, Kis szökevény, Cirkuszélet a 7.—, Geisha, New York szépe, Görög rabszöge, Lueky Star darabja 6.—, San Toy 5.40. — Magyar szöveggel: Kis szökevény, New-York szépe Hoffmann meséi. A modell 2—2 füzeten, füzetenként 3.—, Du mein Girl magyar vagy német szöveggel 2.—, Susi mein Kind, Couplet a Venus ut Erdén című operettből 1.40. Zongorára 2 kézzel: Zieherer, Die 3 Wünsche 2 füzeten 3.—, Royie, Toreador Walzer 1.80, San Toy Marsch 2.40, Girl Walzer 2.—, Fregoli-induló 1.50, Cadettenmarsch 1.45, Ooskay brigádéros bővített kiadás 3.—, Buberl komm, keringő 2.40. 101 magyar népdal II. (új sorozat) füzeten 3.—, Money Maker induló 1.50, Julcsa kuplé a Postás fiuból 3.—, „A bissler! a Helz” kuplé a San Toy-ból 2.40, Heiner, Kriegsmarsch der Buren 1.20, „Mein Bobbie”, kuplé a San Toy-ból 1.10. Könyv- és zenemű-árgyűjteményként. Allandó vevők kedvezményben részesülnek.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ Mimosa karcolatal. Hes Vilmos ilyen címen negyvenkét apróságát adta ki kötetben. A szerző vidám ember, a karcolataiban is van valami a vidámságból, kár, hogy ennél nagyobb adag van a műszerintekből és azon-ezenekből. A kötet hibáért bőven kárpótolja azonban a szerző olvasóit az előszóval és az előfizetésre való felhívásával. Ime, ezekből egy-egy mondat mutatóba:

Több oldalról történt sürgető unszolás után határozam el, — olvasuk az előszóban — hogy ezen kötetet nyilvánosság elé bocsátom. Az igazság kedvéért nem hallgathatom el, miszerint nem annyira az olvasóközönség, mint a könyvnyomdatulajdonosok biztattak. Ilyenkor ott is holt szezon van, de a nyomdászokat fizetni kell és így munkáról is szükséges gondoskodni. Akár előfizet a könyvemre a közönség, akár nem, én rajtam a kiadási költségeket beprésemik . . .

A Nőgrádi Lapok és Honti Híradó kiadóhivatalával egyezsrege léptem, — így csatolt a főlívás — hogy mindazok, kik művemre előfizetnek, a nevezett lapot 12 korona előleges beklüdesé után egy évig teljesen díjtalanul kapják . . .

Jókedvű ember a szerző, a kötete 2 korona, van benne lokális (balassa-gyarmati) érdekesség bőven, valószínű tehát, hogy a könyvnyomdatulajdonosok rossz során lendít valamikéket . . .

○ Új Idők. Az elhunyt vitéz magyar generális Madi Kovács György temetését mutatja be képekben az Új Idők e heti száma. A Georcion alapítójának, Festöchi Györgynek Lukácsy Lajostól mintázott szobrát is közli, ezeken kívül még számos művészi becsű s aktuális kép van az újságban. A szövegrészben novella Szomaházy Istvántól és Tutsek Annától, cikk Garády Viktoról és Igric tollából, azokivül egy egész sereg apró érdekesen mulatót és oktató cikk a Mindenféle rovatban.

○ Földrajzi térképvázlatok. Derekas és becses munka jelent meg ezen a címen, szerkesztette, tervezte és magyarázó szöveggel ellátta Held Fülöp, aki ezzel a jeles művével a magyar tanügyi irodalomban töretlen utakon halad és a szakköröknek, de kivált a földrajz tanításán fáradozó tanítóknak nagyon jó utmutatást ad arra, hogy miként lehessen az új tantervnek szellemében a geográfát a tanulókkal megkedveltetni, a tanítást eredményessé tenni és megkönyviteni. Ismeretes, hogy az új tanterv sokkal nagyobb súlyt fektet a földrajz tanítására, mint a régi és hogy előírja az iskolákban a térképvázlatok rajzolását, amely sikeres módja a geográfiai ismeretek alaposas és maradóvá tételének. Ez a munka arra tanít, hogy mint lehet ilyen térképvázlatokat segítő négyesűvekkel, a melyeknek arányai a valóságban megfelelő távolságokat jelentenek, a legpontosabban megrajzolni. A mű első része 41 ilyen kitűnően sikerült térképvázlatot mutat be Ausztriáról és Magyarországról, a második rész Európa egyéb tájait, továbbá Ázsiát, Afrikát, Amerikát és Ausztriát ismerteti 45 vázlatban. Minden egyes rajtot szövegmagyarázatokkal kísér a szerző s nagy súlyt vet e részben az egyes országok történelmi fejlődésére, alkotmányára, közigazgatására, földrajzi helyzetére, hegyvidékeire, vízrajzára, klimatikus viszonyaira; termelőképességet, iparát, kereskedelmét és nemzetiségi viszonyait sem hagyja figyelmen kívül. Jeles a műnek az a része is, amely az egyes államok vasut- és táviró-hálózatát, vízi utait, hadseregének számarányait, népességének statisztikáját közli rövi-

sértett tudatlanságát, a beteg állapotával járó hiszékenységét és bizalmát, hogy őt a követett gyógyító-mód eredményére nézve tévedésbe ejtse, e tévedésben öt hónapokon át ringassa s ezzel célja egyedül díjazásnyerés, tehát vagyoni haszon volt, mely azonban jogtalannak tekintendő, mert ő ellenszolgáltatás gyanánt nem gyógyulást, de — gyöngülést nyújtott s ezáltal százhusz korona kárt okozott.

§§ **A kis komtesz neveltetése.** Még a kilencvenes évek elején történt, hogy gróf Károlyi István fia, gróf Károlyi György, nőül vette Frank Boriskát, a Nepszínház volt primadonnáját. A gróf szülői mindent elkövettek a házasság megsemmisítésére, de eredménytelenül. A fiatal gróf szerelméért mindent fliáldozott, s hogy nyugodtan élhessen fiatal feleségével, kivándorolt Amerikába s itt 1891. december 2-án egyháziilag is megáldotta frigyét *Oaklandban*, Californiában. A gróf szülői minden segélyt megvontak fiuktól s a fiatal pár nem éppen lényeges anyagi viszonyok között élt Amerikában. Mintegy hat évvel ezelőtt újból visszatért Magyarországra, s itt Budapesten 1894. évi június 5-én gróf Károlyi György apja lett egy szőke kis leánynak, akit *Georgina* névre kereszteltek. Kevésbé a kis leány születése után a gróf kénytelen volt elhagyni feleségét, mert szülőitől semmi anyagi segélyt sem kapott. Az elhagyott grófné kis leányával éveken keresztül abból a 150 forint havi összegből tartotta fenn magát, amelyet a gróf Károlyi család adott neki. Mindig reménykedett e közben, hogy a család rangjához méltó ellátást biztosít számára. — Két évvel ezelőtt — 1900-ban — betegeskedő leánykájára néven dr. *Pollacek* Alfréd által évi 12.000 forint tartási és neveltetési költségekben kérte férje szülőit az árvaszék mint gyámhatóság előtt elmarasztalni. Az árvaszék két ízben is tárgyalta ezt a keresetet, s gróf Károlyi Istvánt és feleségét született gróf *Csekonics* Margitot elmarasztalta 1900. évi április 1-től kezdve a viszonyok változásáig havi előleges 1115 korona, vagyis évi 13.380 korona tartási és neveltetési összeg megfizetésében kiskorú gróf Károlyi Georgina javára. Az árvaszék és kiskorú társadalmi állására és egészségügyi viszonyaira s a szükséges segédzemélyzetre a következőképpen részletezte ezt a 13.380 korona évi tartási és neveltetési összeget:

Évi lakbér 2000 korona; élelem, világítás, fűtés, mosás évi 6000 korona; ruházat évi 1000 korona; cselédség évi 600 korona; nevelőnő zongoratanítással évi 1200 korona; házi orvos tisztelődíja évi 400 korona; gyógyszerek 100 korona; könyvek és kották évi 80 korona; négy havi nyaralási költség tőbblete havi 500 korona, évente 2000 korona.

Gróf Károlyi Istvánnak és nejeinek felelősebe folytán Budapest székesfőváros közigazgatási bizottsága az árvaszék által megállapított évi tartási és neveltetési összeget kevésnek találta s évi 4620 koronával jelezte, hogy a tartási összeget évi 18.000 koronában állapította meg.

Végül fokban nemrégiben döntött a belügyminisztérium, amely az árvaszék által részletezve megállapított évi 13380 koronában, azaz gróf Károlyi Györgyné, született Frank Boriska kezéhez előleges havi részletekben fizetendő 1115 korona tartási és neveltetési díjban marasztalta gróf Károlyi Georgina javára a nagyszülőket: gróf Károlyi Istvánt és feleségét s az elmarasztalt grófi pár már fizeti is ezt az összeget.

Gróf Károlyi Györgyné, született Frank Boriska ezenkívül a saját nevében is indított *nótartás* címén pörrt kiskorúsított férje, gróf Károlyi György ellen. Ebben a pürben e hó folyamán lesz a tárgyalás a VIII-X. kerületi járásbírósg előtt.

§§ **A megszökött vívómester.** Ma érkezett Budapestre *Robely* Jenő vívómester, aki tavaly szökött meg. A legnagyobb csapatát a gyűjtőfogház igazgatójára mérte, akinek ingatlanát ravasz mesterkedéssel a maga nevére iratta, anélkül, hogy egy fillért is fizetett volna érte. Majd váltót hamisított ismerősei és jóbarátai nevére, végzetül pedig kauciót sikkasztott. Az így szerzett pénzen a szeretőjével Amerikába szökött s miután elgoyott a pénze, hazakivánczolt. De csak Londonig jutott el. Ott elfogták és kiadták a büntetőúrvényszéknek, mely csalásért, váltóhamisításért és sikkasztásért köröztette. Tegnap érkezett Csaozáig, ahonnan két csendőr ma Budapestre kísérte. Most az Alkotmány-utcai fogházban ül.

TÁVIRATOK.

London, július 13. A tüdővész elleni védekezésről tanácskozó nemzetközi kongresszus e hó 22-én ül össze Londonban.

Lemberg, július 13. A lapok jelentése szerint Belz városában. A Kosciuszko-utca ma legett.

A Vatikán és Franciaország.

Páris, július 13. Arra vonatkozólag, hogy a pápa az új egyesületi törvény dolgában a francia kormányhoz jegyzéket intézett, félhívtalosan azt jelentik, hogy a külügyminisztériumban ilyenajta írásról mitsem tudnak.

A letartóztatott tábornok panasza.

Rio de Janeiro, július 13. *Custodio de Mello* tábornok, az 1893-iki flotta-lázadás vezére. akit ez év április hónapjában letartóztattak, mert állítólag monarchikus üzemekbe boosátkozott, a kamarában annak idején panaszt tett letartóztatása miatt, azt állítván, hogy jogtalanul tartóztatták le és lehetelmé tették, hogy védekezők az ellene tett vád ellen. Panaszában az alkotmányra hivatkozott, amely szerint mindenki vádat tehet a köztársaság elnöke ellen, ha hivatali hatalmával visszaél. A kamara bizottságot küldött ki az ügy megvizsgálására. Ez a bizottság most nyújtotta be jelentését, amely szerint *Mello* vádjai alaptalanok. A kamara legközelebb valószínűleg tudomásul veszi a jelentést.

A lengyel diákok püre.

Posen, július 13. A titkos szövetkezéssel vádolt 13 lengyel főiskolai hallgató ellen indított pür tárgyalását elhalasztották, mert a bíróság a védők indítványára ki akarja hallgattatni *Wolenski* krakkói diákot és *Milkowski* zürichi író.

Chile elnöke meghalt.

Buenos-Ayres, július 13. Ideérkezett jelentések Chile köztársaság elnöke meghalt.

Bulgária megteremtője.

Várna, július 13. Az euninográdi palotában adott buesuebéli *Ferdinánd* fejedelem felköszöntött Oroszországot, *Bulgária és a bolgár hadsereg megteremtőjét*, továbbá a cárt és az orosz hadsereget és haditengerészetet. *Mihajlovics Sándor* nagyherceg a bolgár hadsereg, *Ferdinánd* fejedelemre és az orosz-bolgár fegyverbarátságra írtette poharát.

A német bankveszedelem.

Lipose, július 13. A Hoda-léle szöveggyágy Verdauna a Leipziger Bankkal fennállót üzleti viszonyánál fogva és igen nagy szabálytalanságok következtében csödtöt mondott. *Hennig* Mór igazgatót, aki néhány százezer márka erejéig váltóhamisításokat követett el, letartóztatták. *Teichmann* Miksa helyettes igazgató megszökött. A társaság alapítókéje egy millió márka volt. A gyár 350 munkást foglalkoztatott.

Berlin, július 13. A Schucker-féle nürnbergi villamosági részvénytársaság részvényei a mai tőzsdén 22%-kal hanyatlottak. Ez arra vezetendő vissza, hogy a mai közgyűlésen a nagy részvényesek elhatározták, hogy az igazgatóság által ajánlott 10%-os osztalékot nem fogják kifizetni. E határozat magával hozza, hogy a társaság, amelytől a dresdai piacon a bank hitelét megvonták, 42 millió márkát kénytelen visszatéríteni a Leipziger Banknak.

Nürnberg, július 13. A Schuckert-féle villamosági részvénytársaság mai közgyűlésén a felügyelőbizottság elnöke kijelentette, hogy az intézet a *Leipziger Bank* bukásában csak annyiban van érdekeltve, amennyiben a nevezett banktól megvette a jacei boszniai villamosági részvénytársaságnak 4 millió 200 ezer márka értékű részvényeit, amelyeknek vételárát csak két év múlva kellett volna megfizetni, de azért már most fizették ki. A társaság egész kára az, hogy keletlenül korábban teljesítette a fizetést. A felügyelő-bizottság a mérleget egész teljességében fenn tartja, kijelenti, hogy a mérleg felállításá óta a mérleget befolyásoló vesztesség nem jött közbe, de az eredetileg javaslatba hozott 10%-os osztalék fizetését nem tartja tanácsosnak, sőt ellenkezőleg azt ajánlja, hogy egész összeget tegyék félre a legközelebbi jövő pénzügyi szükségleteinek fedezésére. Uj számlára 5,052 652 márkát vizát. A közgyűlés 4423 szavazattal 138 ellenében megadta a felmentvényt az igazgatóságnak és a felügyelő bizottságnak.

Berlin, július 13. A Commerce-Bank állítólag nagyobb mennyiségű Schucker-féle osztalékszelvényt váltott be.

Tűzvész.

Boroszló, július 13. Marklissában délőta nagy tűz pusztit. Eddig nyolc ház égett le.

A pestis.

Brems, július 13. A bremenhafeni vesztégyzárhivatal hírdetménye szerint a Konstantinápolyban felépett pestis következtében a török kikötőkből a Bosphorus, Márvány-Fekete- és Aegei tengerekből érkező hajókra közegészségügyi ellenőrzést rendeltek el.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, július 13. Az osztrák államvasutak igazgatósága bejelentette az 1902 évi közszükséglet fedezése végett folytatott tárgyalásokat, amelyeknek nyilvános pályázat adatai alapján indították meg. A közszükséglet, amelyről itt szó van, 2,226,200 méter-mázsza és pedig kell 887,300 mm. feketeszőn, 1,017,800 mm. cseh barnaszén és 321,100 mm. különféle más szén. A szállítási költség összesen 21,907,497 korona, amely összegben benne van a brüxi kincstári bányák-ból beszerzendő cseh barnaszén ára is, amelynek szállítást az államvasutak igazgatósága már régebben biztosította. A külföldről beszerzendő szén mennyisége körülbelül az eddigi határok között mozog, mert a belöldi szállítók kellő árendeményeket tettek. A szállítási szerződések most is csak a jövő évre szólnak.

Pétevár, július 13. Szibériában nem nagyon biztatók az aratási kilátások. A szárazság megérett a gabonának. Jő aratásra számítanak Troickban, az orenburgi kormányzóságban. Turkesztánban mindenütt emelkedett a gabona ára. Bakuból jelentik, hogy a gabonatermés az egész kormányzóságban előrelátólag rosszabb lesz a tavalyinál.

Werdau, július 13. A Popp J. H.-féle szöveggyágy részvénytársaság csödbe került. Nennig volt igazgatót letartóztatták, a mostani igazgatót *Teichmann*, aki megszökött, rendőrileg kőzőik.

New York, július 13. *(Terménytőzsdé.) (Zárlat.) Gyapot:* New Yorkban helyben 8.1/2. (8.1/2). júliusra 8.31 (8.35). Októberre 7.77 (7.69). New-Orleansban helyben 8.7/16 (8.8/16). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 6.90 (6.90). Stand white Philadelphianban 6.85 (6.85). Refined in Cases 7.90 (7.90). Credit Balances at Oil City 1.05 (1.05). — *Zsír:* Western steam 8.90 (8.90). Rohe és Brothers 9.— (9.—). — *Tengeri irányzata határozatlan.* — *Juliusra* 58.9/8 (56.1/4). Szeptemberre 58.9/4 (56.9/8). — *Okt.-re* 58.7/8 (56.9/8). *Buza* irányzata határozatlan. — *Piros őszi helyben* 75.1/2 (76.1/2). *Juliusra* 73.1/2 (74.—). Szeptemberre 72.1/2 (73.1/2). Októberre 73.— (73.7/8). Dec.-re 74.1/2 (75.1/2). *Gabona szállítási díja* Liverpoolba 1.1/4 (1.1/4). — *Kávé:* fair Rio T. sz. 5.18/16 (5.19/16). *Juliusra* 4.90 (4.90). Októberre 5.05 (5.05). — *Liszt:* Spring Wheat cears 2.75 (2.75). — *Ukór:* 3.9/16 (3.9/16). — *Őn:* 27.90 (27.90). — *Réz:* 17.— (17.—) — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, július 13. *(Terménytőzsdé.) (Zárlat.) Buza* irányzata tartott. *Juliusra* 65.7/8 (66.7/8). Szept.-re 67.1/2 (65.1/2). *Tengeri irányzata* gyenge. — *Juliusra* 48.1/4 (51.1/4). — *Zsír:* *Juliusra* 8.65 (8.70). — Szeptemberre 8.70 (8.75). — *Szalonna* short clear 8.45 (8.45). — *Sertésbűs:* *Juliusra* 14.25 (14.35). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Hullámzó Balaton. *Ábrányi* Emil esküvője 1881 november 5-ikén volt a *Kapucinus* atyák budai kápolnájában. A vers ennek a kápolnának a csodatévő hatását dicsőítette. Ha önök, kedves kisasszonyok, éppen most „boldogságra vagyó hangulatban” vannak és ezt a boldogságot huzamosabb időre biztosítani szeretnék abban a kápolnában: szolgálhatunk pontos topografiai tájékozással. A kápolnának a helyrajza ime a következő: *Budapest, második kerület, Vízudor, Kapucinus-tér, a budai Vigadóval szemközt.* A dal és az esküvő óta lelolyt csinos számú esztendő k tanúsága szerint a költő jól imádkozott a kapucinusok kápolnájában. Tiszta szívvel kívánjuk, hogy az önök imáját is hasonló eredmény kísérje.

Dr. B. L. *(Bálint hadnagy kalandja.)* Akit a bíráltra felkért, csak a minap tért vissza szabadságáról, ezért késett a válasz. A novella csinosan, egyszerűen van megírva, de sem a témájában, sem a megjegyzéseiben nem láttunk irodalmi mélyégeket. Vannak könnyed, anekdotaszerű témák, amelyekhez csak az kell, hogy az író elmésen mondja el a mesét. De az ön témája drámai izű. Az ilyenhez erőteljes, mélyenjáró toll kell. Próbálkozzék meg ennél érdekesebb, de könnyed mesének egyszerű megírásával.

40.296. Ha kiadja, meg fogják bírálni. Nem kell bejelenteni, a költségeket bármelyik nyomda megmondja.

F. S. Nagel Ötő könyvkereskedésében megkaphatja a szociálpolitikai törvényeket.

Margit. Vannak tandíjmentesek. A tandíjat az illető igazgatóságok mondhatják meg.

O. B. C. Bacskay Miklós Tivadar, Ujpest, Lőrinc-utca.

S. M. Szarvas. Csak kezdeményezésről volt ott szó, határozatot még nem hoztak.

W. D. Inám. Egyedüli helyes és komoly értelme: — ítélet. A másik tréfa, nem is a sikerültebbek közül való.

E. Sp. Köszönettel fogadjuk s várjuk. **Beteges.** Specialista orvos meggyógyítja, nem jár nagy költséggel.

Jenő. Nem ismerjük.

F. S. Magyar állampolgár.

M E S E.

A macskaminiszter.

Volt egyszer egy nagy és hatalmas király. Annyi országa volt, mint fű a réten, annyi katonája, mint csillag az égen, annyi ágyuja, mint homokszem a fővénynen. Tizenkét nagy tenger most az országa partjait. A tengereken éjjel-nappal jártak a nagy vitorlások és gőzösök, melyeken százszérvél hemzsegtek a tengerész-katonák. Nagyon, igen nagyon hatalmas király volt ez a mi királyunk és sehol a világon nem akadt senki, aki a parancsának ne engedelmességet volna. A többi apró-cseprő királyok, kiknek csak akkora országuk volt a nagy királyéhoz képest, mint mogoró a görögdiényéhez képest, nagyon irigykedtek rája és sokat törték a fejüket azon, hogy miképpen szerezte a sok birodalmát ez a király.

Hogy miképpen? Hát csak így: A hatalmas király, mikor neki is csak olyan mogorónagyságu országa volt, nagyon szerencsétlennek érezte magát. Mikor a nagy trónteremben, ahol nagy jáspis-tükrök csillogtak a falon s csupa aranyból vert nagy karosszékek álltak sorjában, összegyűjtötte a tanácsadóit, mindig nagy szomorúságot érzett, hogy gyakran kiesordult a könnye és zokogva hajtotta fejét a trónszék aranyos karfájára. A nagy szomorúságát az okozta, hogy a tanácsadói sohasem mertek a szemébe nézni, csak álltak ott a trónus előtt, földig meghajoltak, mindig a padlót nézték, soha sem mertek szembe nézni a királlyal.

Pedig ennek a királynak gyönyörű szép kék szeme volt, olyan jóságos és olyan mosolygós szeme, mint egy szép, kinyitott kék virág. Öröm lett volna bele nézni, de hát tanácsadói nagyon hitvány kis emberkék voltak s azt hitték, hogy hizelegnek vele a királynak, ha mindig lehajítják a fejüket s nem néznek a szemébe.

A kékszemű király sokat sirt bánatában s mert nem volt senkije, akinek panaszkozhatott volna, egy május éjszakán sétára indult a palota kertjében. Amint ott sétálgatott, hirtelen megszólította egy harangvirág.

— Főlség, kékszemű király! Mondd el nekem, mi a bánatod?

— Édes kis harangvirág — felelt a király — nagy bánat nyomja a szívemet. Látod, hogy milyen jó király vagyok én s hogy mindig mosolygós a szemem. Úgy szeretném, ha a tanácsadóim bátran a szemembe néznének s nem hajtának térde, fejet előttem. Tudom én jól, hogy ezért nem boldog az én országom s hogy ezért nem növekszik az én hatalmam.

— Oh, óh — sajnálkozott a kis harangvirág — milyen szerencsétlen vagy te, mert nincs annál nagyobb bánat, mint az, ha nem mer senki a király szemébe nézni.

— Hát te kis harangvirágom, tudnál-e valami

jó tanácsot adni? Talán te ismersz olyan embert, aki bátran szembe merne nézni velem?

— Hi-hi — kacagott a kis harangvirág — emberben nem ismerek olyat, de tudok valakit, aki majd szembe néz veled. Azt tanácslom neked, hogy az első olyan teremtetett lényt, aki a trónod számolyára mer ülni s onnan föl mer nézni rád, tedd meg miniszterednek.

A király szépen megköszönte a jó tanácsot s még azon éjjel összehívta tanácsadóit a nagy trónterembe. Éjjel volt éppen, mikor a nagy urak összegyűlekedtek s körülállták a király trónusát. Nagy esőnd volt, mert mindegyik kíváncsian várta, hogy mit akar tőlük a király ilyen szokatlan időben. Földig meghajolva álltak a nagy urak s olyan alázatos ravasszággal, hogy a király ismét nagyon elszomorodott.

— Kedves tanácsadóim — kezdte a király — azért hívtalak ide titeket, hogy tanácsot kérjek tőletek. Holnap háborút akarok kezdeni a Fekete király országa ellen. Igaz, hogy soha sem bántott engem, jó király és böles uralkodó, de tudjátok, hogy nála van az a nagy fekete gyémánt, melyhez fogható sincs sehol a világon. Erre a gyémántra fáj nagyon az én fogam. Igazságos lesz-e ez a háború, kedves tanácsadó uraim?

— Óh, főlség — mondta az első — a legigazságosabb a világon.

— Oh, főlség — felelt a másik — soha igazságosabb dologról nem is hallottam még.

— Oh, főlség — felelt a harmadik, — ha az igazságosságot nem találták volna föl, te bizonyosan föltaláltad volna.

— Tehát — kérdezte tovább a király — nincs senki köztetek, aki igazságatlannak tartaná a háborúmat? Alljon elő az, aki más véleményen van! Alljon elő!

Senki sem mozdult és senki sem mert előlépni és a király szemébe nézni. Ekkor hirtelen egy nagy fekete macska ugrott be az ablakon. Megrázkódott, bátran szénézett a teremben s egyenesen a trón felé tartott. Ott leült a trón számolyára, villogó zöld szemével haragosan nézett a tanácsadó urakra, aztán fölfelé fordította a fejét és sokáig nézett a kékszemű király szemébe.

Ekkor jutott eszébe a királynak az, amit a harangvirág mondott neki, hogy azt tegye meg miniszterének, aki oda mer ülni a trón számolyára és bátran szembe mer nézni vele.

— Mit akarsz, te macska? — kérdezte tőle a király tetetett haraggal.

De a macska nem ijedt meg a király haragjától, bátran szemébe nézett s így szólt:

— Azt akarom, hogy ne bízzál ezekben a te tanácsadóiban! Ezek mind rossz és gyáva emberek. Mikor a legnagyobb igazságtalanságot akarod elkövetni, akkor is földre sűtik a szemüket s nem merik szembe mondani az igazságot. Látod, én megmondom, hogy a feketeszemű királyt nem szabad bántanod, mert az sem bántott téged.

Nem úgy leszel te nagy és hatalmas király, ha háborút kezdesz, hanem úgy, ha jó tanácsadókkal véteted magad körül.

— Hát mit tegyek? — kérdezte a király.

— Majd én megmutatom — felelt a macska s hirtelen szökéssel ráugrott az egyik tanácsadóra, akit az Isten őrzött tőle, hogy ki nem kaparta a szemét.

A másik tanácsadó még gondolkozni sem ért rá, mikor már a kezeféjét karmolta végig a macska. A harmadik hirtelen észrevette a dolgot, először életében felkapta a fejét s futásnak eredt. A többiek is észrevették, hogy a macska a szemüket akarja kikaparni, melynek úgy sem vették egyéb hasznát, minthogy mindig a földet nézték vele. Futásnak eredtek valamennyien s úgy elpárologtak a trónteremből, mint a kámfor.

Igy kergette el a macska a kékszemű király rossz tanácsadóit. Hálából kinevezte a király a macskát miniszternek s mindig szót fogadott neki, mert a macska ugyancsak nem sűtötte le a szemét, ha a királynak tanácsra volt szüksége. Azután a harangvirágot is bevették a tanácsba s így uralkodik a király még mai napig is nagy hatalommal, igazsággal és szeretettel s a macskaminiszternek olyan nagy hire lett, hogy háromszáz esztendeig is beszéltek róla s még tán ma is beszélnek, ha élnek még emberek abból a boldog országból.

Luc Terka.

KÜLÖNFÉLEK.

A titkos óra.

Bujdosik a hold az égen
Fátyolfelhők sűrűjében.
Kikipillant, meg eyllan,
Aranyzarva meg-megcsillan.
Hadd bujdosék, hadd rejtezzék,
Senki vele ne törődjék.
Mink is ime Juliskával,
Ezzel a kis madárkával,
Belebujtunk a lugosba,
S beszélgetünk álmodozva.

Édes címám, kis Juliskám,
Simulj hozzám, simulj hozzám,
Add kezembe kis kezedet,
Tedd képhemhez a képedet.
Ugy remegünk mind a ketten,
Mint a nyárja, ha szél lebben.
Pedig nincsen, a ki látna,
Csak a szentjánosbogárka,
Az se minket néz galambom,
Lámpát tart a ciprusgalyon.

Lámpát tart ott a párjának,
Szerelmes kis bogarának.
Mert ezek is szeretnek ám,
Mint én téged, édes tubám.
Hallod-e az éjzenet,

REGÉNY.

Cine mintye.

— REGÉNY. —

Írta: DÓZSA ENDRE.

(111)

Volt még egyéb is a Hegyes kezében. Attól fogva, hogy a választás kiirták a maroslaki kerületben, minden kocsmá nyitva volt, mindenütt párolgott a tokány csapon állott a hordó és minden kertes Hegyesnek gyűjtötte az eszem-izsom cimborákat.

Csak Maroslakán volt egy koresma, ahol Hegyes kortesei nem kaptak tanyát. Ez a kocsmá a galambodi ősi Kuria telke alatt az öreg Lévy Eliás kocsmája volt.

Nagy darab helyen utazhatott az utas, mindenütt a Hegyes kitűzött zászlóit látta, feltűnt azért mindenkinek az öreg Eliás kocsmájának zászlótalansága.

Sem kérdéssel, sem fenyegetéssel nem lehetett rábírní Lévy Eliást, hogy kitűzze a zászlót, nem lehetett rábírní még arra sem, hogy bármily drága áron megvendégelje Hegyész embereit. Mindig csak azt hajtotta, hogy ő a koresmáját másnak tartja fenn.

Gunyolódta véle, hogy ne várja az öreg grófot, mert annak elfogyott a rézgarasa, podagrások a lábai, nem lép az fel többet. A kormány is feladta a kerületet, nem lesz semmi hivatali presszió. Utóljára titkon éjjel köztisztviselők is mentek be hozzá, hogy ne ügyetlenkedjék, hisz Hegyes annyi, mintha már képviselő volna. Jó pénzzel fizet, de neki a választási székely legnagyobb kocsmája okvetlen kell. Innen kapták az eddigi képviselők is a mandátumot és a követválasztóknak babonája van.

Nagy baj lehet, ha a megszokott helyiség előlök elzárva lesz. — Semmi sem használát.

Végre négyes fogatán, zsinóros kocsisával, sallangos hámszerekkel, nagy kibontott nemzeti zászló árnyékában, körül ülve éljenző rikácsoló kortesekkel maga Hegyes jött megkérni Lévy Eliást.

A kíséretben volt egy pár előkelősége a vidéknek, ezek és a legszajásabb kortesvezérek kísérték Hegyest Lévy Eliás elé.

— Hogy vagyunk öreg?! — kérdezte Hegyes, a képviselőjelölt kedveskedését párosítva a nagyobbrangú ur kegyes leereszkedését — hogy vagyunk?

A magas, természetes fehér alak komolyan mérte végig az egész társaságot. Elégületlenül vitte át tekintetét egyikről a másikra, míg végre Hegyesen tekintete megállott. Az apró, potrohos, pöd-rött bajszu alakot onnan a magasból úgy látta, mint egy varangyot, amely egyre jobban terpeszkedik.

— Mit nézel rajtam úgy, öreg, hán? — kérdezte némi idegességgel Hegyes.

A kérdésre megdördült az öreg Eliás hangja:

— Azt nézem, látsz-e még rajtad az a rugás, melylyel már egyszer lakásomból kiutasítottalak?

Erre a furesa fogadásra elképedt az egész társaság. Némelyikben pillanatra felütközött a káromor, a többség azonban Hegyestől még sokat remélve, Eliás ellen fordult:

— Fene goromba, vén zsidó! — mondogatták.

Hegyes látta a kényes helyzetet, feltalálta magát s a leghizelgőbb hangon mosolyogva felelt:

— Régen volt az, Eliás bácsi. Sok tél letelt azóta. Rossz gyerek voltam. Nem te voltál az egyetlen rokonom, aki megvárta. Mert hát nekem rokonom Eliás bácsi, — fogult az urak felé — tudják urak, közeli rokonom. Ugy-e, Eliás bácsi?

— Bár ne lennék az — mormogott némileg szelidülve az öreg.

Hegyes nem hagyta szóhoz jutni az öreget, inkább az uraktól akart szabadulni:

— Megengedik urak, hogy bátyámmal négy-szemközött beszélhessek?

A korteshad kivonult, Eliás és Hegyes magukra maradtak.

Hegyes hevesen megragadta Eliás kezét és suttogva beszélni kezdett.

— Tudod, emlékszel-e, mikor régen, nagyon régen, mint szegény zsidó gyerek Olmützben ajtódon bekopogtattam. Azon időtől mostani élettem nem volt egyéb, mint nélkülözés és nélkülözés, megaláztatás és megaláztatás. Ha egy pillanatra felemeltem fejem, szemben esapott mindig az az ostor, melyet bölesőtől a koporsómig túrnóm kellett volna azért, mert zsidó vagyok. En kiesavartam a sors kezéből az ostort és ellene fordítottam mindazoknak, akik évszázadokig használták ellenünk. Amíg felkorbácsoltam az egymással örök harezba állítható ellentéteket és amig ezek marcangolták egymást, az én erőm egyre nőtt, karjaim egyre messzebb értek. Megtanultak emelni és suttani.

Teremtettem emberekből eszközöket és apró eszközökből hatalmas embereket. Ezeknek ismét erőjük volt és az erő mind az enyém. De ez mind nem én voltam. Ott kullogtam a hátuk megett minden erőmmel, mint a sugó a szinpad alatt. Most én magam is lenni akarok! Megkövetelni a nemzetét, melynek tagja vagyok, azt a szerepet, ami az erőnek nem díjazás, hanem kivívott jutalom. Megkövetelni a hazától, hogy adja meg azt a küzdőteret nekem, ahol én és az én fajom korlátlanul érvényesülhetünk, és megkövetelni a társadalomtól, a mi erőnknek, a pénznek azt, amit a vérnek és vasnak századok óta megadott: az elismerést. Az elismerés nyomán intézményeket, törvényeket, melyek ez erő védelmezik; amint megvannak a vérnek és vasnak törvényei.

(Folytatása következik.)

A hárfázó ciripelést?

Millió kis rejtejt bogár
Szeretkezik, csókokra vár,
S füvek alatt, füvek felett,
A boldogság zeng éneket.

Mi is attól remegünk tán,
A boldogság, az reptül ránk,
A boldogság pillangója
Óvé ez az éji óra.
S ha mi együtt nem is volnánk,
Egymás felől álmodoznánk;
Édes cicám, kis Juliskám,
Együtt vagyunk: simulj hozzám!
Lám a hold is elbujt mélyen...
Megölelhetek üdvösségem!

Gárdonyi Géza.

A szultán színháza.

Budapest, július 13.

A napokban rendkívül érdekes könyv jelent meg II. *Abdul Hamid* szultánról. Stern Bernát hírlapíró írta, aki öt évig élt Konstantinápolyban, mint néhány nagyobb európai újság levelezője. Összekötéseivel révén nagy mértékben volt alkalmatlan a szultán életének intímabb részleteit is megismerni és tapasztalatairól ebben a könyvben számol be.

A színházi és zenei élet nem új dolog a konstantinápolyi udvarban. Már I. Ibrahim szultán uralkodása fele idejét énekesek és zenészek között töltötte el, egy Ahmed nevű cigányt még a janicsárok agádjának is kinevezett. Kör Musselioghut, az árnyékjátékost pedig tengerészeti miniszternek nevezte ki. Negyedik Murád szultán pedig fejét vétette a karmesterének, mert ez, amikor a szultán Perzsia ellen háborút viselt, nem volt hajlandó egy hősi éneket játszani és énekelni. Ugyanez a szultán a tömeges perzsa kivégzése alkalmával megkegyelmezett Schakhuli hegedűművésznek, aki arra kérte a szultánt, hogy még egyszer begédülhessen a halála előtt. A művész gyönyörű játéka annyira megindította a szultánt, hogy a művészt elvitte magával udvarába.

Abdul Hamid szultán, aki sohasem távozta a Yildiz-kioszkból, ennek a falai között építtette fel színházát. A színház egyemeletes, hosszukás épület, amely a Szerái hamujam, a oszászári lakostály mellett áll. A színház egyik aijtája közvetlenül a szultán magánlakoszályaiba nyílik. A földszinten csak egy nagy szőnyeg van leterítve. Székek vagy padok nincsenek. A szultán páholya úgy épült, hogy onnan mindent láthat, a nélkül, hogy őt bárki is látna. A szinpad pedig úgy áll a páholy felé, hogy a színészek a szinpadra való lépésük alkalmával nem állnak háttal a szultán páholyának. Hogy ezt a zenészeknél is elkerüljék, a zenekart a páholy alá helyezték. A szultán páholyától jobbra és balra két páholy van: a szultán vendégeinek és a háremnek, amely utóbbin finom rácos ablak van. A terem díszítése pazar szép. A falak alapszíne vörös, a díszítések aranyozottak. A szinpad meglehetősen nagy, gyönyörű díszletek vannak és a gépberendezése is a legjobban. A berendezések egy része a Yildiz-kioszk asztalosműhelyében készült, a páholy díszei a szultán tervei szerint készültek. A színészek, amikor a szinpadra lépnek, játéku megkezdése előtt török módra meghajolnak a szultán páholya felé. Többnyire minden este játszanak, de szerdán és pénteken sosem maradjak el az előadások, amelyek rendszerint 11 óráig tartanak. Gyakran azonban ezután is órákosszat zenélnék. A színház igazgatója a cserkesz származású Ilias Bey, aki egyuttal a császári ruhatar igazgatója is. Ha a szultánnak nincsen különös óhaja, akkor Ilias válogatja meg az előadandó darabokat. A szultán kedvence darabja Bellini *Norma*-ja.

A Vigszínháza csak török férfiakat szerződöttek. Ezek játszószék a női szerepeket is. Az operák és operettek előadására pedig olasz énekeseket és énekesnőket szerződöttenek a Konstantinápolyt átutazó olasz vándortársulatok tagjai közül. Ezeket a szultán pánzzal és rendjelekkel gazdagon szokta megajándékozni. Egy valamelyest hírneves énekesnő legalább száz fontot kap egy hangversenyért, néha azonban kétszázat, sőt többet is. Egyszer a szultán a német iskola növendékeivel elénekellette Vilmos császár kompozícióját: a *Sang an Agiert*. A tanítókat megajándékozta és mindegyik gyermek egy vörösselyem erszényben egy negyedfontot kapott.

A szultánnak a színház és a zene iránt való szeretetét a törökültek a császári ház majdnem összes hercegei és hercegnői Sohasem mulasztanak el egyetlen alkalmat sem, hogy a színházba menjenek. Ezenkívül a lakosztályukban vannak külön kis színházai, amelyekben felváltva játszanak. Itt gyakran a hercegek is részt vesznek a hangversenyekben. A szultán fiai közül a fiatal *Burhameddin Efendi* kiváló tehetségű

zeneszerző. A többi hercegek is játszanak különböző hangszeren.

A szultánnak csupa kürtösből álló magánzenekara van, amely egyetlen a maga nemében. A tagjai olyan uniformisban járnak mint a testőrség katonái és külön kaszárnyában laknak. Ehhez a zenekarhoz vannak beosztva a császári zenekar tagjai (20—25 zenész) és az énekesek és énekesnők is. Ez a magánzenekar évenként százezer fontba, körülbelül két millió koronába kerül évenként. Háromszáz tagja van, akik többnyire magasabb rangú hivatalnokok fiai. Kiválasztásuknál a protekciónak nagyobb szerepe van, mint a zenei tudásnak. Ebben a zenekarba bejutni nagy szerencse, mert szerződésai az egész életre szólnak. Éppen azért fiatal gyerekegények mellett tisztaszagokat is lehet látni. A hangversenyek alkalmával rendszerint csak 70—80 zenező lép föl, mert az öregebb zenészek csak különös alkalmakkor jelennek meg. A zenekarnak nagy zenei könyvtára van. Hangszerei kitűnő német gyártmányok. A zenekari tagok beosztása is a protekciószerint történik. Havonta csak egy-kétszer tartanak próbát. Minden este készenlétben kell lenniük, mert gyakran minden este kell játszaniok, sokszor azonban hetekig, hónapokig nincsen semmi dolguk. A zenekar nem éri meg azt a pénzt, amelyet a szultán ráfordít. *Guatelli* pász, egy olasz karmester vezetése alatt pedig valaha mintaserző volt ez a zenekar. *Guatelli* azonban megöregedett és négy pasa veszekedett a karmesteri állás miatt. A szerencse egy spanyolnak, *Darauda* pasának kedvezett. Ő a zenekar vezetője 40.000 korona fizetéssel.

A zene a szultán egyetlen mulatsága. Ennek a kedvéért nagy áldozatokat hoz, sőt a zene kedvéért még a zenészeket is szereti. Pedig azok nem érdemlik meg. Talán ha a szultán megengedné, hogy nyilvános hangversenyeket rendezzenek, akkor mintaserző zenekar válhatnék belőle. Így azonban nem a zene a főelemük, hanem az intrika.

Dívathírek.

Nyár idején rendkívül fontos és aktuális a keztükérdés. Ama nélkülözhetenségénél fogva, a melylyel a szokás és divat felruhazza, a keztük fontos szerepet játszik a nők életében. Mert míg egyrészt ő egészíti ki minden elegáns toilletet, másrészt megvédi a főhőfert, puha kezesekéket a napsütéstől s a szabadban való tartózkodás egyéb veszélyeitől.

Micsoda élvezet az, ha falusi, vagy fürdői nyaralásunk egy-egy gyönyörű reggelén bejárjuk az erdőt, meztől és marokra szedjük a természet nagy salójának díszét, mosolyát: a harmatos virágokat! Csak hogy ezzel kiteszünk magunkat aon eshetőségnek, hogy tüske, bozót érzékenyen megsebzik könnyű munkához szokott, finom kezünket. Ily esetekben hivatott védő a keztük. Nagyon alkalmas e célra a szarvasbőr-keztük, mely könnyű és sűrű egyben.

Nagy megleben tett vasuti utazásra nagyon alkalmas a fehér cérnakeztük, mert könnyen mosható, nem reked meg benne a test melege úgy mint a bőrkeztükben s mind a mellett megvédi a kezét a szénportól és koromtól. A cérnakeztük közül választjuk a varrás és gombnélküli fajtát; ezek a legkevésbé csunyak, bár el kell ismernünk, hogy elegáns toilletnek csakis a finom bőrkeztük felel meg. Csodálkozva kérjük azonban, miért örvend minden más szinnél annyival nagyobb közkedveltségnek a lehelletre is kényes fehér szín? Bőr dolgában könnyebb és hűsebb a svédkeztük, de a glagé jobban simul a kézhez.

A gomboláson kívül minden egyéb keztükzár mint nem elegánsat bojkottált a divat. Legkedveltebb a középhosszuság, a három-négy gombos, mely eltakarja a csuklót s még sem alkalmatlan a most divatos szoros manchetták és ujjak mellett.

Gyermekeknek nyáron legalkalmasabb a fehér cérnakeztük. Mert a kis leányokat már piciy korukban rá kell szoktatni a keztükviselésre; ezzel megövjük kezüknek a későbbi korukban oly szükséges finomságot és fehérséget, valamint ujjai hajlékonyságát, melynek oly nagy hasznát vehetik az írásnál, himzésnél, zongora- és hegedűjátéknál.

Az idei szezon cipódívátja rendkívül exlusiv; legizmosabbtal és ugynevezett Richelieu-cipők fekete selyembajtalt és XV. Lajos korabeli sarokkal vagy a gazella-bőröl készült sárgacipők, melyeket keresztül-kasul hálónak a keskeny, tekete lakpántok.

Sportolókra legkeresettebbek a fehér bőr vagy vászoncipők. Ezeket gondos, szép csokorba kötött, széles tűzőszinórok erősítik a lábra s e csokor oszja határozza meg némiképp viselője elegánciáját. A színör feloldását piciy, szoros csatt akadályozza meg.

A tél folyamán gyakran cipő helyett viselt lakosizmákat most nagy gyaloglások és hegymászás alkalmával használnak.

Az estélycipőknek valóságos remekelt készíttik;

maga a könnyűség és kecs ez, arannyal, ezüsttel és drágakövel tele himezve. Sőt csipke-inkrusztációival is díszítik őket. Látni aranycipőket gyöngyhímzéssel és más ezernyi, rafinált készítményeket. De a legszokottabb estélycipők finom lakból készülnek lazára kötött csokorral vagy piciy osattal.

A japonok a ruhával egyenlő hosszúságban készíttik a töidet érik és rendkívül díszesek. Tömerek húzott és pillés lodor van rajtuk, sűrű sorokban szalagokkal leltizve, szégyelkekkel és csipkebetétekkel díszítve. Szövetjük többnyire tafeta és brokát, ezekhez mousseline de soie fodrok, bársonypántok és drága csipkék illenek.

De a praktikusabb selymujponok mellett óriás fényűzést látunk a fehér alsósoknyákban is. Puha, finom battiszt a szövetjük, telis-tele betetézve a legfinomabb csipkével. Valóságos poézist fejtemek ki az izlés művelői e téren.

A fehérneműről, tekintve az annyira simuló, karosú divatot, általában azt lehetne mondani, hogy lehelletkényűnek készült. Hol van az a ropogós, selymes, sűrűszálú vászon, amelyből szépanyánk és nagyanyánk egy életre szóló szolid keletyegét készítették mátkasorba került leányoknak? Ma ez is teljesen alá van vetve a divatnak mely azt parancsolja, hogy a fehérnemű is legyen puha, finom és tapadó. Battiszt, moll és egyéb fátyolfinom szövetek adják ennek mai anyagát, mely csábítóan kedves ugyan, de tartósságra igényt nem tarthat.

Es még lengébbé, még könnyebbé teszi a pazarul alkalmazott dús csipkésiz. Többnyire valenciennes-csipkét vesznek hozzá és behuzzák szines szalaggal, pertivel.

Harisnyákban rendkívül divatosak a fekete alapu, selymmel himzett újdonságok. Többnyire a ruhával egyező színű a himzés és mintáját viselője szymbolumszerűen alkalmazza. Azaz mindig egy és ugyanazt a virágot, sportjelvényt, vagy alakot himezteti a harisnyájára.

Rohamos változáson ment át a hajviselet. Dus, széles hajdudor köríti az egész fejet, két oldalt hatalmas hullámot képez, mely nem zárja ki az elől is dudoros frizurát. Ez örvend most a legnagyobb kedveltségnek, a sima választék még a ritka látványok közé tartozik.

A csomót nagyon alacsonyan viselik, csaknem egészen belesüpped a laza hullámokba. Estére rózsakoszorut vagy más virágot tűznek köréje. Idősebb nők toldiszt, tüllcsokrot vagy pillés csipkésizt tűznek a hajukba.

A szorosan tűzött tüllboák csaknem egészen eltűntek a divat láthatáráról. Rühöb is keveset látni már. Óriás, dús és lenge fodortömegek helyettesítik őket, melyek piciy aranyzsinórral, vagy keskeny csipkével vannak beszegve. Láttunk ilyet tekete tülle pointe d'espritből, mely négyes sorban hullámzott ugyanily mennyiségű fehér tülle d'esprit fölött. Egész fehérben is készítik e nyakékeket, így még szebbek és elegánsabbak, de sokkal kényesebbek is.

A nagy nyakláncoktól új és művészi kivitelű, hégazosan törött, vékony fémlémezek vitatták el az elsőbbséget.

s. b.

+ **Törvényjavaslat a toldiszes női kalapok ellen.** A madarak ödöklése ellen, amelyeknek célja a kalapdíszek előteremtése, már jó ideje folyik a harc. Most Angliában jelentékeny lépéssel haadt előre a mozgalom. A *Humanitarian League* a parlament elő törvényjavaslatot akar terjeszteni, hogy megakadályozza a madaraknak tömeges pusztítását tisztán kalapdíszek szerzésére. A javaslat rendezni kívánja a madártollaknak az áruilását, s a hölgyeknek, ha a javaslatból törvény lesz, Angolországban ugyancsak vigyáznok kell arra, hogy mit viseljenek a kalapjukon. Strucetollat, galambszárnyakat, vagy pelikánfejeket viselhetnek, de kolibri vagy paradicsommadarak, fácánok, viharadarak tollait nem viselhetik. Fejenkint hatvan forint bírságot fizet az, aki madártollat „visel, vagy kalapra és ruhára való dísznek elad.” Az ilyen tiltott tollat azonkívül el is kobozzák, ha a javaslatból törvény lesz.

+ **Beesipett angolok.** Két ángliusz nagy csoportosulást idézett elő a minap Párisban az Avenue de l'Opéra. Az egyiket Nors Morwegenek, a másikat William Brillnek hívják. Jól vacsoráztak, egy kis pezsgő is szállt a fejükbe. Jön nagy rohanással a messzeségből egy automobil. Azt mondja William Brillt:

— Fogadjunk, hogy feltartóztatom ezt a motor-kocsit.

Azt felelte a barátja:

— Jó.

Már közel járt az automobil, s akkor egyszer csak elébe ugrott a fogadást ajánló angol. Az automobil robog és már-már elgázolja a beesipett férfit,

* II. *Abdul Hamid* szultán, a családja, az udvara. Irta Stern Bernát. Deutsch Zsigmond és társa kiadása. Budapest, 1901. Ára 6 korona.

„mikor az utolsó pillanatban ott terem egy derék francia, aki nagyon megjáért s elrántotta a veszedelméből idegen felebarátját. No megjáért. A „megmentett” nekiesett és boxolta, aztán előkerült a másik angol és az is boxolta. Erre lett az említett nagy csődület, s az egész esetnek a rendőrségnél következő folytatása.

† **A Tragédie de sainte Reine.** Egy Burgundiában ősidők óta divó érdekes szokásról emlékezik meg a Revue universelle. Aliseben ugyanis minden év szeptember 7-ikén színe kerül a *Tragédie de sainte Reine* című színdarab, amelynek tartalma a következő: Reginát, az alise-i kormányzó leányát dajkája a keresztény hitre téríti. Ugyanakkor kerül haza egy győzelmes hadjáratról Olibrius római tábornok s Reginát feleségül kéri. Am a leány habozik s végül kijelenti, hogy ő keresztény. Olibrius éppen akkor kapott parancsot Maximianustól, hogy a kereszténységet ildózza. Reginát tehát börtönbe veti és lefejezteti.

Ennyi a tulajdonképpeni gerince a drámának, amelynek tragikus végét természetesen egy kis bonyodalom is megelőzi. A háromfelvonásos darabot egy lelkész írta. Irodalmi szempontból nem éppen értékes alkotás, de az 5-6 ezer főből álló közönség szívesen hallgatja. Az előadás a darabnak valóban népies jellegű ad. A legérdekesebb a dologban az, hogy az összes szerepeket, még az öreg embereket is fiatal alise-i leányok személyesítik. Az aliseieknek érdeklődését az előadás iránt könnyen megmagyarázhatja az a körülmény, hogy mindenkinek részvesz benne vagy a leánya, vagy a testvére, valamelyik nőrokona vagy szomszédnője. A darabnak három díszlete van, amelyeket az alise-i pap készít. Az első felvonás a kormányzó palotájának teraszán játszódik, a második ugyane palota termében, a harmadik a börtönben. Minden felvonás előtt előképeket mutatnak be a színésznők. Regina szerepéért sokan versenyeznek, de rendszeren állandó kezekben maradnak az összes szerepek. A vidám elem sincs kizárva a drámából, de a komikum inkább önkéntelen. Leghangosabb derültéset a furcsa jelmezek szoktak kelteni. A bíborpalástba öltözött Olibrius a legújabb mintájú kardot hordja, a litorok egyik kezükben a litorok köteget, másik kezükben napernyőjüket tartják, a gall szenátor pedig minduntalan egy nagy és tarkaszínű zsebbevalót húzogató elő. Mindezen igen jól mulatnak az alise-iek.

† **A hugenotta szó.** A párisi akadémiában nemrég *Dorez Grandmaison*nak egy munkáját olvasta föl, amelyben a *hugenotta* szónak még mindig homályos eredetét igyekezik kimagyarázni. A hugenották elnevezésével ugyanis a reformáció első idejében a francia protestánsokat illették. Eddig általában a német *Eidgenossen* (szövetségeselek) szóból származtatják, azonban könnyen beláthatjuk, hogy ez nem lehetséges. Mert ha elfogadjuk is azt, hogy a *Genossen* szó a román befolyás következtében *guenotta* vált, de az Eiddből sohasem keletkezhetett *Hu*, *Grandmaison*nak van egy XIV. századbeli kézírata, amely a Huguenotta szót a Hugues vagy Hugó név kicsinyítése gyanánt tünteti föl. De hát ki volt az a Hugues vagy Hugó, akinek nevéből ezt az elnevezést származtatják? Egy *Biotot* nevű akadémikus a Haus-(Hus)-genossen szóból igyekezik a kérdéses elnevezés eredetét megmagyarázni. Talán még ez felel meg legjobban etimológiának, ámbar sokan ellene vannak. Így tehát a *hugenotta* szó származása továbbra is rejtély marad.

† **A legnagyobb kémény.** A glasgowi kiállítás látványossága egy hatalmas kémény, a legnagyobb a hármas királyság területén. Az óriás kémény pár év előtt készült a városi kémiai gyár számára, most azonban alaposan kitatarozták és megnagyobbították. A kémény villámhárítója 135 méter magas és disze egy pompás korinthusi oszlopfő, amely 250 kiló súlyú kövekből készült.

† **A leleményes koldus.** Egy ur: Utcai koldusoknak elvből nem adok.

A koldus: Sebaj kérem, csak tessék ide adni a címét, maj elmegyek a lakására.

† **A títos olvasmányok.** Az apa: Édes fiam, ezeket a könyveket nem olvashatod.

A süléd leány: De édes papa, csak kell ismer-nem azokat a könyveket, amelyeket majd el kell tiltanom a leányaimtól.

† **Vis a borospincében.** A vendég: Mj az korcsmáros ur, tüz van a pincében?

A korcsmáros: Ó nem, hanem tele lett vízzel.

A vendég: Talán kifolyt egy boros hordó?

KÖZGAZDASÁG.

Az ország termése.

— A földművelésügyi miniszter jelentése. —

Budapest, július 13.

Julius 10-ikéről szólnak a gazdasági tudósítók jelentései, amelyek alapján a földművelésügyi miniszter beszámoló a gabonatermésről és egyéb vetések állásáról. Minthogy ebben az időben mindenütt megindult az arató munka, sőt a cséplés megkezdődött mi sem változhatott többé azon a sajnos tényen, amit a miniszterium jelentése konstatál, hogy az idei buza-termés jelentékenyen kisebb eredményt fog adni a múlt événél.

Csalódás éri ez idén a gazdát minden kalászos terménynél, de mindannyi közt legérzékenyebb a veszteség az ország főterményénél, a búzánál, amelyből a terméskilátások a legutóbbi becslés óta elmult 10 nap alatt is újból jelentékeny mértékben csökkentek. Ezt a nagymértékű esökkenést a sok elemi oszapás és részben több helyen a tömegesen föllépett rovarok okozták. Most, amidőn az aratás országszerte javában folyik és részben a cséplés is megindult, most tűnik ki mindenfelé a károsodás mérvé. A termésátalakok a reményét majdnem mindenütt kisebbek; ritkaság számba megy az a vidék, ahol a termés a várakozást föllülmutta volna.

Az ország gabonatermése tehát országszerte jóval mögötte maradt annak, amit a gazdák még pár hét előtt is remélhetni véltek; úgy, hogy mindennemű szalmás gabonából még csak a tűrhetőnél is gyöngébb termésünk van. Még a rozs is, amely ugyan még mindig valamivel kedvezőbb átlagot ígér, mint a múlt évi eredmény volt, az utóbbi időben kvalitásilag több helyen sokat szenvedett. Szorult, fakó, barnaszínű gabona több lesz az idén, mint más, szintén eléggé gyenge termésű esztendőben volt.

Az egészen hibátlan buza, rozs, árpa vagy zab az ország nagy részében és különösen az Alföld egy részében ritkaságszámba megy. A szalma termés-hozama csaknem mindenütt kevesebb a normálisnál és néhol sokkal gyengébb kvalitású is. Az idei kisebb szalmatermés annál érzékenyebben érinti a gazdákat, mert a takarmánytermés is általában igen gyengén sikerült.

Szemeremre nézve az ősziék hozama általában alig üti meg a 6 métermázsát. Aránylag még eléggé tűrhető az idei termés búzából és rozsból a Duna jobbpartján, részben a Duna balpartján, továbbá és részben a Tisza-Maros szögén, illetve itt-ott az erdélyi vármegyékben, kevésbé a Duna-Tisza közén és általában a Tisza vidéken, egyes valamivel jobb termésű vármegyék kivéve és pedig Békést, Bihar, Hajdú és Sziágyot, ahol szintén eléggé tűrhető a termés.

A tavasziak aratása is főleg az Alföldön már javában folyik. A terméseredmény ezekből még az ősziéknél is gyöngébb.

Az árpa- és a zabvetések is igen különbözően, de átlag gyenge közepesen sőt néhol igen gyengén fizetnek.

Itt is vannak ugyan kivételek, de azok szintén alig jöhetnek számba a tulnyomó gyenge átlag mellett.

Az őszi és tavaszi búzával bevetett terület 5,877,373 kat. hold, amelyről ez idő szerint — tehát már az első próbacseplések eredményei alapján — a gazdasági tudósítók és a miniszterium szakközvegyeinek adatai szerint mintegy 35-36 millió métermázsára, azaz kat. holdankint és országos átlagban körülbelül 6 métermázsára buza-termés remélhető. Az idei buza-termés tehát szemben a múlt évvel, több mint két millió métermázsával ígérkezik gyöngébbnek. A termés-eredmény országos átlagban sem kvalitás sem pedig kvantitás tekintetében nem felel meg a várakozásnak.

Az őszi rozs és kétszeres aratása a hegyvidékek kivételével jótórman mindenütt befejeztetett; a cséplés különösen az Alföldön már nagyban folyik. A rozs szalmája elég magas, de a vetések többnyire ritkák voltak: a rozs kalásza pedig inkább hibásnak jelezhető, mint rendszeres, mert nemcsak hogy sok a sorba kalász, hanem elég sok helyen a szemfejlődés sem volt tökéletes. A hőség és az ezt megelőző ködös időjárás, az eső, a rozsban néhol jelentékeny kárt okozott, mindazáltal a rozs kvalitása nagy átlagban mégis elég jónak nevezhető. Rozzsát 2,001,896 kat. holdnyi terület volt bevetve. Az ezen területen remélhető összes termést — habár a rozs terméskilátások is több helyen csökkentek — még mindig mintegy 11-12 millió métermázsára becsülhetjük és így az idei rozstermés mennyiségileg valamivel jobbnak ígérkezik a tavalyinál, amikor is tudvalegőleg összesen 11-13 millió métermázsára roszunk termett.

Az őszi árpát nagyobbára már kicséplétek, az eredmények többnyire a közepes átlagnak felelnek meg, úgy minőség, valamint mennyiségére nézve.

A tavaszi árpa aratása is sok helyen folyik, sőt néhol már be is fejeztetett. A termés nagyobbára gyenge közepes és csak helyenkint mondható kiélegítőnek, vagy éppen jónak. Minőségileg is inkább gyenge közepes az eredmény, mivel sok a hibás szemű és az utóbbi eszésekkel is szenvedett az árpa.

Szárpa általában a normálisnál jóval kevesebb lesz az idén. Az árpával bevetett terület tott 1,790,940 kalasztrális holdat, amelyről az eddigi eredmények és kilátások szerint alig lehet többet remélni, mint 10 millió métermázsát, vagyis országos átlagban és kat. holdankint mintegy 5-7 métermázsát. Tavalyi termést összesen 11-13 millió métermázsára és így mennyiségileg körülbelül 1/2 millió métermázsával kisebb termésre van kilátás.

A zab-vetések aratásához különösen az Alföldön már szintén hozzáfogtak, sőt néhol hamarosan el is készültek az aratással.

A vetések ritka helyen feleltek meg a kívánalmaknak. A termés kilátások ugyan hasonlólag a többi terményekhez, habár kisebb mértékben is, de szintén esőkentek. Viszont néhol a hegyi vidékeken a kedvezőbb esős időjárás következtében a még zölden álló vetések valamit javultak. Mindazonáltal országos átlagban az idei zabtermés a tavalyinál kisebb eredményt ígér.

Legtűrhetőbben állottak s részben állanak a vetések a Duna-Tisza közén és a Tisza-Maros szögén, ahol általában 6 métermázsára termésre van kilátás. Másutt azonban csak 5-6 métermázsára és részben még ennél is kisebb termés várható. A zabbal bevetett terület tesz 1,788,227 kat. holdat, melyről remélhető, mintegy 9-10-11 millió métermázsára különbözőkvalitású termés és így kat. holdankint és országos átlagban megközelítőleg 6-4 métermázsát lehet számítani.

A kukorica-vetések ama vidékek kivételével, ahol nem volt elég eső, vagy ahol a vetést csak későn lehetett elvégezni, általában jól fejlődnek.

A burgonya általában kielégítően fejlődik; de a Duna-Tisza közti felső részben, valamint a Tisza jobb- és balpartjai vidékén szárazság hervasztja és a gumó képzését is akadályozza.

A kerti vetemények, hüvelyesek és káposztafélék fejlődése néhol ugyan az eső hiánya miatt kevésbé kielégítő, nagybörzszt azonban nincs panaszra ok. A káposztát több felé hernyók és földi bolhák károsítják.

Biztatón áll a komló, a len és kender, a répa és a dobány.

A szőlőtermés kilátása változatlanul kedvező maradt. Kivétel csak a dunántúli vidék képez, ahol a tőkék a déli fagytól sok helyütt szenvedtek. Szörványosan a peronoszpóra fellépését jelzik, helyenkint pedig a szőlőmoly okoz tetemes kárt.

A gyümölcs-termés gyöngének ígérkezik.

A miniszteri jelentés becsülésének főbb számadatai összehasonlítva június 30-ikán észlelt állapottal és a tavalyi eredménnyel a következők:

	Várható termés		1900. évi termés
	június 10.	június 30.	
	métermázsákon		
Buza	85,512,716	86,219,451	83,434,171
Rozs	11,690,380	11,759,778	11,128,120
Árpa	10,222,087	10,243,385	11,780,528
Zab	9,609,095	9,637,297	10,297,738

Hetiszemle.

Budapest, július 13.

Gabona. (Reich Jenő és társa jelentése a *Buda-pesti Napló* számára.) Az időjárás a hét kezdetével még derült és meleg volt, melyet azonban nemsokára, borulás követett és mérsékelt légáramlatok mellett a hőség is esőkent. Csapadék gyakrabban fordult ugyan elő, de csak rövid ideig tartott. Az aratási munkálatok mindenütt folyamatban vannak és helyenként már be is fejezték. A próbacseplések nagyon különböző eredményt adnak és még mindig nem lehet határozott képet alkotni. Az eredmény sok helyen nem felel meg a várakozásnak. A külföldön az időjárás nem ad okot panaszra és a kilátások nagybörzszt változatlanul kedvezőek.

A külföldi piacok továbbra is tartózkodnak, a hangulat kedvetlen, inkább lanyha és a forgalom is állandóan korlátozott. Amerikában a kiviteli üzlet tótosan élénk, a terméseredmény nagyon kielégítő és buzában összesen 704,380,000 bushellre becsülik, a tavalyi 522,229,505 bushellhez szemben. A látható készletek buzában a Bradstreets jelentése szerint 1,483,000 bushellre csökkentek. Az árak egyébként esökkenőek voltak és csak a hét végével voltak ismét gyorsan emelkedőek, mert egyrészt a rendkívüli hőség és esőhiány mellett károktól tartanak, másrészt pedig európai számlára nagybörzszt vételek eszközöltettek. Angliában a hangulat némileg kedvezőbb volt; a nékül azonban, hogy az árak jelentékenyebb változást tüntetnének fel. A francia piacokon jobb időjárásra a hangulat bágyadt maradt; épp úgy mint a német piacokon is, melyek a vevők tartózkodása folytán lanyhulásra hajlanak. A hét végével egyébként az árak itt is gyorsabban emelkedtek és a forgalom is élénkebb volt. A többi kontinentális piacokon a fogyasztás állandóan növekszen vásárol, mi mellett árak alig tarthaták magukat.

Nálunk a forgalom csak korlátozott maradt, mi mellett a fő kenyércikkeken alig van említésre méltó változás. Takarmánycikkék, árpa kivételével, lanyhák.

Az üzleti forgalomról e héten a következőket jelenthetjük:

Buza (6) a hét első napjaiban alig részesült figyelemben, jóllehet a kínálat gyenge volt, a malmok

sem tanúsítottak érdeklődést és a forgalom a leg-szebbek korlátok között maradt. Később a szerint, amint egyes malom némi vételkedvet mutattak vagy tartózkodások voltak, változott az irányzat is, hogy egyenlegként azonban alig tűntessen fel némi változást. Uj buzából már mint a szerinti ajánlatok vannak, melyek eladásra nehéz és szűre jó termést mutatnak. Az eladásra került első waggonokért 70—80 kg. jótállással 8.—8.20 K. fizettek 3 óra helyben. Az összeforgalom 60.000 mm.

Rozs (6 ár) el volt hanyagolva és csak néhány waggont lehetett változatlan árban 6.90—7.05 K. készpénzért helyben és budapesti paritásra elhelyezni. Uj rozs ellenben egy a fogyasztóknál, mint kiviteli előokra jobb érdeklődéssel találkozott és azonnal szállítandó áru szilárdan tartott árakat ért el. Pestvidéki árúrt júliusra 6.95, július—augusztusra 6.85 K. készpénzzel ígérték, míg azonnali szállítással 7.07½ K. volt budapesti paritásra elérhető. Nyirvidéki származék csak szórványosan volt forgalomban és ab Érmihályfalva 6.20—6.35 K. készpénzben ért el.

Árpa (takarmány- és hántalási előokra) ó árban nem találkozott érdeklődéssel és jelentéktelen forgalom mellett 10 fillérrel vett. Az elkelt kisebb tételekért 6.35—6.50 K. fizettek helyben. Uj árpa szórvány minőségben és mint a szerint is adatot el és árban jól tartott maradt. Helyben 6.10—6.25 K.-ig jegyzünk.

Zab bővebben érkezett a piacra, ennek ellenében az érdeklődés azonban csekély maradt és a vevők is tartózkodóak voltak. Az árak 15—20 fillérrel csökkentek és ca. 8000 mm. forgalom mellett szín és tisztaság szerint 7.—7.50 K. között alakulnak helyben. A hét végével a hangulat valamivel kellemesebb.

Tengeri ugyancsak jól van kinálva, a nélkül, hogy megfelelő kereslettel találkozott volna és 5 fillérrel olcsóbb. Helyben és helybeli paritásra 5.20 K.-t jegyzünk. Kőbánya részére néhány ezer métermássa prima áru, kőlések ellenében oseréltetett, gyengébb armért 3 fillérrel a határidő jegyzésén alul fizettek. Tiszavideki állomásokon az árak szintén 5 fillérrel olcsóbbak és 4.65—5.— K. között alakulnak.

Olajmagvak: Káposztarepce készáru a fedezéskre szilárd határidőjegyzésk dacára osendes volt, mert a külföld az üzletet nem vett részt, helybeli olajgyárak pedig csak olcsóbban akartak vásárolni. Budapesti paritásra 12.45—12.50 K.-t fizettek. Bánáti repceből két nagyobb tétel szeptemberi szállításra bánáti állomásokon átvéve 12.35, illetve helyben 13.—K.-t ért el. Káposztarepce 1901. augusztusra 12.80—13.05 K. között váltakozott és 12.80—12.90 K. között zárul.

Ipar és kereskedelem.

As Országos Iparjegyzőtél végrehajtó-bizottsága tegnap Matkovits Sándor v. b. t. t. elnöklésével ülést tartott. A körmőbányai fafaragó-iskola képzésnévelnek értékesítésére vonatkozó miniszteri leirat tárgyalása után tudomásul vette a bizottság, hogy a miniszter az egyesület alapszabályainak módosítását jóváhagyta. A bizottság az elnök előterjesztésére elhatározta, hogy a kereskedelmi miniszternek kérdést intéz a Hazai Beszerzési Források kiadásának anyagi támogatása iránt, a gyárosokat pedig körlevélben felhívja, hogy termelt cikkeikre vonatkozó adataikon kívül közöljék ama kereskedő cégek neveit is, amelyeknél készítményeik kaphatók. A kendergyártás háziiparilag nagyban leendő meghonosítására vonatkozó leiratot a bizottság tudomásul vette. A makói ipar-és gazdasági kiállítás, valamint a máramarosi gazdasági egyesület háziipari kiállításának meghívását az egyesület elfogadta. A Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete átírt az egyesülethez, melyben az egyesületet az ipari telepeken előforduló balesetek bírói mérlegelése ügyében való részvételre hívja föl. A bizottság kiállításba helyezte támogatását. Vörös László országgyűlési képviselő, az újonnan alakult Országos Iparpártolási Szövetség részéről azt a kérelmet terjesztette elő az egyesülethez, hogy az egyesület a szövetség működésében vegyen részt. A bizottság kimondta, hogy a szövetség működését támogatja. Elhatározta továbbá a bizottság, hogy a kereskedelmi miniszter elől terjesztje egy budapesti gyárnak a Magyar Királyi Államnyomda külföldi gépbeszerzése ügyében benyújtott panaszát. Több belső ügy elintézése után az ülést véget ért.

A részvénytársulatok pénzügyi eredményei az utolsó negyedésszámad alatt. Ilyen címen jelent meg dr. Kőrösy József, a fővárosi statisztikai hivatal igazgatójának legújabb statisztikai munkája. A nagyértékű mű első füzeté érdekes képét adja az 1874—1898. idő gazdasági történetjének.

A bankokra vonatkozó adatokból megtudjuk, hogy 1874. év elején 16 bank létezett 50 millió forint tőkével. Ezek közül jelenleg csak 5 áll fenn, míg a rákövetkező huszonegy év alatt keletkezett 18 közül 16. A bankrészenyekbe fektetett összes tőke az 1898. évvel záródó negyedésszámad végén 108 millió forint. A bankok tiszta nyeresége a negyedésszámad alatt 108.5 millió forint, azaz évi 8.3%-os, levonva ebből a tartalékok dotációját s a jutalékokra kiadott 8 millió frtot, az átlagos osztalék 7.3%. Ha azonban a részvényesek ezen bevételéből egyrészt levonjuk különböző veszteségeiket, melyek — a kurzusvesztések beszámításával — 36½ millióra rúgnak, másrésztől hozzáadjuk az elővételi jogokban élvezett 12 millió frt hasznát, az átlagos évi jövedék 4.4%, ha az osztalékszámításnál a bekövetelt felpénzt is figyelembe vesszük, csak 4.8%. Takarékpénztár 1874. elején 7 létezett, melyek közül azonban ma még csak 4 áll fenn, míg a rákövetkező negyedésszámad alatt alapított 7 takarékpénztár közül ma még 6 létezik. A takarékpénztárakba fektetett összes tőke jelenleg 25 millió forint, melylyel a negyedésszámad alatt átlag nem kevesebb, mint 28.5%-os nyereséget ért el. Ezen rendkívül kedvező eredmény arra vezetendő vissza, hogy a takarékpénztárak csekély tőkéjükhöz képest igen nagy

idegen tőkét forgatnak és tulajdonképeni kockázattal járó üzletekkel nem foglalkozhatnak. 100—100 forint takarékpénztári befizetés 1892-ben 500 forintot ért, jelenleg 845 forintot. A 25 év alatt elért összes nyereségből a tartalékok dotációján kívül jutalékokra fordítottak 5.6 millió, osztalékokra 45 millió forint. Az átlagos évi osztalék a huszonegy év alatt 18%. Ehhez hozzájárult 16 millió forint elővételi jogokból eredő nyereség, mely veszteségeikért 1 millió vonandó le, úgy hogy a tiszta részvényjárdék nagymértű elővételi jogok következtében a névleges tőke után 24.4%-a bekövetelt felpénzek számbavételével 19.3%.

A munka második befejező része, mely az összes fog megjelenni, a többi részvénytulajdosokkal foglalkozik, valamint összefoglalást fog nyújtani az összes részvénytársulatok eredményeiről. Az első füzet 1 korona 50 fillér.

Fizetéseketelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseketelenségeket jelenti: Fránki Testvérek (tulajdonos: Fránki Sándor) kereskedő cég Budapest (Kerepesti-ut 56), Franzblau Scheindel nagykereskedő Jasko, Mazliach J. Sámuel Schabatz, Selbstständigkeiti munkás fogyasztó-, előleg- és hitelszövetkezet Lindau.

Szésszáraz. A kontingens nyersszesz ára Budapestben pénzben 42.— korona, árban 42.50 korona. Bécsben 40.60 korona pénzben, illetve 41.— korona árban.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-lővárosi sertés-konsumvásár árjegyzése 1901. évi július 13. Készlet 533 darab. Erkezett 632 darab. Összesen 1015 darab. Eladott 914 darab. Maradt 101 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm sulyban 83—88 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 84—88 koronáig, 320—380 klg. sulyban 84—87 K.-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilós 78—80 koronáig. — Malac 70—84 korona. A vásár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, július 13.

Javult irányzat mellett 5 fillérrel magasabb árákkal 17.000 métermássa buza került forgalomba.

Uj rozs ártartó, élénk kereslettel. Zab változatlan.

Eladott: Buza, Tiszavideki: 1100 mm. 77.5 k. 900 mm. 77.7 k. 8 K. 12½ f., 150 mm. 78.6 k. 8 K. 10 f. 500 mm. 78 k. 8 K. 10 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 10 f., 250 mm. 75 k., 200 mm. 74.5 k. 7 K. 87½ f. Csabai: 300 mm. 79 k. 8 K. 20 f. Szarvasi: 2500 mm. 78 k. 8 K. 15 f. Szentesi: 2140 mm. 77.4 k. 8 K. 10 f. Marosi: 2000 mm. 78.2 k. 8 K. — f., 300 mm. 76.8 k. 7 K. 95 f. Zentai: 1500 mm. 74 k. 7 K. 87½ f. Bácskai: 100 mm. 75 k. 7 K. 80 f. Raktár: 1000 mm. 76 k. 7 K. 85 f. Mára három hónapra. Rozs: 100 mm. 7 K. 17½ f. Uj: 500 mm. 7 K. — f. ab Üllői július 15. szállítás, 200 mm. 7 K. 05 f. par., 1000 mm. 6 K. 40 f. ab Kalocsa jul. száll., 500 mm. 6 K. 95 f. ab Kalocsa jul. száll. Zab: 100 mm. 7 K. 45 f., 100 mm. 7 K. 20 f. Repce: Uj: 100 mm. 12 K. 25 f. ab Budapest hibás.

Készpénzfizetés mellett. A készáru hivatalos jegyzése a budapesti ár-és értéktözsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kilós	50 kilogramm Ára		Kilós	50 kilogramm Ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavideki	76	7,70	7,80	80	8,15	8,25
"	77	7,80	7,90	81	0,—	—
"	78	7,90	8,00	82	0,—	—
"	79	8,00	8,10	83	0,—	—
Fehérmegyeri	76	7,70	7,80	80	8,00	8,15
"	77	7,75	7,85	81	—	—
"	78	7,85	7,95	82	—	—
"	79	7,95	8,05	83	—	—
Pestvidéki	76	7,70	7,80	80	8,00	8,15
"	77	7,75	7,85	81	—	—
"	78	7,85	7,95	82	—	—
"	79	7,95	8,05	83	—	—
Bánági	76	7,60	7,70	80	—	—
"	77	7,65	7,75	81	—	—
"	78	7,75	7,85	82	—	—
"	79	7,85	7,95	83	—	—
Bácskai	76	7,80	7,90	80	—	—
"	77	7,85	7,95	81	—	—
"	78	7,95	8,05	82	—	—
"	79	8,05	8,15	83	—	—

Egyéb gabonaművek		Kilós	50 kilogramm Ára	
			K.-tól	K.-ig
Rozs	uj elsőrendű	70—72	7,—	7,15
"	másodrendű	—	6,40	6,75
Árpa	takarmány	60—62	6,—	6,75
"	égetni való	62—64	6,10	6,20
"	sűrűsítőre való	64—66	0,—	0,—
Zab	—	30—41	7,—	7,20
Tengeri	ok bányágit	—	0,—	0,—
"	mámenű	—	6,20	6,25
Repce	uj káposzta	—	—	—
"	bányágit	—	4,50	—
Kalás	—	—	—	—

A határidőüzlet folyamán a következő kitések történtek:

Buza októberre . . . : 8.10—8.11—8.12—8.13—8.11
 Áprilisi buza 1902. . . : 8.45—8.46—8.47—8.48—8.47
 Rozs októberre . . . : 6.89—6.89—6.87—6.86—6.85
 Zab októberre . . . : 6.31—6.32—6.33—6.32—6.31
 Tengeri júliusra . . . : 5.28—5.29—5.30—5.27—5.28
 Májusi tengeri 1902. . . : 5.04—5.03—5.05—5.06—5.07
 Augusztusi repce . . : 12.75—12.85

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza októberre	8.08	8.09
Áprilisi buza 1902.	8.43	8.44
Rozs októberre	6.84	6.85
Zab októberre	6.29	6.30
Tengeri júliusra	5.28	5.30
Májusi tengeri 1902.	5.04	5.05
Repce augusztusra	12.85	12.95

Déliután fél 5 óraker zárul:

Buza 1901. októberre	8.08—8.09
Rozs októberre	6.88—6.89
Zab októberre	6.30—6.31
Tengeri júliusra	5.36—5.37
Májusi tengeri 1902.	5.07—5.08
Repce augusztusra	12.65—12.75

A budapesti értéktözsde.

Az üzlet a mai tőzsdén más határok közt mozgott, mint az utolsó napok alatt. Allitalog Németországból és Amerikából jobb hírek érkeztek, tényleg a contremine találkat adott a fedezésre és így történt, hogy a vezető értékek felfelé irányultak s előtőzsdénken szilárdan zárultak.

A helyipiac kedvező lefolyású volt, a forgalomba került értékek emelkedtek s szilárdan zárultak. A déli tőzsde igen kedvező volt, végül azonban alacsony Berlinre és némi realizációhajlamra gyengébben zárult.

A helyipiac változatlanul kedvező maradt a déli tőzsdén csekély forgalom mellett.

A járadékpiac szilárd. Valuták és érváltók változatlanok.

As előtőzsde: emelkedő.

Kötötték: Magyar hitelrészvény 629.—631.25. Osztrák hitelrészvény 623.50—627.—. Államvasutak 627.50—631.—. Jelzálogbank részvény 453.—455.—. Rimamurányi 430.—439.—. Közúti vasut 564.—569.— korona.

A déli tőzsde tartott, végül gyengébb.

Jegyztek: Magyar hitelrészvény 628.—629.50. Osztrák hitelrészvény 624.50—627.—. Államvasutak részvény 629.50—631.—. Rimamurányi 437.50—439.—. Déli vasut 87.50—89.—. Közúti vasut 567.—569.— korona.

Forgalomba került tovább: Koronajáradék 92.95—98.25. Ganz 2520.—. Városi vasut 282.—286.— korona.

Utőtőzsde. A 4-urai záralkor maradt: Osztrák hitelrészvény 625.75. Magyar hitelrészvény 630.—. Leszámitoló 425.—. Rimamurányi vasmű részvény 436.—. Osztrák-Magyar államvasut 631.—. Közúti vasut 567.—. Villamos vasut 284.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerü hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ár-folyamatok állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar ———— korona, vörös aprószemű ———— korona, vörös erdélyi ———— korona, vörös bánági ———— korona, középszemű ———— korona, nagy szemű ———— korona. Disznózsir: budapesti: 49.50—50.— korona, vidéki ———— korona. Táblaszalonna: légszenzártított vidéki ———— korona, városi 4 darabos 40.—40.50. korona, 8 darabos 42.—42.50. korona, füstölt ———— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 12.—12.25 korona 120 darabos ———— korona, 100 darabos 13.25—13.75 korona, 85 darabos 15.—15.50 korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 10.50—11.— korona, 100 darabos 11.75—12.25 korona, 85 darabos 13.25—13.50 korona. Szilvaiz: szlovéniai 19.25—20.— korona, szerbiai 17.75—18.25 korona, azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátözsde.

Bécs, július 13. (A Budapesti Napló telefonteljesítése.) Magyarországból e héten egyre-másra érkeztek a jelentések a kedvezőtlen cseplesi eredményekről, de ezeket a híreszteléseket nem erősítették meg. Az itteni piacon a kedvező időjárásra való tekintettel és a lanyha külföldi jelentésekre reakció állott be és az irányzat javult; a gyöngülés a hét végén elenyészelt. Közben mérsékelt emelkedés mutatkozott, buza, tengeri és zab 6 fillérrel, rozs 4 fillérrel javult, ami arra vezethető vissza, hogy a külföldi piacok megerősödtek és az észak-amerikai tőzsdén baisse jelentkezett. Az Egyesült Államokban folyton tartó hőség komoly károkkal fenyegette a tengerit és ez a körülmény paralizáló hatással volt a buzára, amelyben nagyon kedvező aratás várható, noha a nyári buzában a hőség meglehetősen károkat okozott. Az angolországi piacon a forgalom első stádiumában az irányzat szilárd volt, de azért lényeges javulás az árakban nem állott elő.

Kötötték: Buza ősze 8.85, rozs ősze 7.20, zab ősze 6.65, tengeri július—augusztusra 5.60—5.61, tengeri szeptember—októberre 5.79—5.81, tengeri május—júniusra 5.37, repce augusztus—szeptemberre 13.20—13.35 K.

A készárúk piacán az árak feleinte csak idei árakban s kizárólag rozsbán fejlődhetett ki; a kínálat emelkedett s az árak a hét elején 5 fillérrel hanyatlottak.

Eladattak mai rakodással: 7-35 K. és e heti időtartama 720 K. Érsekújvárról 7-50 K., Pozsonyból, 6-40 K., Debrecenből 7-20 K., Udvardról 7-15 K.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde nyugodtabb felhajtásra nyugodtan indult.

Déli tőzsde változatlan.

Zárlat ismét gyöngye Berlinre.

Bécs, július 13. (Magyar értékek zárlata.) 4 1/2-os aranyjárdék 118.15. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 143.—.

Bécs, július 13. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/20-os papírjárdék 99.30. 4 1/2-os osztr. aranyjárdék 118.40. 1860-os sorsjegy 139.75.

Bécs, július 13. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 625.50.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, július 13. (Tőzsdei tudósítás.) A newyorki tőzsde tegnapi viharos hangulata dacára itt eleinte meglehetősen szilárd volt az irányzat azokban a bank- és bányarészvényekben történt fedezések miatt, amelyekben a múlt héten nagyobb üzleteket kötöttek.

Berlin, július 13. (Zárlat.) 4 2/20-os papírjárdék —, 4 1/2-os osztrák aranyjárdék 100.80. Elbavölgyi vasút —, Magyar koronajárdék 94.—.

Berlin, július 13. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4 1/2-os magyar aranyjárdék 98.90. Magyar koronajárdék 94.00.

Hamburg, július 13. (Zárlat.) 4 2/20-os ezüstjárdék 98.90. 1860. sorsjegy 140.50. Déli vasút 20.90.

Frankfurt, július 13. (Zárlat.) 4 2/20-os papírjárdék 99.—.

Budapest-kőbányai serteskereskedelmi osztrák jelentése.

Július 13. A sertesüzlet irányzata kellemes. A) Hízott sertesek ára: I. A) Magyar és elsörendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 76-78 fillérig.

(páronként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 85-86 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 84-85 fillérig.

Sertesüzlet száma 1901. július 11. napján volt készlet 51276 darab. — 1901. július 12. napján felhajtott 39 darab.

Napirend.

Napló. Vasárnap, július 14. — Római katolikus: F. 7. Bonavent. — Protestáns: F. 6. Bonavent. — Görög-ortodox: (július 1.) G. 6. Jul. X. J. — Zsidó: Tham. 27.

A miniszterek nem fogadnak. Nemzeti Múzeum. Régiségért nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

A Nemzeti Szalon kiállítása d. e. 9 órától este 7-ig. Belépődíj 50 fillér.

Országos Képtár és metszetkiállítás az Akadémiában d. e. 9-1-ig.

Iparművészeti múzeum az Üllői-úton nyitva 9-1-ig. Technológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 9-1 óráig.

Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-út 72.) nyitva délelőtt 9-1 óráig.

A földtani intézet múzeuma d. e. 10-1-ig. Belépődíj nincs.

Közlekedési Múzeum a Városligetben nyitva 9-12-ig. Az Akadémia Goethe-szobája zárva.

Múzeumi könyvtár zárva. Akadémiai könyvtár zárva. Egyetemi könyvtár zárva.

M. kir. etatisztikai hivatali könyvtára zárva. Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt.

UTMUTATO.

Sternberg Armin és Testvére cs. és kir. udv. hangszergyár központi főraktárában Kerepesi-út 36. címbalmok, hegedűk, fuvolák s minden más hangszer.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Leány- és Rubizító-intézet, Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. (az intézet saját palotájában) Az intézet vagyonja 1900. december 31-én 6,717,355-21 korona.

Kivonat a hivatalos lapból. — Július 13. — Kinevezések. A földmivelésügyi miniszter Medvoczky Zsigmond és Steiner Gábor műszaki tanácsosi címmel felruházott kir. főmérnököket.

Vízállás. Jul. 13. 12. 13. m t e r. Inn. Duna. Sebárding 0.-1.88. Passau 2.99 2.80. Yinz 0.47 0.77.

Table with 4 columns: Inn, Duna, Sebárding, Passau, Yinz, etc. and 4 columns: Tisza, M-Sajó, Tóköz, V-Nagy, etc. showing water levels and other data.

végül Bartalendi Adolf irodaságdíjaztat a szolnoki m. kir. főyammernöki hivatalnál, az igazságügyminiszter és Csáki kir. járásbíróknál ideiglenes minőségben alkalmazott Kiss József aljegyzőt állásukban végleg megerősítette.

TÁJÉKOZTATÓ.

Utánzások miatt kérünk Rosa Schaffer. pontosan a névre figyelem! Szépség gazdaság, szépség hatalom.

Ezt a legnagyobb kincset elérni eddig egyedül csak Mme Rosa Schaffer szerb kir. udvari és kamara szállító.

BÉCS, L. Kohlmarkt 6. által feltalált és használt és sok kiállításon első díjjal kitüntetett szépségcsereznek sikerült.

Poudre ravissante: kizárólag szabadalm. minden hölgynek, aki egyszer megkísérelte, nélkülözhetetlen, a bőrt vakító fehérré teszi, csodálatos zománca alatt eltűnik minden bőrkütyök, még a himlőhelyek és anyajegyek is, elsimítja a bőr ráncait, összehúzza a porusokat és minden női arcot vakítóvá és fiatalá változtat. Ez az egyedüli poude, melynek használata után mosni lehet a néki, hogy a bőrről szenzációs hatása eltűnne. Egy kárton ára 5 kor. és 3 kor.

Crème ravissante: évtizedekkel fiatalít, a bőrt ruganyosabb és használnia kell. Egy tégely ára 3 korona.

Eau ravissante: a bőr petyhüdtséget megakadályozza, meg erősíti a bőrt és a legkitűnőbb biztos hatása toilette-víz. 1 üveg ára 5 korona.

Savon ravissante: fölülmúlhatlan szépségzsabb. Ara 1.60 és 2.40 korona.

Mme Rosa Schaffer "Kinoir" jával minden ősz hajnak ifjú Schaffer "Kinoir" színtet változója vissza, a legpompásabb szőke, a legfényesebb gesztenye barnoszerű fekete színt. A "Kinoir" egyszeri használata elegendő, hogy a haj színt örökre szőkének, barnának vagy feketének tartsa meg. Semmi mosás sem képes az élt árnyalatot eltávolítani, a fejbőr tisztá és fehér marad. Kartonok ára használati utasítással együtt 3 és 10 korona.

Ajánlom újonnan készített homlokotömöt, melynek minden hölgynek ajánlom. A 3 kor. Valamennyi szellem csodálatos hatású teljes garantiát nyújtok. Számítalon köszönő és elismerő írásmat a legmagasabb körökben bárki megtekintheti. Főraktár: ROSA SCHAFER, Bécs, L. Kohlmarkt 6. Budapest: Török József, Király-utca 12. Dr. L. és J. Egger, Gyógyászter a "Nádorhoz" Váci-körút 17 sz.

Időjelzés. — Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, július 13.

A légnemű eloszlása egyenletesebb lett, de viszonylagos eloszlása nem változott. A maximum Angliát, a minimum a Balkán félszigetet és környékét borítja.

Az idő Európaszerte jobbra feldőlnél és csak elváltva volt csapadékos.

A hőmérséklet csaknem mindenütt emelkedett. Nálunk az idő meleg, változókéony és helyenkint zivataros volt. A Duna-Tisza közén tegnap erősebb jégverések is voltak.

Küldés. Meleg idő várható helyenkint zivataros esővel.

Vízállás. Jul. 13. 12. 13. m t e r.

Table with 4 columns: Inn, Duna, Sebárding, Passau, Yinz, etc. and 4 columns: Tisza, M-Sajó, Tóköz, V-Nagy, etc. showing water levels and other data.

Színházak, szórakozó helyek.

FŐVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1901. július hó 14-én.
Délután 3 órákor fél helyárrakkal.

A szultán.

Operett 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerette: Verő György.

Este:

Csillag Teréz vendégfelléptével.

A nagymama.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Csiky Gergely.
Kezdeté 7 órákor.

VÁROSLIGETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1901. július hó 14-én.
Délután 4-kor fél helyárrakkal.

Bakó László és Föld Irén vendégfelléptével.

A vasgyáros.

Színmű 4 felvonásban. Irta Ohnet György, Fordit. Fái J. Béla.

Este:

Sziklai Kornél és Láng Etel mint vendég.

Ócska brigadéros.

Látványos boházó énekekkel és táncsal egy próloggal és 4 felvonásban. Irta Feld Mátyas. Zenéjét összeállította Barna Izsó.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1901. július hó 14-én.

Előszór:

Eszter.

Bibliai melódrama 3 felvonásban. Irta Zöldi Márton. Zenéjét szerette Singer Nándor.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

WULFF EDE CIRKUSZA.

Ma vasárnap, július 14-én

2 nagy diszeladás 2

d. u. 4 és este 7 1/2 órákor.

Fellépte Wulff Ede igazgatójának.

Mindkét előadásban (utolsó vasárnap) színe körül: **Utazás a Kárpátokban.**

Továbbá fellépnek az oly nagy sikerrel szerződött specialitások:

The Hartley Wonders

nagyszerű hordóúgrók.

MISS CHRISTINE

csodálatosan idomított kutyáival és majmaival,
Holnap este 7 1/2-kor: **nagy diszeladás.**

ŐS-BUDAVARA

Ma, vasárnap a mulatóhely d. u. 3 órákor nyílik meg.

Nagyszerű új Varieté-műsor.

Les Alexandros, La és De, The Olinos, Les Gignac, The five sisters Lorisson és a többi világhírű különlegességekkel.

A délutáni előadás félhelyárrakkal.

Három zenekar

u. m. a. m. k. budapesti honvédkerület, a cs. és kir. 68-ik gyalogezred és az olasz bersaglieri-zenekar.

Ben-All-Bey varázslóházaiban és a "Folies Caprice"-ban új műsor. Amerikai scating rink. Fényes kivilágítás.

Belpódij 60 fillér. Gyermeknek 12 Áven sőt 20 fillér. Kedvezményes jegyek az összes üzletben kaphatók.

A földalatti villamos éjjeli 1/2 óráig közlekedik.

Társaskocsi egész éjjel.

ÁLLATKERT.

Ma és mindennap a délutáni órákban 4, 5 és 6 óráig egy előrenyúló látványosság látható.

Mrs. A. Bonethy

ségidomított állataival, melyek a szabadban ellen-
150 fősnek egymással, itt azonban egy kerecsben
nemcsak megérnek egymás mellett, de a legbánu-
latosabb mutatványokat végzik a közönség előtt.
Belépődij mint rendszer.

omlokozat-festék-gyár

Kronsteiner Károly

BÉCS, III., Hauptstrasse 120.
(saját házában).

Arany-érmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari bányák és gyári telepek, építési vállalatok, építésmesterek, egyszerűen gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mészben földalattal, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilóként 16 krtól féllel szállítanak és a mi a festékek szin-
tisztaságát illeti, azonos az olaj-
festékekkel.

Mintakártya, egyszerűen használni utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Julius 19-től kezdve csak 2 hétig!

William Caspar vad-délafrikai búr csoportja

az Állatkertben.

A búrok élet- és háremódja.

Eredeti transváli, Oranje állami és Cap-burok. A társaságnál levő összes búr családok részvételével a most folyó délafrikai harcokban, kik részint megszállott hadifoglyok, részint pedig a rossz bánásmód miatti kénytelenített hazajutást elősegítik. Afrikanderek, utálandók, bushman-ek, csocste-ek Cap gyarmatosok, Cap búr, vadászok, gyarmat-csapatok, jmaló-j-vezetők, zulu-kafferek, vándok, máta-bale-ek stb.

270 személy 270

Eredeti 4-6 fogatos öbörfogatok, maschinoföldi díszfogatok, hajmérésítő lovasmuntányvok és kocsiközök 130 méter hosszú és 12 méter magas hegy-sziklákon, afrikai vadászok, tájképek, bariakás, zulu-kafferek fellázdása, spionskopi csa.

Naponta 2 előadás 5 és 8 óráig

az újonnan épült óriási arenában. Tribün 6000 személyre

Elektromos világitás.

Saját zenekar.

Helyárak: Páholy 4 személyre 16 kor. Számozott zárások 3 kor, I. tribün 2 kor, II. tribün 1 kor, 50 fill. Ülőhely 1 kor. Minden lej az Állatkertbe való belépésre jogosít. Előre váltva 60 fillérért az összes trafikokban kapható. 17-től, szerdától kezdve, párhelyek és számozott helyek a Royal-szálló-beli irodában reggel 9-től d. u. 3-ig előjegyezhető.

Graz. Graz.

Hotel „zur goldenen Birne“

a város központjában, a meráni parkkal szemben, a legzebb fekvésű szálló, újonnan kényelmes berendezve. Villanyvilágítás.

HUTTER J., tulajdonos.

Dr. Renner vizgyógyintézete

bejáró betegek számára.

Budapest, VII., Valeró-utca 4. (Telefon).

Az intézet 34 év óta áll fenn, most teljesen újja alakítva, a legmodernebb gyógyeszközökkel szerellett föl.

Alkalmazásban levő gyógyeszközök

A tudományos vizgyógyászat összes eljárásai, masszázsa, villa-mo-kezelés (eljárások), az elektroterápiás minden faja (galvanizáció, faradizáció, franklinizáció, elektromos masszázsa), hűtőeszközök (Psychrophor stb.).

SZÉNSAVAS FÜRDŐK

(Nagheimi eljárás, szivajások számára). Kezelés alá vétetnek. Különféle ideg- és gerincbajok, ideges gyöngörzés, állapottok, álmatlanság, szédülés, a gyomor és belek rendbetege, idült ízületi és izomsz. stb. Prospektus kívánatra. Árak mérsékelték.

Diszes ingaórák

5 évi jótállás mellett részletfizetésre kaphatók

Polgár Kálmán

óras- és ókzer-üzletében

Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.

Vidékre árjegyzék bérmentve.

Waldsteiner F. BUDAPEST.

IV., Mária Valéria-utca 5. szám.

ÁRUHÁZA

üveg-porcellán és Christofle-ezüst

Christofle & Co. cég, Páris, dúsan ezüstözött és aranyozott gyártmányok, magyarázó katalógus, Cte des Cristalleries de Baccarat, Páris (Krisztálygyár) készlet Benedikt testvérek, Karlsruhe, Meisnerheini porcellán-gyár (háztartási cikkekben). Eladás gyári árakon!

TARCSA GYÓGYFÜRDŐ VASMEGYÉBEN.

Glaubersó tartalmú szénsavdús források. A legújabb módszerek szerint berendezett pezsgő- és ásványvíz, valamint vaslápfürdők. Kellemes, hűvös éghető, a szénylet minden igényeinek megfelelő olcsó lakások, villanyvilágítás; két jó vendéglő, gyógykert, naponta kétszer: zene, szőp kirándulások. A női szerek bántalmak, sápkór, vérszegénység, továbbá a légzési és emésztési szervek bajai ellen kiváló orvosi tekintélyek ajánlják.

Évad május hó 26-tól szeptember hó 20-ig. Az évadkezdettől június 15-ig és augusztus 15-től szeptember 20-ig tetemesen olcsóbb árak. Fővilágosításba szőlő- és kivánatra prospektust küld a furdőgondnokság. Allandó furdőgondos: Dr. ROZSER LADÁK t. m. főorvos. Tarsai Károly-forrás különösen mint óvkor járvány esetén lövési ajánható. Megrendelések Tarsaföldi igazgatóságához és Budapestben Edecsky L. cs. és kir. utvári szállítóhoz (V. ker., Erzsébet-ér 5. sz.) intézendők. Posta- és távirde-állomás helyben. Vasúti állomás Felső-Eör, a szombathely-pikafői vonalon, honnan a 20 percrenyre (5-6 km) fekvő furdőbe a kötelező kényelmes bér- és társasok (omnibusok) tartják fenn; egy nagyjelű bércsói ára 4 korona 50 fillér. Társasoknál egy hely 80 fillér. Jegyek váltatók a vasúti káuznál Szombathely és Felső-Eör között.

GMEHLING HERMANN

csász. és királyi udvari szállító

bőr- és bőrbutor-gyára

BUDAPEST, VII-ik kerület, Damjanich-u. 6

Bőrszékek, Támlányok, Mappák, Papirkosarak, Kályhaellenzők

••••• stb.

Régi nádszékek bőrrrel bevonatnak.

Szabadalmak

gyorsan és lelkiismeretesen kieszakóztotnak.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körút 17.

Találmányok finanszírozása és értékesítése. Védjegyek beajstromozása. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 56-79.

Pilsenizthal

Kiváló gyógyeredmények ideg- és krónikus betegségeknél.

Dr. Weiss J. gyógy- és vizgyógyintézete. Fennáll 50 év óta

Vizgyógyintézet, villanyvizgyógyintézet, Hírszó Gyógyintézet, masszázs, Fizioterápiás orvosi kezelések, Szabadalmak, Patológiai Intézet.

HOTEL „UNION“ SZÁLLODA

Budapest, az Operával szemben, étterem, telefon, villanyvilágítás.

Utazóknak kedvezmények.

HAGGENMACHER féle PALACZK-SÖR

PARIS 1900 GRAND PRIX

SZALON-SÖR

ERŐTELJES MALÁTÁS

SÖRFÖZDE SAJÁT TÖLTÉSE.

MEGRENDELÉSI HELY: VÁROSI IRDAVA, KADÁR-UTCA 5.

Fénykép!

6 drb Mignon 50 kr. 1 drb Kabinet 80 kr.
3 " Vízit 90 hr. 1 " kis Makart 60 "

Minden más nagyság a legfinomabb kivitelben, a legolcsóbb árak mellett. Vasár- és ünneponon egész nap nyitva és felvételek esős időben is eszközöltetnek.

Rauch Ede fényképezési műterme

Budapest, VIII., József-körút 51.

Magyar tollal írjon minden magyar ember!

SCHULER JÓZSEF

Első magyar acéllíró és tollszár gyárának kitűnő gyártmányai

melyeket hazánkban már mindenütt használnak, felülmúlhatatlanok és jóságuknál fogva angol és más gyártmányokkal teljesen versenyképesek.

Különösen ajánlhatók: Dániel Ernőné 574 szám, 530 szám, 532 szám, 408 szám, 450 szám, 155 szám, 255 szám, 186 szám.

Minden papírkereskedésben kapható.

Gyakorlati gyógytudomány.

Figyelemztetjük a tisztelt olvasókat **Dr. Ollivier** (Páris) vértisztító szerére, a melyek több mint ötven év óta a gyógytudományok oly nagy szolgálatát tesznek. Az 5 pillulát, az 5 szirupot, az 5 pasztillát és főképpen az 5 **csodás piszkót**, utólerhetetlen eredményre vezetnek az összes mérges nemisé és fertőző betegségeit mindkét nemnek, még a legidősebb esetekben is. Utólerhetetlen hatásuk van minden borbajnál és romlott vér ellen. **Egyedül hivatalosan jóváhagyott és 24.000 frankkal államiilag jutalmazott szer.** Ezen autentikus, egyedül létező és határozottan bizalmat érdemlő bizonyítványok tanúsítják ezen kényelmes, ártatlan, hatásos és olcsó szernek későtelten fensőbbőségét. Hasonlítsák össze és ítéljenek, intelligens, gazdag és szegény betegek. Itt biztos és teljes gyógyásra nyílik alkalom. Egy igen tanulságos füzeteket díjmentesen küldünk. Tanácsot levelelég nyújtunk válaszbélyeg ellenében, Rue de Rivoli 33, Páris. Értéstitést nyújt **Török József** gyógyszerész. Bpest, Király-utca 12. és Ausztria-Magyarország összes gyógyszerészei.

Valóban!

"Zachertin" nagyszerűen segít, mint utólerhetetlen rovarpusztító szer.

De csak üvegekben vásárolandó ott, ahol Zachertin-plakátok vannak kifüggesztve.

Költőzködések
vasuton és hajón, az Átrakódok és csomagolás megtakarításával, elfogad az elárártó **szabadalmazott**

Butorkocsival
Care és Jullian szállító
Budapest, V. Arany János-utca 94.

Hazai Ipartermelők Ismertetője.

Ruházati ipar.
Legjobb egyenruhák, legszebb díszöltönyök, legolcsóbb libériák, valódi olasz vivószerék, Tiller Mór és Társa cs. és kir. udvari szállítóknál Budapest, IV., Váci-utca 35. szám.

Szombathelyi magyar pamutipar, Doctor Hermann S. Szombathely. Gyárt nyers, fohértét és szines pamutárakat.

Wolfner Gyula és társa gyapjumosó Ujpesten.

Gép ipar.
Röck István Budapest, IX., Soroksári-utca 24 és Kelenföld. Gőzgépek, gőzkazánok, szivattyúk, hűtők, gépjármű, vízimalm, gőzmalom, gőztelep, olajgyári- és borászati berendezések.

Beschoner A. M. és fia, m. kir. udvari mű-ércöntők, Budapest, VII. külső vasút-ut 119. Ércöntvények, díszöntvények és szoboröntvények.

Sangerhauseni gépgyár magyarországi gyártelepe. Budapest, Külső Váci-ut 1443. Gyárt az összes mezőgazdasági iparok számára szükséges gépeket, főleg cukorgyári és szeszgyári berendezésekkhez.

Kühne E. mezőgazdasági gépyára Mosonban. Főraktár: Budapest, V. Váci-körút 57/A, Hungaria-Drill- és mindennemű gazdasági gépek.

Hirman Ferenc fémtöredék és ércáru gyár. Budapest, VII. Csányi-ut. 9.

Miklóssy-féle acélműgyár Felső. Gyárt mezőgazdasági, bányászati és vasuti szerszámokat. Árjegyzék kerendő.

Papír ipar.
Első magyar acélrótól, tollszár- és indigó maszólapgyár. Schuler József, Budapest. Gyártételep és irda VI., Dalnok-ut. 26. sz. Gyártékeny osztályban: Fényerény negatív és pozitív másolópapír és vésnap. Szabadalmazott indigó és szines másolópapír. Rajzmásolópapír és olajlapok. Fénymaszólatok avonka- eszközök: nek: egy 1 méter negatív 1 kor. 30 fill., pozitív 1 kor. 70 fill.

Élelmi szerek.
Welsz Mór és Társa l. gyula cogané és likör-gyár, törkőy és pálinka-főzője Gyula (Békés megye). Mindennemű gyümölcsből párolt szeszec italok, cogané, szivórium, likörök és rumok.

Vegyeszeti ipar.
Magyar gyártmány tengerentúli termékekből praeparált természetes pálmák, sörösorok pálmagökből kószulit, parafin és nyírfakéregből stb. különlegességek gyártása. Fodor István, Szabadka.

Bőr ipar.
Wolfner Gyula és társa bőrgyára Budapest. Gyári Ujpest. Iroda: VII., Károlyi-körút 3. Ló-, juh-, gőz- és kispőr, talp-, blankbőr, hajtó-, varró- és kötőszaljak, hadfelszerelés cikkek.

Nagy győzelem a
rheumatizmus, ischiás, vér- és székrekedés, elhízás, influenza, idegesség, asthma, hűlés, férfiyengeség stb. felett

a legujabb és legfontosabb találmánnyal.

A masszírozó és vibráló-készülék

diadalmaskodik,

mint azt a naponta orvosoktól és laikusoktól érkező köszönetek és elismerések bizonyítják. Ezek mindenkinek rendelkezésére állanak a feltalálónál: P. Semerak, Niederlössnitz Drezda mellett. Ára utasítással 16 márka. Prospektus ingyen.

BUTOR
jó, szolid kivitelben, előnyös részletfizetésre.

Náthán Ignác
kárpitós- és asztalos butor egyedüli főraktára VII. ker. Erzsébet-körút 23. Árjegyzék vidékre ingyen és bérmentve

3920. szám a.

Hirdetés.

A 4. hadtestparancsnokság területén fekvő cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok és intézetek 1901/1902. évi szóna, alogszalma, ágyszalma, kemény tűzifa és közszenyűkegletének, valamint részben t. i. az 1902. évre szólólag a zabszükségletének szállítási útján való biztositása végett a katonai élelmezési-raktárnál Budapest (VI. Lehel-utca)

1901. évi július hó 16-án **Pilis Csaba, Szolnok, Oszegled, Alberti-Irsa, Abony, Örkény, Kecskemét, Zombor és Szabadka** államokra nézve,

1901. évi július hó 19-én pedig **Székesfehérvár, Tolna, Kaposvár és Pécs** államokra nézve, mindkét napon d. e. 10 órakor, lepestelet boríték alatt benyújtandó írásbeli ajánlatok alapján nyilvános tárgyalások fognak tartatni.

A részletes feltételek az 1901. évi július hó 7-én lapunkban teljes szövegében megjelent „3920.-számu Hírdemény”-ben, továbbá a cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosságánál, a budapesti és székesfehérvári cs. és kir. katonai élelmezési-raktárnál megtekinthető 1901. évi június hó 26-án kelt szállítási feltételek füzetében foglaltatnak. Budapest, 1901. évi július hó 26-án.

A cs. és kir. katonai élelmezési-raktártól Budapest.

ÁLLAMI FELÜGYELET ALATT!

Gerő Ferenc katona előkészítő-iskolája az egyéves önkéntességi képesítő vizsgára.

VI., Nagy János-utca 3. szám.

Ezen több év óta fennálló és szép sikerrel működő iskola előkészíti 6 és 10 hónapra terjedő tanfolyamon az önkéntességi vizsgára kiváló képességekkel tanuló közreműködésével olyan ifjakat, kik az önkéntességre jogosító érettségi bizonyítványt nem bírnak. Részletes ismertető Kivánságra küldetik. — Beiratás naponta délután 4-7-órágig.

Vidékek részére internatus.

Tan- és nevelő-intézet

nyilvánossági joggal

Budapestben, Hold-utca 19. sz.

Az intézet 23 év óta áll fenn.

Dr. László Mihály nyilvános főgimnáziumában és nevelőintézetében, mely államérvényes osztály- és érettségi bizonyítványokat állít ki, a beiratások szeptember 1-én kezdődnek. Azonban már most is lehet előjegyezni.

A növendékek lehetnek bennlakók, félköltszösek és bejárók. Értéstitővel kívánatra készségrrel szolgál az igazgatóság.

Dr. László Mihály, igazgató.

A nekünk bemutatott számtalan megbízható, hiteles kézirattal folytatva ezen nagyérdemű óta fennálló rendelő-intézet a legmögébbben ajánlható.

Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-ut 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugycsőfolyásokat és sebeket, az énfertőztetés utó-bajait, az égvényűt fertőző, magónlések, a bujakór utókezelvényeit, nőknél lefertőzést, bármennyire idősök is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a megtalanazás szűk körtörzsa az előbetegekkel gyógyít új gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülés-tudor, volt oszák. kir. oszt. főorvos.

RENDEL: naponta d. e. 10 óráig egész délután 6 óráig, este 7 óráig 8 óráig.

Díjazott levelek legnagyobb figyelemmel választották és gyógyszerészekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzői. Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető **NŐPÉNZTÉRŐ UTÓBIZTATÓ** (már a 15-ik kiadásban megjelent) a nemti betegségek és azok szeszorú gyógykezeléséhez című könyv, volt ára 2 ft 30 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 ft beküldés mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

Polgár Sándor
m. kir. szab. nyert orvos mű- és költőorvos

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 59.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányú orvos- sebészeti és betegápolási tárgyakban.

Saját gyártmányú, m. k. szabadalmaz Polgár-féle **sérvkötő,** **haszkötő, göröcsér, ovari gummiharanya, orthopaediai készülékek, műlábak és kezek stb.**

Valódi francia különlegességek **F. Bergerand** és. párisi gyárából.

Részletes képek árjegyzékben és bérmentve.

BERGER-féle GYOGYÍTÓ KÁTRÁNY-SZAPPAN
tekintélyes orvosok ajánlják, Európa legtöbb államaiban fényes sikerrel alkalmazták

mindennemű bőrküüetés
ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, kősz és dősi küüetek, ugyazint érr-rezesség, ótvár, fagyderg, lábizadás, fej- és szőrtüvely ellen.

A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a fakátrányak 40%-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Csak az elküüetés végett határozottan Berger-féle kátrány-szappan megrendelése az az ismert védőjegyre való figyelemztetés kéretik. Idült bőrbetegségeknél sikerrel alkalmazták a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan.
A gyengébb kátrány-szappan az

ARCBOÉR TISZTÁTLANSÁGAI
eltávolítására, a gyermeknek valamennyi fejbetegsége ellen fellümlőhatású bőrküüetés, mosdó és fürdőszappan mindennapi használatu szolgál.

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan
85% glicerín tartalommal és énom illattal.

Az minden fajnak használatu utasítással együtt darabonként 35 kr. 6 darab 1 ft 90 kr.

A többi Berger-féle szappanoknál különösen kiemelendő: **Boncos-szappan** a bőr énfertőztetés, borax-szappan pattanások ellen, **carboll-szappan** a bőr tisztítására, hímőbelyeknél és mint fertőtlenítő szappan, **Berger-féle fenyűfürdő-szappan** és fenyű-piper-szappan. Berger-féle gyermek-szappan a zsenge kor részére (25 kr.).

Berger-féle Petrosulfoi-szappan
rossz érr, küüetés, bőrvizkenység és arcvörösség ellen, **sepió-szappan** igen hatásos (75 kr.).

Berger-féle Kén-szappan
mitfeszter és arctisztatlanság ellen. Tannin szappan lábizadás és hájküüetés ellen.

Berger-féle fogszappan késődben
1. sz. rendez fogaknak, 2. sz. dohányosoknak. Ára 30 kr. a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappanokat illetőleg utasítók a raktárak. Csak Berger-féle szappanokat kell kérni, miután számtalan hiteltalan utánzók vannak. Gyár és főraktár:

G. Hell & Comp. Troppan.

Erdemjellet küüetésre a nemzetközi gyógyszerkatalógusban Debőben 1890 Budapestben nagyban és kicsinyben kapható: **Török József** gyógyszerésze, Király-utca, Tallmayer és Seitz, Kochmeister Frigyes utca, Detányi Frigyes, Detányi Károly, Walker-óder Fél, Kerepesi-ut, Keruda, Nándor, Molnár és Moser, Láng Gyertyagyár, továbbá a követezők gyógyszerészeiben: **Bayer A., Fanser M., Farkas J., dr. Jarmai, Petri Ottó, dr. Erger, Ederbör G.** és többi budapesti és Magyarországi egyéb városban levő gyógyszerészeiben.

NÉHÁNY SZÓ a TITKOS BETEGSÉGEKRŐL.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedve meg vannak fertőzve és a ki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Itt a legfőbb ideje, hogy ezen sörnyű állapot megakadályozzuk. Kell lenni valakinek, a ki a fatalitást a neki életéről jóakarattal, ószintén és beahatón felvilágosítsa, kell lenni valakinek, a kinek az emberek titkos bajokat bátran, tartzkodás nélkül és bizalommal elmondassák. De nem elég ám ezen bajokat bárkinek elpanaszolni, hanem olyan jelkimeres specialista orvoshoz kell fordulni, a ki a neki életre vonatkozó jó tanácsokat tud adni és aki az esetleg már meglevő bajok is tud segíteni, akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése.

Ilyen magasztos hivatású és erre való Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista országos hírű intézet (Budapest, VII. Kerepesi-ut 10), a hol a legnagyobb titoktartás mellett kaphat mindenki (ugy férfi, mint nő) a neki életéről felvilágosítást, a hol a beteg vére és testnedve megvizsgáltnak, idegei megerősödnek, az egész szervezet megszabadul a koragyógyító, leiki kinjai megszűnnek. Ezen intézet a benne alkalmazott és sok ezer beteg bizonyos és teljes eredménnyel használt gyógy módnál fogva a monarchiában utóbbi és egyeduralkodó. A mindennapi foglalkozás megvárása nélkül, biztos sikerrel alaposan és gyorsan gyógyítja már sok év óta Dr. Palócz az ő speciális gyógy módjával még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakörök sebeket, hűgység, hólyag, ideg- és hátgerinc-bajokat, az infertőzés és szifilisz utóbjait, magömlést, bérnyugtult főrőfőrt (impotenciát), aranyerőt, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére különvártó terem és külön kijárat van. Ha valaki bármi oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak leveleire kimerítő, titoktartó választ (a levélhez csak válaszbelvétel kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet gyógyszerreklói is gondoskodik. Rendelés naponta délelőtti 9 órától délután 6 óráig (vasárnap déli 12 óráig).

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII. Kerepesi-ut 10.

Szépség a nők győzelme.

Ezt elérni csak Mme. Betty Schaffer szépség-ápolóval lehet.

Lait de Maintenon

és

Crème de Maintenon

A legjobb szépségápoló, az arczsín vakító fehérítő, az evés-kezelés, kímélési a ráncokat és foltokat, az arczbőr finomítását és enyhévé tételét az arcz bőrt és a bőr minden tisztáltságát, megelőkeli az arcbőr és a megővja a ráncosodást. Crème de Maintenon-t minden hölgynek használnia kell. Egy üvegy ára 3 korona. Betty Schaffer, rakta: Wien, I., Wellsele 5. és Zoltán Béla gyógyszerészi Budapest, V. Nagykörút-u. 23.

A kőbányai Malatagyár részv.-t. királyserfőző-gyártelepet bérbe adni

szándékozik. Ajánlatok a Kőbányai malatagyár részvényszerűség iradába (Budapest, V., Nádor-utca 14. Dr. Halász iroda) intézendők. Az egész telepre vonatkozó bérleti ajánlatok előnyben részesülnek.

A csoda górcső

amelyből a csikádó világkiallításnál több, mint két év óta millió darabot adtak el, jelenleg nála kapható csak 1 frt 20 krért (előzetesen beküldött 1 frt 30 krért bérmentve, utánvétele 20 krért). Ezen csodálatos górcső, hogy körülbelül 1000-szor nagyít és porozmek, továbbá szemmel észrevehetetlen állatocskák a górcsőben nézve mintegy oszobogó nagyvárukat. Néki kizárhatatlan a nővény, és kizárhatatlan a rézgőhajlított hástartásit oszköz az élelmiszerek megvizsgálására, vajjon hamisítottak-e és a húsmeleket megvizsgálására, hogy trichinamintételek. A vízben oldó infuziókat, a melyek puha szemmel nem láthatók, a górcsőben át vígan uszkálni látnak. A górcsőben egy nagytű lenese rövidlátók számára van mellékelve, a melynek segítségével a legkisebb írást is elolvashatják. Utasítást csatolunk. Schüller J. Bécs, II., Kurzbaugasse 4.

Fényképészeti készülékek

Film- és lemez kamrák, Kodakok legújabbak, legjobb és legkényesebb készülékek, kerékpárókndi stb. — Kélességeik állványkészletekben. A fényképészeti és rokonzakok összes kelleik kitűnő minőségben. — Árjegyzék ingyen.

WACHTL és TÁRSA

fényképészeti cikkek raklára Budapest, IV., Eskü-ut 6. Klutild főh. palota.

STANDARD életbiztosító-társaság

ALAPITATOTT 1825.

Kivonat az évi jelentéséből:

1900. évben elfogadott biztosítások összege 5102 kötvény K. 52,349,320
 1900. évben kiállított kötvények évi díja 2,185,331
 185 új járadékszerződésért bevételezett K. 3,312,980
 Halálesetek 1900. évben, a nyeresévrész hozzáadásával K. 18,280,100
 1900. évben esedékessé vált kifizetési biztositások K. 1,185,727
 Biztositási állomány 1900. nov. 15-én K. 618,854,650

Évi bevétel K. 30,068,940
 vagyon K. 240,632,462.84,
 szaporodott 1900-ban 10,521,700 koronával.
 Élőrt átlagos kamattal 3°/100°.

Standard életbiztosító-társaság.

Az 1900. évi nyereséfyelosztás eredménye:
 Összvagyon a kiküldött biztosság és a mérleg tanúsága szerint K. 240 632 462
 Levonva az összes kötelezettség K. 226 002 715
 Felosztható felesleg K. 14 629 747
 a mely következőkép osztott fel fel:
 A nyereséfyereszéssel biztositottaknak (az utolsó 5 éven belül esedékessé vált biztositásokra már folyósított 1,134,659.45 összeggel felül) ... K. 14 424.813.20
 Marad új számlára ... K. 205 483.80
 Ha a nyereséfyenek a tőkéhez csatoltatának és csak azzal kerülének kifizetésre, a fent kiállt nyereséfyösszeg
23,947.134.20 korona
 tőkészaportatásnak felele meg.
 Az egyes kötvényekre kiállt nyereséfytelét 25°/o-kal túlhaladja az 1895-ben adott nyereséfynt.

STANDARD ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

magyarországi főlkja Budapest, IV. Kossuth Lajos-u. 4. (STANDARD PALOTA.)

A Debreceni Kereskedő-Társulat Kereskedelmi Tanmizete

(Fennállt 43 éve.)

Allamilag segélyezett „Felső Kereskedelmi Iskola” tagozatának — hol szegény sorsu ifjak jeles bizonyítvánnyal augusztus 20-ig benyújtandó kérvény alapján tandíjmentességet nyerhetnek alapítványi helyen — célja, hogy hazafias szellemben neveljen a magyar közgazdaságnak jó tisztviselőket és oly önálló kereskedőket, kik ugy általános műveltségükkel, mint szak-képzettségükkel a kor igényeinek teljes mérvben megfeleljenek.

Érettségi vizsgálatot tett növendékei élvezik az egyéves önkéntességi jogot s a szorob értelemben vett kereskedelmi pályán kívül alkalmazást nyerhetnek a köztisztviselői minőségéről szóló 1883. évi I. t.c. alapján a vasut-, posta-, állami és törvényhatósági pénztári és kezelési szaknál. Az új tanév szeptember hó 1-én kezdődik. Tandíj 200 kor.

Női kereskedelmi tanfolyam is nyílik f. évi szeptember hó 1-én, melyre ez idő szerint csak korlátolt létszámmal (30) vesznek föl hallgatókat. — Beíratási díj 6 kor., tandíj 100 kor. s a Felügyelő-biztosság engedélyével előleges havirészletekben is fizethető.

Jelentkezéseket az utolsó bizonyítvány és felévi tandíj beküldésével előre is elfogad és minden irányban közelebbi tájékoztatást nyújt az igazgatóság.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb PAP PAP PAP

Zálogházból veszünk cédulákat.

Olcsón eladunk régi és új tárgyakat, 13 látos ezüst evőkészleteket

1 szeszhatalkó vasagy 3 db kiváható matracos	10.-	1 acél sodrony ágybetét	5.-
1 csomag paplan	1.80	1 tengerifüti matrac	4.50
1 csomag prima	2.30	1 afrique	5.-
1 csomagir paplan	3.40	1 lószőr	12.-
1 szesz	3.80	1 ablak köper függöny	8.-
1 szesz cachmir	4.80	1 tunis	1.50
1 szesz atlasz paplan	8.50	1 gyapju	3.50
1 fodros selyem ál. papl.	18.50	2 ágy, 1 szeszterítő bouret	6.50
1 jó váston paplan lepedő	2.-	1 gyapju	12.-
1 ágy	1.80	1 nagy szobaszőnyeg	2.50
1 fiandol ágytakaró pokróc	2.50	1 ágyelőkő I.	0.85
1 gyapju	8.50	1 tápesty ágyelőkő	1.50
1 jó pókrőc	1.80	1 mir. jó fűzőszőnyeg	2.50
1 téli pokróc	4.80	1 mintásol	0.75
1 szép fal szőnyeg	7.50		

GICHNER JANOS
 paplan, matrac és kárpitoszat gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raklára Budapest, VII., Erzsébet-körút 20. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközölönek, nem tetsző áruk kicserélőnek, vagy a pénz visszadatik.

ÉN ZT Vásznak

SORSJEGYEKRE ÉRTÉKPAPIROKRA (vieszafelethető tetsző szerinti kisebb részekben is) bármily összegget igen olcsón ad

Köváry Ármin
 bank- és váltó-üzleto osztályvezető. Bécsárth. IV. k. Ferenciek-teré 9. Gróf Csátrák-palota.

tienda vászon, valamint egyéb fehér- és színes árú, damasztok, asztalgarnitúrák, törő- és zsebkendők stb. minden a legjobb minőségben, divatos minták dus választékban olcsó áron küld

MATHIAS NETVAL,
 háziszővőde, Rotkosteleg, (Csehország). (Minták és árjegyzék ingyen és bérmentve.)

Gyümölcs és szőlőbőr készítő gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkesztővel és nyomor szabályzóval. A munkaképesség 20% nagyobb mint bármely más sajtónál.

Hydraulikus sajtók.

Szőlő és gyümölcs zúzó és hógő morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő-készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrők, aszaló-készülékek gyümölcs- és fűszerek aszálása gyümölcs-végő és hámós gépek, legújabb szerkesztő gépek, gumitűzők, „Syphon” gyümölcs- és szőlővessző gyártó gépek és szállítatnak jótállás mellett a legjobb kivitelben

MAYFARTH PH. és TÁRSA
 cs. kir. kizár. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntőde és gőshámor. BÉCS, II. Taborstrasse 76.
 Kitalálta 450 arany-éztet és bronz éremmel. Árjegyzék ingyen és bérmentve.
 Képviselek és viszontárusítók felvétetnek.

Porto rose 1 óriányra Triestől

Pirano mellett (Isztria).

Tengerifürdő Ausztria Magyarország egyetlen tengerisós-fürdő Sósfürdő

Árnyékos, szőlő- és nagy brómirtartalmú, tehát példátlanul felszívó képessége van minden-fajta izmalmánál, csont-, forog- és izom-bajokat (különösen ezútnál és az alkar- és könyök- és nemelől) továbbá uterus-bajokat (rachitist), vészegénységét ad.

Igen szép tengeri fürdő puha fövennyel, különösen alkalmas gyenge nők és gyermekeknek, továbbá utókoránál sósfürdő után, azoknál ezekek kombinálva. Nagyon kellemes, enyhe, ideg és nyáron egyaránt mérsékelt. Éghajlat. Hotel, pezsol Forte rose, polgári árák. — Prospektusokat és érisítést ad.

Frediani G. O. fürdőbérő és igazgató.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanús, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást hoznak, 30 éves kórházi és magán-gyakorlat tapasztalatainnál fogva legjobban ajánlatos

Dr. CZINCZÁR J.

gyógyt. orvos, orvosudvar

gyógyi fertőtlenítő és nékél foglalkozást savas nékél mindenemnél bármily régi kélő

Nemi betegségeket

ugymint hűgységfolyást, hólyag- és vizeleti bajokat, bujakörök sebeket, szifilist, infertőzésből eredő idegbajokat, a legmagkacsabb bérbetegségeket és szépségápolókat, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat (impotencia)

meglepi biztos eredménnyel gyorsan a legújabb módon.

Rendelés-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. m. I. e. Rendelés: délelőtti 10-4-ig, délután 6-8-ig. Külső vázontörök. Külön be- és kijárat. Levelekre rögtön válasz.

A legköllesemesebb, legkitűnőbb és nékélíthetetlen fogtisztító-szer tubusban

Thymol

1 tubus 60 fillér. (30 kr.). Mindenütt kapható. Törvényesen védett HAZAI gyártmány. Egyedüli készítő és főzéstőlősi rakta:

Sávoly illatszergyára.

Gőzérőre berendezett hygien. kosmet. laboratórium, magyar elsőrendű áram pipere-szappangyár.

Bpest, VII., Damjanich-utca 28. Gyári rakta és főküzlet: TEMESVÁROTT. Kapható továbbá Dobó és Fehér ógnél V. Lipót-körút 3.

Magánutó való szarajztanulásra

badkői és ékítményes legalkalmasabb a VÁRDAI SZILÁRD-féle

Rajzminták.

A legmodernebb minták, kiprobatált módszer szerint összeállítva. Vetekedik ugy kiállításban, mint árban bármely hasonló külföldi munkával. Az egész mű út fűzhető áll, a melyek egyenként is kaphatók.

A teljes mű ára 24 kor.

A. fűzet (26 lap). Egyszerű hajlított vonalakkal határolt idomok. Stilizált levelek stb. Ára 5.20 kor.

B. fűzet (17 lap). Középkori sík-disztimény-elemek, szalagdiszkek stb. 3.60 kor.

C. fűzet (9 lap). Arabs és mór disztimény-elemek, stb. Ára 2 kor.

D. fűzet (30 lap). Görög disztimény-elemek stb. Ára 6 kor.

E. fűzet (36 lap). Renaissance disztimény-elemek stb. Ára 7 kor. 20 fillér.

Lampel Róbert (Wodianer J. és fiai)

cs. és kir. udvari könyvkereskedése Budapest, VI. kor., Andrássy-ut 21. szám.

